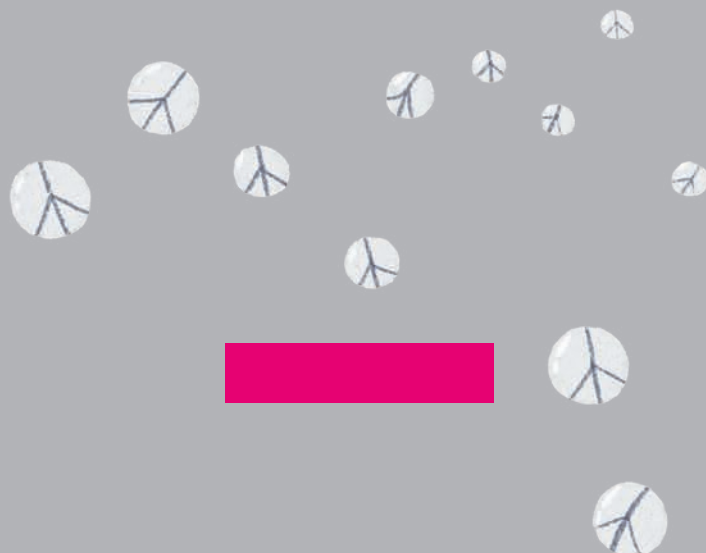

Folk—
bildnings
—rådet

Folkbildningsrådets samlade bedömning

Folkbildningens betydelse för samhället **2022**

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
Demokratisyftet	11
Inkludering	12
Möten och mötesplatser	25
Bildande samtal	29
Påverkans- och mångfaldssyftet	33
Ökad mångfald – folkbildningens nya deltagare	34
Egenmakt och aktivt medborgarskap	38
Utbildnings- och bildningssyftet	41
Livslångt lärande och arbete	42
Folkbildning och samhällets kompetensförsörjning	46
Kultursyftet	49
En omfattande kulturarena	50
Kultur i hela landet	52
Mångfaldig kultur	54
Referenser	57
Tabellbilaga	60

Publicerad av Folkbildningsrådet 2023

ILLUSTRATIONER: Emma Hanquist

LAYOUT: Pasadena Studio

TRYCKERI: Billes Tryckeri, 2023

ISBN: 978-91-88692-83-2

www.folkbildningsradet.se

Förord

I Folkbildningsrådets uppdrag ingår att varje år lämna en samlad bedömning till regeringen av hur de fyra syftena med statsbidraget har uppnåtts. I rapporten *Folkbildningens betydelse för samhället 2022. Folkbildningsrådets samlade bedömning* analyserar vi den sammantagna folkbildningen och dess bidrag till det svenska samhället.

För 2022 har Folkbildningsrådet för tredje året i rad fått i uppdrag att även göra en fördjupad bedömning av folkbildningens bidrag till att stärka och utveckla demokratin. Denna bedömning presenteras i en separat rapport, *När folkbildningen möter samhällets demokratiska utmaningar*, men ligger också till grund för resonemang i denna rapport.

2022 är första året efter coronapandemin, och studieförbund och folkhögskolor återgår till ett nytt normalläge. Framför allt studieförbundens verksamhetsvolym ökar igen. I årets analys av folkbildningens samhällsbetydelse undersöker Folkbildningsrådet bland annat folkbildningens närvaro i landets marginaliserade stadsdelar och landsbygdskommuner.

Det krig som bröt ut i Ukraina i början av året har inneburit att tiotusentals flyktingar har sökt sig till Sverige och både studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter med asylsökande har vuxit under 2022.

Folkbildningen fortsätter att anpassa sig efter de omständigheter som råder, tar till vara möjligheter och möter utmaningar i sin strävan att nå fler människor med kunskap, bildning och kultur. I rapporten beskriver vi denna verksamhet och pekar ut både områden där studieförbund och folkhögskolor lyckas särskilt bra och områden som behöver utvecklas för att bättre svara mot statens syften med statsbidraget.

Stockholm den 22 mars 2023

Maria Graner
Generalsekreterare
Folkbildningsrådet

Sammanfattning

I rapporten *Folkbildningens betydelse för samhället 2022. Folkbildningsrådets samlade bedömning* presenterar och analyserar Folkbildningsrådet de delar av studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter som finansieras med det statliga folkbildningsanslaget. Även folkbildningens särskilda folkbildningsinsatser, regeringsuppdrag och projektmedel ingår.

I rapporten relateras folkbildningens verksamhet 2022 till statens fyra syften med stödet till folkbildningen.

Demokratisyftet – stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin

Studieförbund och folkhögskolor bidrar till att stärka och utveckla demokratin genom att inkludera en mångfald av människor, skapa gränsöverskridande mötesplatser, möjliggöra demokratiska och bildande samtal, samt genom att både uppmuntra till och själva engagera sig i samhällsdebatt och påverkansarbete.

Under 2022 har studieförbundens verksamhetsvolymen börjat återhämta sig, även om antalet cirkeldeltagare fortfarande är betydligt lägre än innan coronapandemin. Inom folkhögskolorna har framför allt de korta kurserna ökat i volym. Totalt engagerade studieförbund ca 632 500 personer, och folkhögskolorna ca 109 000 personer, med stöd av statliga medel under 2022 – framför allt från folkbildningsanslaget. Om man även räknar in kulturprogrammets grupprapporterade deltagare blir antalet mångdubbelt större.¹

Deltagarnas utbildningsbakgrund varierar mellan olika verksamhetsformer. Av cirkeldeltagarna hade 50 procent eftergymnasial utbildning 2022, medan 15 procent hade högst grundskola/motsvarande. Det motsvarar ca 51 900 personer. Inom folkhögskolans allmänna kurs hade 60 procent av deltagarna högst grundskola eller motsvarande utbildning, och 29 procent studerade på grundskolenivå. Inom särskild kurs var motsvarande andelar 15 procent deltagare med grundskola som utbildningsbakgrund och 9 procent som studerade på grundskolenivå.

Inom folkhögskolan fanns många deltagare med funktionsnedsättning 2022. Störst var andelen bland de deltagare i allmän kurs som studerade på gymnasienivå, 42 procent. I särskild kurs var andelen 13 procent. Den största gruppen hade neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Folkhögskolan erbjuder ett

¹ Antalet personer är färre än antalet unika deltagare som redovisas senare i texten. I uppgifterna som avser unika deltagare räknas antalet personer per verksamhetsform. Det innebär att samma person kommer att räknas flera gånger om hen deltagit i fler än en verksamhetsform under året.

väl fungerande stöd för deltagare med funktionsnedsättning. Dock behöver resurserna till folkhögskolan utformas så att de ytterligare ökar tillgängligheten till studier för dessa deltagare.

Av studieförbundens cirkeldeltagare hade ca 4 procent en funktionsnedsättning 2022. Studieförbundens verksamheter är betydelsefulla för de här deltagarna, framför allt betonar man gemenskapen och betydelsen av att kunna utveckla sina kreativa intressen.

Folkbildningen erbjuder ett rikstäckande nätverk av mötesplatser. Vissa av dessa mötesplatser innebär att deltagarna träffas vid ett enda tillfälle, i andra ses man någon gång i veckan under några veckor eller månader, och i ytterligare andra sammanhang ses deltagarna dagligen i flera år.

Folkbildningen fungerar kompensatoriskt. I relation till befolkningsstorleken skapar studieförbund och folkhögskolor flest tillfällen till bildning, utbildning och kultur i de kommuner, framför allt på landsbygderna, där tillgången till formell utbildning är sämre än på andra håll. I landets marginaliserade stadsdelar når framför allt studieförbundens deltagare med svagare socioekonomiska förutsättningar än i övriga delar av landet.

Samtida samhällsutmaningar sätter cirkelledares och lärares kompetenser på prov. För att möta dessa utmaningar behöver studieförbundens starka cirkelledarutbildningen. Folkhögskolan behöver utveckla och systematisera det kollegiala lärandet bland sina anställda.

Påverkans- och mångfaldssyftet – bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen

Genom att nå nya deltagare som inte tidigare deltagit i folkbildning bidrar studieförbund och folkhögskolor till att en ökad mångfald människor kan påverka sin livssituation och engagera sig i samhällsutvecklingen.

Av studieförbundens cirkeldeltagare i den reguljära verksamheten 2022 var 25 procent nya för året, medan 75 procent deltagit i en studiecirkel tidigare. Nyrekryteringen var störst i storstäderna och de större städerna. Medelåldern bland de nya cirkeldeltagarna var lägre än bland de återkommande, andelen utrikes födda var högre och nybörjarna hade i allmänhet längre formell utbildning.

Av folkhögskolans deltagare i allmän kurs 2022 var 37 procent nybörjare, och av dessa läste 34 procent på grundskolenivå – en tydligt större andel än bland övriga deltagare i allmän kurs. En större andel av nybörjarna var utrikes födda, de var i allmänhet yngre än andra deltagare och jämförelsevis få av dem hade en funktionsnedsättning.

Det pågående kriget i Ukraina och de flyktingar som kommer till Sverige aktualiserar folkbildningens betydelse för att nå människor som är nya i Sverige. Studieförbund och folkhögskolor bidrar med språk- och samhällskunskaper, nätverk och kontakter med föreningsliv och arbetsmarknad.

Förankringen i det civila samhället gör det möjligt för folkbildningen att nå ut brett i landet och fånga upp människors engagemang. Samtidigt behöver folkbildningen intensifiera sitt arbete med att även inkludera människor som står utanför det civila samhället.

I sin samverkan med det civila samhället behöver folkbildningen ytterligare tydliggöra gränserna mot verksamheter som inte är demokratiska eller förenliga med mänskliga rättigheter.

Utbildnings- och bildningssyftet – bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället

För att bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja utbildningsnivån i befolkningen behöver studieförbund och folkhögskolor nå deltagare som fått minst av samhällets övriga utbildningsresurser.

Andelen deltagare som under 2022 studerade på *grundskolenivå* inom folkhögskolans allmänna kurs var 29 procent, varav 69 procent hade grundskola som högsta utbildning och 86 procent var utrikes födda. Totalt inom den allmänna kursen rapporterades 36 procent av deltagarna ha en *funktionsnedsättning* och av dessa hade 68 procent högst grundskola eller motsvarande som högsta utbildning.

Målgrupperna för de regeringsuppdrag, statliga projekt och särskilda folkbildningsinsatser folkhögskolorna genomförde under 2022 var personer som av olika skäl står långt ifrån arbetsmarknaden. Vissa av insatserna riktades uttalat till utrikes födda deltagare: av deltagarna i den *studiemotiverande kursen* var 74 procent utrikes födda och 71 procent hade grundskola eller motsvarande, vilket innebär att deltagarna som är utrikes födda eller har mycket kort utbildning har ökat under senare år. I folkhögskolans *etableringskurser* och i *svenska från dag ett* är samtliga utrikes födda.

Folkhögskolans utbildningskedjor gör det möjligt för deltagarna att successivt bygga på sina kunskaper och höja sin utbildningsnivå inom folkhögskolan. Den studiemotiverande kursen är ofta det första steget i utbildningskedjorna. Oroande tecken är att Arbetsförmedlingen anvisar färre deltagare till kursen och att deltagarnas språkkunskaper inte är tillräckliga för vidare studier.

Folkhögskolans allmänna och särskilda kurser stärker deltagarnas förutsättningar till fortsatta studier och på arbetsmarknaden. Uppgifter från SCB tyder på

att allmän kurs kan ha särskild betydelse för kvinnor, utrikes födda och deltagare med funktionsnedsättning.

Under 2022 hade 15 procent av studieförbundens cirkeldeltagare grundskola som högsta utbildning. Det motsvarar nästan 52 000 personer. 4 procent rapporterades ha en funktionsnedsättning.

Målgrupperna för de regeringsuppdrag, statliga projekt och särskilda folkbildningsinsatser som studieförbunden genomförde under 2022 var utrikes födda personer, i första hand kvinnor. Studieförbunden anordnade under 2022 *svenska från dag ett* och *vardagssvenska* för ca 20 200 deltagare. I studieförbundens *särskilda insats för personer långt ifrån arbetsmarknaden* deltog 9 600 deltagare, i första hand utrikes födda kvinnor.

Det finns ett samband mellan att delta i studieförbundens verksamheter och fortsatta studier eller förankring på arbetsmarknaden, för framför allt deltagare med mycket kort utbildning och i landets mest glesa landsbygdskommuner.

Staten och landets regioner och kommuner behöver i större utsträckning uppmärksamma folkbildningen som resurs i landets kompetensförsörjning. Folkbildningen behöver arbeta systematiskt för att synliggöra och stärka sin roll i detta sammanhang.

Kultursyftet – bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Omfattningen och spridningen av folkbildningens kulturverksamheter, och en omfattande samverkan med andra kulturaktörer, ger människor i hela landet tillgång till kultur.

Under 2022 samlade studieförbunden ca 189 800 cirkeldeltagare i 60 700 cirkelar inom det estetiska ämnesområdet *konst, musik, media*. Dessutom arrangerade man drygt 176 000 kulturprogram med ca 8,9 miljoner deltagare.

Folkhögskolorna erbjöd ca 1 310 kulturinriktade särskilda kurser med drygt 16 600 deltagare, samt ca 200 estetiskt inriktade yrkesutbildningar på eftergymnasial nivå med nästan 2 000 deltagare. Utöver detta arrangerade man kulturprogram för allmänheten, korta kurser inom det estetiska området och korta kurser för cirkelledare inom kulturområdet. Folkhögskolans långa kurser har ofta inslag av estetiska ämnen.

Folkbildningen kompletterar den institutionella kulturen och medverkar till ett varierat och lokalt förankrat kulturutbud. Detta uppmärksammas bland annat i landets regionala kulturplaner 2022. För att kunna ta ett mer aktivt ansvar i utvecklingen av det lokala och regionala kulturlivet behöver folkbildningen arbeta systematiskt för att stärka sin regionala och lokala förankring och samverkan.

Den uppdelning som på sina håll sker mellan inrikes och utrikes födda deltagare inom kulturverksamheterna, och det faktum att de utrikes födda deltagarna inte sällan är underrepresenterade, är ett problem som folkbildningen delar med det övriga samhället. Folkbildningen behöver stärka sitt arbete för breddat deltagande inom de kulturinriktade verksamheterna. Detta görs kanske framför allt genom att anpassa verksamheternas lokalisering, men också genom att utveckla kursutbudet och säkerställa att kursavgifter och övriga kostnader inte utgör hinder för deltagande.

Studieförbunden och folkhögskolornas arbete för breddat deltagande i landets kulturliv behöver genomföras i samverkan, bland annat med berörda myndigheter inom kultur- och utbildningsområdet.

Budgetpropositionens resultatindikatorer

Folkbildningsrådets samlade bedömning ska enligt regeringens riktlinjer innehålla ett antal resultatindikatorer som anges i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1). Dessa uppgifter sammanfattas i Figur 1. Deltagaruppgifterna avser unika deltagare om inte annat anges.

FIGUR 1. Budgetpropositionens resultatindikatorer 2020–2022

	2022	2021	2020
Folkhögskolor och studieförbund i landet			
Folkhögskolor (antal)	155	154	155
Studieförbund (antal)	10	10	10
Fördelning i landet			
Kommuner där långa folkhögskolekurser erbjuds (antal)	154	151	151
Kommuner där studieförbunden erbjuder studiecirklar (antal)	290	290	290
Deltagare i folkhögskolekurs efter ålder och kön			
Allmän kurs, kvinnor (antal och andel)	11 900 (57%)	12 300 (57%)	12 000 (55%)
Allmän kurs, män (antal och andel)	9 000 (43%)	9 200 (43%)	9 800 (45%)
Allmän kurs, medelålder	29 år	29 år	29 år
Särskild kurs, kvinnor (antal och andel)	27 500 (68%)	24 800 (68%)	24 300 (68%)
Särskild kurs, män (antal och andel)	13 000 (32%)	11 700 (32%)	11 500 (32%)
Särskild kurs, medelålder	40 år	38 år	38 år
Cirkeldeltagare efter ålder och kön			
Kvinnor (antal och andel)	221 300 (64%)	185 500 (63%)	260 600 (62%)
Män (antal och andel)	124 500 (36%)	109 000 (37%)	160 700 (38%)
65– år	40%	37%	38%
45–64 år	25%	26%	25%
25–44 år	22%	24%	24%
–25 år	13%	14%	13%
Andel utrikes födda deltagare i långa kurser och i studiecirklar			
Allmän kurs, grundskolenivå	86%	85%	86%
Allmän kurs, gymnasienivå	32%	32%	32%
Särskild kurs	18%	17%	17%
Studiecirkel	18%	19%	21%
Andel deltagare med funktionsnedsättning i långa kurser och i studiecirklar			
Allmän kurs, grundskolenivå	20%	21%	21%
Allmän kurs, gymnasienivå	42%	40%	41%
Särskild kurs	13%	13%	13%
Studiecirkel ²	4%	4%	4%
Antal asylsökande och nyanlända som bor i anläggningsboende och som deltagit i särskilda folkbildningsinsatser³			
Vardagssvenska	8 000	5 000	7 300
Svenska från dag ett, studieförbund	12 200	6 300	9 900
Svenska från dag ett, folkhögskolor	2 000	1 100	1 600
Andel deltagare utan gymnasieutbildning			
Allmän kurs, grundskolenivå	69%	68%	67%
Allmän kurs, gymnasienivå	57%	57%	57%
Särskild kurs	15%	13%	15%
Studiecirkel	15%	15%	17%
Antal utfärdade intyg bland deltagare på folkhögskolans långa kurser			
Intyg om grundläggande behörighet för studier vid högskola	1 720	1 830	1 520
Intyg om grundläggande behörighet för studier vid yrkeshögskola	500	470	450
Intyg om avslutad eftergymnasial utbildning på särskild kurs	1 300	1 600	1 560
Deltagare i kulturprogram⁴			
Antal deltagare i folkhögskolans kulturprogram	149 800	90 400	62 600
Andel kvinnor i folkhögskolans kulturprogram	52%	52%	55%
Andel män i folkhögskolans kulturprogram	48%	48%	45%
Antal deltagare i studieförbundens kulturprogram	8 872 000	4 720 000	6 076 500
Andel kvinnor i studieförbundens kulturprogram	56%	54%	55%
Andel män i studieförbundens kulturprogram	44%	46%	45%

2 Uppgifterna avser grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

3 Folkbildningsrådet har inga uppgifter om var deltagarna bor.

4 Uppgifter om folkhögskolornas och studieförbundens kulturprogram avser grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

Demokratisyftet

FOLKBILDNINGSRÅDETS BEDÖMNING

Studieförbund och folkhögskolor bidrar till att stärka och utveckla demokratin genom att inkludera en mångfald av människor, skapa gränsöverskridande mötesplatser, möjliggöra demokratiska och bildande samtal, samt genom att både uppmuntra till och själva engagera sig i samhällsdebatt och påverkansarbete.

Det är viktigt att folkbildningen vidareutvecklar och stärker sin funktion som mötesplats, genom att utforma verksamheten så att otraditionella möten äger rum, perspektiv möts och idéer utmanas.

Inkludering är ett sätt att motverka utanförskap. Särskilt viktigt är det att folkbildningen når deltagare med sämre socioekonomiska förutsättningar än andra. Att stärka och utveckla verksamheterna med kortutbildade deltagare är därför särskilt viktigt. Att andelen deltagare som saknar treårigt gymnasium minskar bland cirkeldeltagarna är en trend som studieförbunden behöver bryta.

Även deltagarna med funktionsnedsättning bör prioriteras. Som utbildningsform erbjuder folkhögskolan ett välfungerande stöd för deltagare med funktionsnedsättning. Resurserna till folkhögskolor behöver utformas så att de ytterligare ökar tillgängligheten till studier för vuxna med funktionsnedsättning. Resurserna till studieförbunden behöver omformas för att förstärka förutsättningarna för rekrytering av deltagare med funktionsnedsättning och för att säkerställa samtliga studieförbunds förutsättningar att möta dessa deltagare i sina verksamheter. Studieförbunden bör nå fler deltagare med funktionsnedsättning än i nuläget.

Folkbildningen fungerar kompensatoriskt. I relation till befolkningsstorleken skapar studieförbund och folkhögskolor flest tillfällen till bildning, utbildning och kultur i de kommuner, framför allt på landsbygderna, där tillgången till formell utbildning är sämre än på andra håll. I landets marginaliserade stadsdelar når framför allt studieförbunden andra deltagargrupper än i övriga delar av landet. Här har deltagarna kortare utbildning och lägre inkomster, männen är fler, medelåldern är lägre och betydligt fler är utrikes födda. Folkbildningens kompensatoriska inriktning behöver prioriteras.

Samtida samhällsutmaningar sätter cirkelledares och lärares kompetenser på prov. Det

handlar bland annat om förskjutningar i synen på demokrati och demokratins gränser, ökad polarisering, främlingsfientlighet och spridning av konspirationsteorier och desinformation.

Studieförbundens och folkhögskolornas medarbetare behöver förstärkt stöd i form av kompetensutveckling för att möta samhällets demokratiska utmaningar. Inom studieförbunden innebär detta en förstärkt satsning på cirkelledarutbildning, och inom folkhögskolan utveckling och systematisering av det kollegiala lärandet bland de anställda.

Inkludering

I regeringens handlingsplan Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara (2018) beskrivs det "demokratiska utanförskapet" som ett hot mot den svenska demokratin som är särskilt viktigt att bemöta. Utanförskapet hör enligt regeringen nära samman med människors socioekonomiska förutsättningar, som i sin tur även hör samman med var man bor och formar sitt liv.

Folkbildningen motverkar utanförskap genom att vara tillgänglig för många, inkludera olika grupper och genom att finnas i hela landet.

Hundratusentals deltagare varje år

Folkbildningens offentliga medel

Folkbildningens anslag från staten ges dels i form av generella medel inom ramen för folkbildningsanslaget, dels som riktade medel för regeringsuppdrag, projekt och särskilda folkbildningsinsatser. Hundratusentals människor deltar varje år.⁵

Studieförbundens deltagare med stöd av det generella statsbidraget

Under 2022 rapporterade studieförbunden nästan 691 200 unika deltagare med stöd av folkbildningsanslaget:

5 I den följande texten om folkbildningens deltagare redovisas i första hand uppgifter från studieförbundens och folkhögskolornas deltagarrapporter, dvs. unika personer per verksamhetsform. Det innebär att totalsiffran överstiger det faktiska antalet personer något, eftersom de som deltar i fler än en verksamhetsform kommer att räknas fler än en gång. Om det är grupprapporterade deltagare som avses så markeras detta i texten. Alla uppgifter i den följande texten som handlar om deltagare i kulturprogram avser grupprapporterade deltagare.

- ca 345 800 deltagare i *studiecirklar*
- ca 345 300 deltagare i *annan folkbildningsverksamhet*
- samt ytterligare ca 8 872 000 (grupprapporterade) deltagare i *kulturprogram*.

Jämfört med 2021 innebär det ökning på mellan 17 procent (studiecirkel) och 88 procent (kulturprogram).

Det är dock fortfarande långt kvar till de volymer som gällde innan pandemin. Jämfört med 2019 är antalet cirkeldeltagare 42 procent lägre och antalet deltagare i annan folkbildningsverksamhet 30 procent lägre. Minskningen varierar mellan studieförbunden, från 30 till 56 procent av cirkeldeltagarna och från 18 till 48 procent i annan folkbildningsverksamhet.⁶ Kulturprogrammets grupprapporterade deltagare är 54 procent färre 2022 jämfört med 2019.

Studieförbundens deltagare med riktade statliga medel

Vid sidan av det generella statsbidraget rapporterade studieförbunden ungefär 36 400 deltagare i sina regeringsuppdrag, statliga projektmedel och särskilda folkbildningsinsatser 2022:⁷

- ca 8 000 deltagare i *vardagssvenska*
- ca 12 200 deltagare i *svenska från dag ett*
- ca 9 600 deltagare i *insatser för personer långt ifrån arbetsmarknaden*
- ca 6 600 deltagare i *svenska för föräldralediga*.

Mellan 2018 och 2021 minskade antalet deltagare stadigt i studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter med asylsökande, dvs. *svenska från dag ett* och *vardagssvenska*. Antalet personer som väntade på besked om asyl blev färre och allt fler asylsökande bodde i eget boende och blev därmed svårare att nå. Även pandemin gjorde det svårare att rekrytera. 2022 innebar en vändpunkt, i och med att insatserna expanderade till att även omfatta ukrainare som befinner sig i Sverige under masskyddsdirektivet. Totalt samlade studieförbunden 20 200 deltagare i de båda asylverksamheterna under 2022, en ökning från 11 300 deltagare året innan.

Under pandemin startade insatserna *svenska för föräldralediga* och *insatser för personer långt ifrån arbetsmarknaden*, som riktas i första hand till utrikes

födda kvinnor. Sammantaget deltog 16 200 personer i dessa båda verksamheter 2022.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 1A. Studieförbundens verksamhet med statlig finansiering 2018–2022, folkbildningsanslaget.

TABELL S 1B. Studieförbundens verksamhet med annan statlig finansiering 2018–2022.

Folkhögskolornas deltagare med stöd av det generella statsbidraget

- Folkhögskolorna rapporterade under 2022 nästan 100 600 deltagare med stöd av det generella statsbidraget:
- ca 20 900 deltagare i *allmän kurs*
- ca 40 500 deltagare i *särskild kurs*
- ca 39 100 deltagare i *kort kurs*⁸
- samt ytterligare ca 149 800 (grupprapporterade) deltagare i *kulturprogram*.

Det innebär att framför allt de korta kurserna har ökat i volym det senaste året, antalet deltagare är 56 procent större än 2021. Jämfört med 2019, innan pandemin, har antalet deltagare i särskild kurs ökat med ca 3 500, medan deltagarna i allmän kurs är 1 500 färre.

I ett tioårsperspektiv har antalet deltagare i folkhögskolans långa kurser ökat som ett resultat av att staten har tillfört nya resurser.⁹

Folkhögskolornas deltagare med riktade statliga medel

Folkhögskolorna rapporterade ungefär 8 300 deltagare inom ramen för regeringsuppdrag, statliga projektmedel och särskilda folkbildningsinsatser 2022:

- ca 2 000 deltagare i *svenska från dag ett*
- ca 1 000 deltagare i *etableringskurs vid folkhögskola*

6 Volymminskningen inom området *konst, musik och media* har inte bara med pandemin att göra. Den beror också på utökad kontroll och skärpta bidragsvillkor som särskilt har påverkat musikverksamheterna.

7 Uppgifter för de båda asylverksamheterna avser unika deltagare i varje arrangemangstyp.

8 Trots det jämförelsevis stora antalet deltagare utgör de korta kurserna en mycket liten del av folkhögskolans totala kursverksamhet. De korta kurserna stod för ca 39 100 deltagarveckor under 2022, jämfört med de långa kursernas ca 1247 900 deltagarveckor.

9 Riksdagen tillförde 1000 extra platser till allmän kurs vid folkhögskola under åren 2013 och 2014. Syftet var att möjliggöra för personer som deltagit i de studiemotiverande kurserna att fortsätta sina studier vid allmän kurs. För hösten 2015 tillfördes i stället 750 extra platser till allmän kurs. För åren 2016 och 2017 tillfördes 3 000 extra platser till allmän och särskild kurs. Inför 2018 blev dessa 3 000 platser permanenta, och de utökades dessutom med ytterligare 5 000 platser. Under 2021 tillkom dessutom 1 000 så kallade *utökade* helårsplatser i allmän och särskild kurs.

- ca 3 200 deltagare i *studiemotiverande folkhögskolekurs*
- ca 560 deltagare i *yrkesinriktad allmän kurs*
- ca 1 500 deltagare i *yrkesinriktad särskild kurs*.

Inom *svenska från dag ett* minskade antalet deltagare stadigt mellan 2019 och 2021. Under 2022 då insatsen även kom att innefatta deltagare från Ukraina, vände utvecklingen och antalet deltagare nästan dubblerades.

I de övriga särskilda uppdragen eller insatserna minskade antalet deltagare jämfört med året innan: i *etableringskursen* har antalet deltagare minskat stadigt sedan 2019. Den primära orsaken bedöms vara att målgruppen, dvs. personer som omfattas av Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag, minskar.

Jämfört med 2019 har antalet deltagare inom den *studiemotiverande kursen* minskat med ca 500 personer, trots att antalet deltagare ökade relativt kraftigt under pandemin. Enligt folkhögskolorna beror minskningen i första hand på omorganisationer inom Arbetsförmedlingen och på att den studiemotiverande kursen inte prioriteras av Arbetsförmedlingen på samma sätt som tidigare. Färre deltagare anvisas till folkhögskolan.

Regeringen tillförde 2 000 helårsplatser våren 2020 för *yrkesinriktade utbildningar inom allmän och särskild kurs*, med tyngdpunkt mot vård och omsorg. Satsningen pågick till och med 2022. Totalt samlade dessa båda insatser ca 2 100 deltagare under 2022..

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 1A. Folkhögskolornas verksamhet med statlig finansiering 2018–2022, folkbildningsanslaget.

TABELL F 1B. Folkhögskolornas verksamhet med annan statlig finansiering 2018–2022.

Olika grupper av deltagare

I studieförbundens cirklar och folkhögskolornas långa kurser samlades under 2022 kvinnor och män i olika åldrar och med olika bakgrund, förutsättningar och erfarenheter.

Samtidigt skiljer sig deltagarsammansättningen åt mellan studieförbund och folkhögskolor och mellan olika verksamhetsformer och kurs typer, eftersom verksamheterna har olika syften och inriktning.

Studieförbundens cirkeldeltagare

Kvinnor och män

Kvinnorna var i majoritet inom studieförbundens samtliga verksamhetsformer 2022:¹⁰

- 64 procent av deltagarna i studiecirkel
- 67 procent av deltagarna i annan folkbildningsverksamhet
- 56 procent av deltagarna i kulturprogram.

Andelen kvinnor bland cirkeldeltagarna varierade från 51 till 70 procent mellan olika studieförbund.

De kvinnliga cirkeldeltagarna är i allmänhet äldre än männen, har längre formell utbildning, är något oftare än männen födda i Sverige, och har något oftare en funktionsnedsättning.

Olika åldrar

Bland cirkeldeltagarna dominerar de medelålders och äldre deltagarna och åldersfördelningen har sett ungefär likadan ut sedan minst 2019:

- yngre än 25 år: 13 procent
- 25–64 år: 47 procent
- äldre 64 år: 40 procent
- medelålder: 54 år.

Ålderssammansättningen bland cirkeldeltagarna varierar mellan olika studieförbund. Andelen deltagare som är 65 år eller äldre varierade under 2022 från 3 till 58 procent, och andelen som är 13–19 år från 3 till 24 procent.

De äldsta deltagarna är ofta kvinnor, födda i Sverige och har relativt kort formell utbildning. Bland de yngsta deltagarna är relativt många män och födda utanför Sverige.

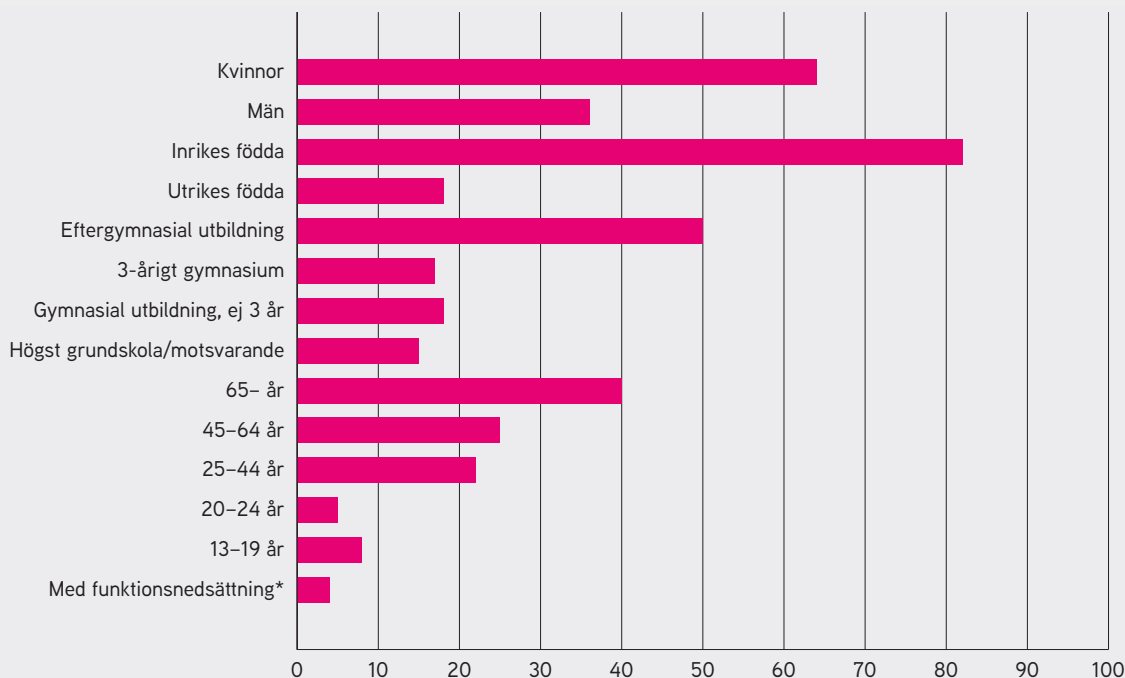
I avhandlingen *Seniorers lärande* (2023) undersöks lärandets betydelse för seniorers hälsa. I analysen identifieras fyra olika så kallade intrinsikala värden (egenvärden) som äldre upplever av deltagandet i studiecirkel: sociala värden (stöttning och gemenskap), emotionella värden (berikande, meningsfullhet, lustfylldhet, fridfullhet), intellektuella värden (nya insikter, breddat perspektiv, reflekterande process) och existentiella värden (existentiell uppmärksamhet). Dessa värden beskrivs som hälsoresurser, som i sin tur bidrar till en känsla av sammanhang.

Utrikes och inrikes födda

Av 2022 års cirkeldeltagare var 18 procent födda utanför Sverige. Denna andel varierade mellan olika studieförbund från 10 till 82 procent.

Medelåldern är lägre bland de utrikes födda deltagarna, andelen män är större – även om kvinnorna är i majoritet – och de har i allmänhet kortare utbildning än de som är födda i Sverige. Andelen deltagare som har grundskola eller motsvarande som högsta formella utbildning är mer än dubbelt så stor bland de utrikes födda deltagarna jämfört med de inrikes födda, 31 procent jämfört med 14 procent.

¹⁰ Redovisningen utgår från deltagarnas juridiska kön.

DIAGRAM 1.**Cirkeldeltagare 2022. Andelar (procent).**

Utbildningsbakgrund

Många av studieförbundens cirkeldeltagare 2022 hade relativt lång formell utbildning: 50 procent hade eftergymnasial utbildning. Samtidigt var det en stor grupp som saknade treårigt gymnasium, 33 procent, och 15 procent hade högst grundskola (ca 51 900 personer).

Cirkeldeltagarnas utbildningsbakgrund såg olika ut i olika studieförbund. Andelen deltagare med eftergymnasial utbildning varierade från 23 till 76 procent, och andelen med högst grundskola från 6 till 45 procent.

Andelen utrikes födda deltagare var nästan dubbelt så stor bland deltagarna som har grundskola eller motsvarande som högsta formella utbildning som bland deltagarna med annan utbildning. Bland deltagarna med eftergymnasial utbildning var medelåldern relativt hög och många var födda i Sverige.

Med funktionsnedsättning

Av studieförbundens cirkeldeltagare hade ca 4 procent någon form av funktionsnedsättning 2022.¹¹ Det

innebär en minskning från 6 procent 2019. Under 2022 rapporterade de två största studieförbunden, Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) och Studieförbundet Vuxenskolan (SV), sammantaget 84 procent av alla cirkeldeltagare med funktionsnedsättning. Övriga studieförbunds andelar uppgick till 0–5 procent. Totalt rapporterade studieförbunden ca 30 700 deltagare med funktionsnedsättning.¹²

Det mesta av den verksamhet som cirkeldeltagare med funktionsnedsättning deltar i genomförs i samverkan med föreningar som är inriktade på rättighetsfrågor.

I rapporten *Studieförbundens deltagare med funktionsnedsättning* (2023g) undersöker Folkbildningsrådet studieförbundens arbete i relation till det nationella målet för funktionshinderspolitiken.¹³ Studien visar att studieförbundens verksamhet är värdefull för

11 Från statsbidraget till studieförbunden avsattes 8 procent, motsvarande ca 142,1 miljoner kronor, till ett tillgänglighetsbidrag för personer med funktionsnedsättning och i behov av särskilt stöd under 2022.

12 Uppgiften om studieförbundens deltagare med funktionsnedsättning bygger på grupprapporterade uppgifter, där deltagare registreras enligt majoritetsprincipen, dvs. alla deltagare placeras i samma kategori om majoriteten av deltagarna i arrangemanget finns i denna kategori.

13 Det nationella målet för funktionshinderspolitiken handlar om att: ... uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. (Prop. 2016/17:188, sid. 24–25)

deltagare med funktionsnedsättning. Deltagarna lyfter framför allt fram betydelsen av att få vara en del av en gemenskap och kunna utveckla sina kreativa intressen.

Studieförbunden skiljer på cirklar som erbjuds som en del av den ordinarie verksamheten, och anpassade kurser som riktar sig specifikt mot deltagare med funktionsnedsättning. Och även om man i första hand arbetar för att alla cirklar ska vara tillgängliga för alla, och menar att detta kan fungera bra, så finns fördelar med anpassade kurser. Här kan deltagarna med funktionsnedsättning känna tillhörighet och sammanhang och har lättare att få individuellt stöd. De här cirk-larna beskrivs som tryggare, tempot är ofta lugnare och deltagarna upplever att förståelsen från övriga i gruppen kan vara större. Cirkelledarna är centrala.

Största delen av de anpassade kurserna är estetiska kurser såsom teater, sång och musik. Samtidigt har utbudet av anpassade kurser förändrats över tid, menar studieförbunden, med allt fler kurser inriktade mot samhällskunskap.

Studieförbunden beskriver rekryteringen av deltagare med funktionsnedsättning som en utmaning, framför allt när det handlar om personer med neuropsykiatriska diagnoser och psykisk ohälsa, utrikes födda med funktionsnedsättning, samt yngre med funktionsnedsättning.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 2A. Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2020–2022, jämfört med andel i befolkningen. Antal (N) och andel (procent).

TABELL S 6A. Cirkeldeltagare fördelade efter juridiskt kön 2022. Andel (procent).

TABELL S 6B. Inrikes och utrikes födda cirkeldeltagare 2022. Andel (procent).

TABELL S 6C. Cirkeldeltagare med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent).

TABELL S 6D. Cirkeldeltagare i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent).

TABELL S 7. Kategorier av cirkeldeltagare vid olika studieförbund 2022. Största och minsta andel samt median (procent).

Folkhögskolornas deltagare i långa kurser

Kvinnor och män

Under 2022 var kvinnorna flest inom folkhögskolans olika långa kurser, med störst andel i särskild kurs:

- 67 procent av deltagarna i allmän kurs, grundskolenivå
- 55 procent av deltagarna i allmän kurs, gymnasienivå
- 69 procent av deltagarna i särskild kurs.

Det innebär att andelen kvinnor har ökat i både allmän och särskild kurs jämfört med innan pandemin, i takt med att männen minskat i antal. Särskild märkbar är förändringen bland deltagarna i allmän kurs, på grundskolenivå. Här har männens andel minskat från 42 till 33 procent under de senaste tre åren, motsvarande drygt 1 200 personer. Troligen är denna minskning resultatet av en kedjeeffekt: under samma period har antalet män minskat i både den studiemotiverande kursen och etableringskursen, som båda fungerar som rekryteringsbaser till allmän kurs på grundskolenivå.

Andelen kvinnor varierade mellan olika folkhögskolor: i allmän kurs mellan 24 och 99 procent, och i särskild kurs mellan 35 och 99 procent.

Inom de långa kurserna var kvinnorna i allmänhet något äldre än männen, och hade längre utbildning. I allmän kurs var det samtidigt en större andel av kvinnorna (34 procent) än männen (23 procent) som studerade på grundskolenivå. Männen hade oftare än kvinnorna en funktionsnedsättning.

Olika åldrar

Deltagarna var yngre i allmän kurs än i särskild kurs 2022, och allra yngst var deltagarna som läste på gymnasienivå:

- allmän kurs, grundskolenivå: medelålder 34 år, 31 procent yngre än 25 år
- allmän kurs, gymnasienivå: medelålder 27 år, 60 procent yngre än 25 år
- särskild kurs: medelålder 40 år, 27 procent yngre än 25 år.

Kvinnorna är relativt sett fler och deltagarna med en funktionsnedsättning färre ju äldre deltagarna är. I allmän kurs är de utrikes födda deltagarna i majoritet i åldrarna 25–64 år, medan de inrikes födda är i majoritet bland de yngre. I särskild kurs är de inrikes födda deltagarna i majoritet i alla åldersgrupper.

Utrikes och inrikes födda

Andelen utrikes födda deltagare i folkhögskolans långa kurser varierade stort 2022, och i särklass störst var den inom allmän kurs, grundskolenivå:

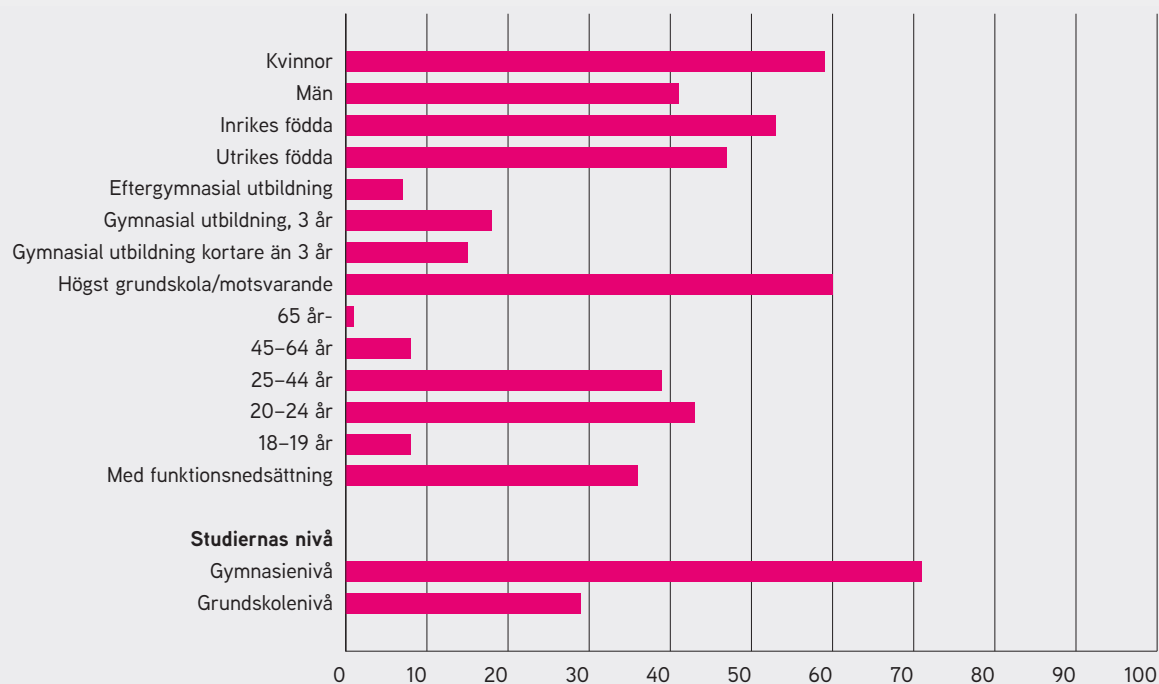
- allmän kurs, grundskolenivå: 86 procent
- allmän kurs, gymnasienivå: 32 procent
- särskild kurs: 18 procent.

Andelen utrikes födda deltagare varierade mellan olika folkhögskolor: i allmän kurs från 5 till 98 procent, och i särskild kurs från 2 till 93 procent.

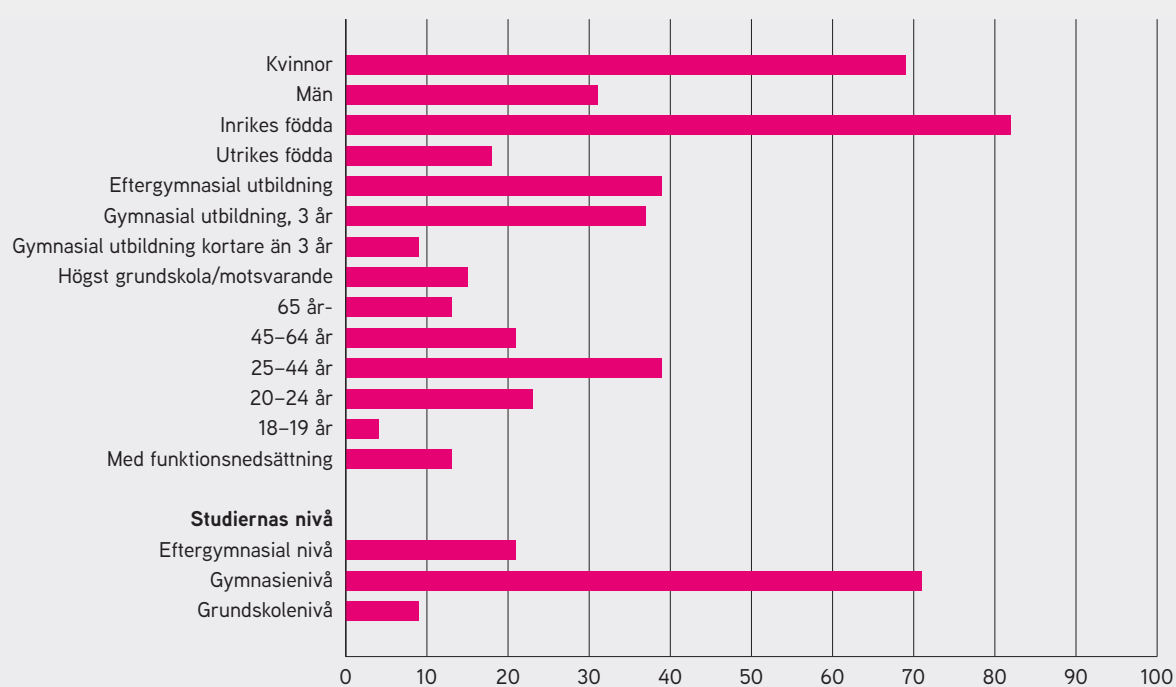
I allmän kurs är andelarna äldre och kvinnor jämförelsevis stora bland dem som är utrikes födda. Vidare är andelen som har eftergymnasial utbildning större,

DIAGRAM 2.

Folkhögskolans deltagare i allmän kurs 2022. Andel (procent).

DIAGRAM 3.

Folkhögskolans deltagare i särskild kurs 2022. Andel (procent).

samtidigt som det är en större andel som studerar på grundskolenivå – 51 procent jämfört med 8 procent bland de inrikes födda. 19 procent av de deltagare som är födda i andra länder har en funktionsnedsättning, jämfört med 52 procent av de som är födda i Sverige.

Jämförelsen mellan inrikes och utrikes födda deltagare i särskild kurs liknar den i allmän kurs när det gäller ålder, utbildningsbakgrund och funktionsnedsättningar. En skillnad är att i särskild kurs är könsfördelningen densamma bland inrikes och utrikes födda deltagare.

Utbildningsbakgrund och studiernas nivå i allmän kurs¹⁴

- högst grundskola/motsvarande: 60 procent
- gymnasial utbildning: 33 procent
- eftergymnasial utbildning: 7 procent
- studier på grundskolenivå: 29 procent
- studier på gymnasienivå: 71 procent.

Deltagarnas utbildnings- och studiemönster såg olika ut på olika folkhögskolor 2022. Andelen deltagare med högst grundskola varierade från 9 till 88 procent, och andelen med eftergymnasial utbildning från 0 till 50 procent. Andelen som studerade på grundskolenivå varierade från 0 till 88 procent, och på gymnasienivå från 12 till 100 procent.

Deltagarna i allmän kurs har i allmänhet betydligt kortare formell utbildning än deltagarna i särskild kurs. Detta har att göra med att de båda kursstyperna har olika inriktning. Allmän kurs är behörighetsgivande, hit söker sig många av deltagarna för få att få behörighet till fortsatta studier. Skillnaderna har sannolikt också att göra med att deltagarna är yngre inom allmän kurs.

Deltagarnas formella utbildning korrelerar inte alltid med den nivå som de studerar på: av deltagarna på allmän kurs som studerade på grundskolenivå hade till exempel 12 procent eftergymnasial utbildning.

Bland deltagarna på grundskolenivå var andelen kvinnor relativt stor och medelåldern högre än på gymnasienivå, och 86 procent var utrikes födda.

På gymnasienivå dominerade de inrikes födda deltagarna, könsfördelningen var jämnare och medelåldern lägre än på grundskolenivå. Här hade 42 procent av deltagarna en funktionsnedsättning, jämfört med drygt 20 procent på grundskolenivå.

Utbildningsbakgrund och studiernas nivå i särskild kurs¹⁵

- högst grundskola eller motsvarande: 15 procent
- gymnasial utbildning: 46 procent
- eftergymnasial utbildning: 39 procent
- studier på grundskolenivå: 6 procent
- studier på gymnasienivå: 72 procent
- studier på eftergymnasial nivå: 21 procent.

Deltagarnas utbildningsbakgrund och studiemönster i särskild kurs ser olika ut på olika folkhögskolor. Andelen med eftergymnasial utbildning varierade 2022 från 3 till 83 procent, och andelen med högst grundskola från 3 till 56 procent. Andelen som studerade på gymnasienivå varierade från 0 till 100 procent, och på eftergymnasial nivå från 0 till 97 procent.

Av deltagarna som läste på gymnasienivå hade 78 procent treårigt gymnasium eller längre utbildning. På den här nivån är andelen inrikes födda större än på andra nivåer, och andelen deltagare med funktionsnedsättning mindre.

På eftergymnasial nivå var en något högre andel av deltagarna män, utrikes födda och något fler hade en funktionsnedsättning. Dessutom var medelåldern högre än på gymnasienivån.

I den relativt lilla grupp som läste särskild kurs på grundskolenivå var andelarna utrikes födda och deltagare med funktionsnedsättning betydligt större än på andra kursnivåer, samtidigt som deltagarna var tydligt äldre och hade kortare utbildning än andra.

Med funktionsnedsättning

Inom folkhögskolan rapporterades många deltagare med funktionsnedsättning under 2022, flest bland deltagarna i allmän kurs, gymnasienivå:

- allmän kurs, grundskolenivå: 20 procent
- allmän kurs, gymnasienivå: 42 procent
- särskild kurs: 13 procent.

Störst var gruppen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Inom allmän kurs utgjorde dessa 47 procent av alla deltagare med funktionsnedsättning, och inom särskild kurs 31 procent.

Andelen deltagare med funktionsnedsättning i allmän och särskild kurs varierade från 0 till 100 procent mellan olika folkhögskolor.¹⁶

¹⁴ Studier i allmän kurs kan genomföras på grundskolenivå – för behörighet till gymnasieskolan – eller på gymnasienivå – för behörighet till högskola och yrkeshögskola.

¹⁵ Studierna i särskild kurs genomförs främst på gymnasienivå eller eftergymnasial nivå. En mindre andel av de särskilda kurserna genomförs på grundskolenivå.

¹⁶ Vid 118 av folkhögskolorna hade mer än 25 procent av deltagarna i allmän kurs en funktionsnedsättning. Vid 38 av folkhögskolorna hade mer än 25 procent av deltagarna i särskild kurs en funktionsnedsättning.

Deltagarna med funktionsnedsättning var ofta födda i Sverige och medelåldern var lägre än bland andra deltagare. Gruppen som har högst grundskola eller motsvarande utbildningsnivå var större bland deltagarna med funktionsnedsättning än bland övriga. Trots detta var det i allmän kurs en tydligt större andel bland dem som har en funktionsnedsättning som studerade på gymnasienivå än bland övriga deltagare. I särskilt kurs var skillnaderna i studienivå mindre.

Stödjande miljö för deltagare med funktionsnedsättning

Folkhögskolan är på många sätt en välfungerande utbildningsform för deltagare med funktionsnedsättning. Detta visas bland annat i rapporter från Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM. I rapporten *Villkor för utbildning* (2017) framhåller SPSM att det inom folkhögskolan finns många olika pedagogiska alternativ i undervisningen, vilket ökar likvärdigheten och tillgängligheten för deltagare med funktionsnedsättning. Även lärarnas kunnskap och möjligheten för deltagarna att bo på internat beskrivs som styrkor.¹⁷

Även i Folkbildningsrådets båda rapporter *Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning* (2022c, respektive 2023e) undersöks folkhögskolans arbetssätt: de flesta långa kurser som riktas till deltagare med intellektuell funktionsnedsättning handlar om ”livskunskap” och personlig utveckling i olika mening och på olika nivåer. De här kursernas innehåll fördjupas dessutom ofta i och med att deltagarna bor på internat, där de med personalens stöd praktiserar och befäster de kunskaper som de lär sig på lektionstid. Flera av kurserna har också samhällsinriktning. Behörighetsgivande kurser som kan leda vidare till fortsatta studier, eller yrkesinriktade som kan leda till jobb, är mer sällsynta även om sådana också finns.

De flesta deltagarna med intellektuell funktionsnedsättning är väldigt nöjda med sin tid vid folkhögskolan, kanske framför allt med att man har fått en möjlighet att flytta hemifrån och leva ett mer självständigt liv, i en kontrollerad och trygg miljö. Att få vänner är ett annat viktigt skäl att börja läsa på folkhögskola, att höra hemma i en grupp, lära sig saker och få lyckas och att ”känna sig som alla andra”. Några hoppas också på att komma ut i arbete.

¹⁷ Liknande resultat presenteras i forskningsrapporterna *Utbildning som stödjande miljö för deltagare med högfungerande autism* (2018) och *Folkhögskolan som inkluderande miljö för deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar* (2019). Här beskriver deltagare, lärare och rektorer hur tydliga strukturer och folkhögskolans individcentrerade och holistiska grundsyn – förståelsen för individens hela sammanhang – är avgörande för att deltagarna ska trivas och kunna genomföra sina studier.

Samtidigt visas i både SPSM:s och Folkbildningsrådets rapporter att resursbehoven är stora och att resurserna inte alltid räcker till. I Folkbildningsrådets rapporter beskrivs de extra stöd till folkhögskolorna, knutna till deltagarnas studier, studiemiljö och boende, som ges av Folkbildningsrådet och SPSM. Både Folkbildningsrådets och SPSM:s stöd utgörs av statliga medel som riktas till folkhögskolorna, dvs. inte till enskilda deltagare.¹⁸

Deltagarnas personliga stöd vid folkhögskolan ges i första hand med kommunala medel, enligt *Socialtjänstlagen* (SoL) eller *Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade* (LSS). Stödet är i båda fallen knutna till respektive deltagare och behovsprövat – berörda kommuner gör en individuell bedömning av var och ens behov. Även vissa myndigheter, till exempel Försäkringskassan, bidrar med stöd vid deltagarnas vistelse vid folkhögskolan.

Även om folkhögskolan som studiemiljö beskrivs som välfungerande, innebär de ekonomiska stödets utformning, oklar ansvarsfördelning och beroendet av olika stöd och olika aktörers (ekonomiska) beslut, en ansträngd och svårhanterlig situation för många folkhögskolor och deltagare med funktionsnedsättning.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 2A. Deltagare i allmän kurs 2020–2022 per kursnivå. Andel (procent).

TABELL F 2B. Deltagare i särskild kurs 2020–2022 per kursnivå. Andel (procent).

TABELL F 6A. Deltagare fördelade efter juridiskt kön i allmän och särskild kurs 2022. Andel (procent).

TABELL F 6B. Inrikes och utrikes födda deltagare i allmän och särskild kurs 2022. Andel (procent).

TABELL F 6C. Deltagare i allmän kurs med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent).

TABELL F 6D. Deltagare i särskild kurs med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent).

TABELL F 6E. Deltagare i allmän kurs i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent).

TABELL F 6F. Deltagare i särskild kurs i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent).

TABELL F 6G. Deltagare i allmän och särskild kurs med funktionsnedsättning 2022. Jämförelse med övriga deltagare. Andel (procent).

TABELL F 7. Kategorier av deltagare i allmän och särskild kurs vid olika folkhögskolor 2022. Minsta och största andel samt median (procent).

¹⁸ Under 2022 avsatte Folkbildningsrådet ca 7 procent av det ordinarie statsbidraget till folkhögskolan i ett förstärkningsbidrag för extra lärarinsatser till vissa deltagare med funktionsnedsättning. Utöver detta gjordes vissa överföringar från riktade bidrag. Totalt avsattes 215,9 miljoner kronor.

Folkbildning i hela landet

Folkhögskolan i alla regioner

Folkhögskolorna arrangerade långa kurser i samtliga regioner och i 154 av landets kommuner under 2022. Jämfört med 2019, innan pandemin, innebär detta en minskning med två kommuner.

Under senare år har folkhögskolans deltagare i allmän och särskild kurs blivit fler framför allt i landets så kallade större städer, men även i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö.¹⁹ I Stockholm var det 25 folkhögskolor som erbjöd långa kurser under 2022, i Göteborg 15 folkhögskolor och i Malmö 13.

Den här utvecklingen har lett till att 72 procent av deltagarna i allmän kurs och 62 procent av deltagarna i särskild kurs återfanns i storstäder, större städer eller i städernas omgivande pendlingskommuner under 2022.

Andelen deltagare i relation till befolkningens storlek var dock ungefär lika stor i alla kommuntyper, med en något större andel deltagare i särskild kurs i landsbygdskommunerna.

Filialer bidrar till geografisk spridning

Under 2022 fanns 155 folkhögskolor och sammanlagt 78 filialer i landet, totalt 233 folkhögskoleenheter. 38 av folkhögskolorna rapporterade att de hade en eller flera filialer.²⁰

I en enkät som Folkbildningsrådet skickade till folkhögskolorna 2020 angav skolorna flera skäl till att starta filialer. Vanligast var att man velat komma

nära specifika målgrupper. Andra motiv handlade om speciella behov i området eller om att kurserna var knutna till ett specifikt områdesarbete. Ekonomiska motiv var ovanliga.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 3A. Deltagare i allmän kurs i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent).

TABELL F 3B. Deltagare i särskild kurs i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent).

TABELL F 3C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs i relation till befolkningen i olika kommungrupper 2022. Antal (N) och andel (procent).

TABELL F 4A. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs vid filial 2022. Jämförelse med deltagare vid huvudskola. Andel (procent).

Studieförbunden i alla kommuner

Landets tio studieförbund hade under 2022 sammanlagt 136 lokala avdelningar. Dessa anordnade studiecirklar i hela landet, i samtliga 290 kommuner:

- fyra studieförbund fanns i fler än 250 kommuner
- sex studieförbund fanns i 217/185/156/128/117/56 kommuner vardera.

Samtliga studieförbund har minskat sin närvaro i landets kommuner jämfört med 2019. De båda minsta studieförbunden har minskat mest, både räknat i faktiskt antal kommuner och i proportion till sin storlek. I genomsnitt erbjöd studieförbunden studiecirklar i 222 kommuner per studieförbund 2019, jämfört med 195 kommuner 2022.

På många håll är utbudet omfattande. I 60 kommuner fanns nästan alla studieförbund representerade. Här erbjöd 9 eller 10 av studieförbunden studiecirklar under 2022.

Under 2022 fanns 70 procent av studieförbundens cirkeldeltagare i landets storstäder och större städer med tillhörande pendlingskommuner, och 8 procent i landsbygdskommunerna.

Samtidigt varierade andelen cirkeldeltagare i relation till befolkningens storlek mellan olika kommungrupper. Störst var andelen i landets landsbygdskommuner och pendlingskommun nära mindre stad eller tätort, 5 procent.

Per region varierade andelen deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet från 4 procent i Region Stockholm, till 11 procent i Region Västerbotten och Region Gotland.

Studieförbunden i landets nollkommuner

Under 2023 var det minst 28 kommuner som inte budgerade för något generellt bidrag till studieförbun-

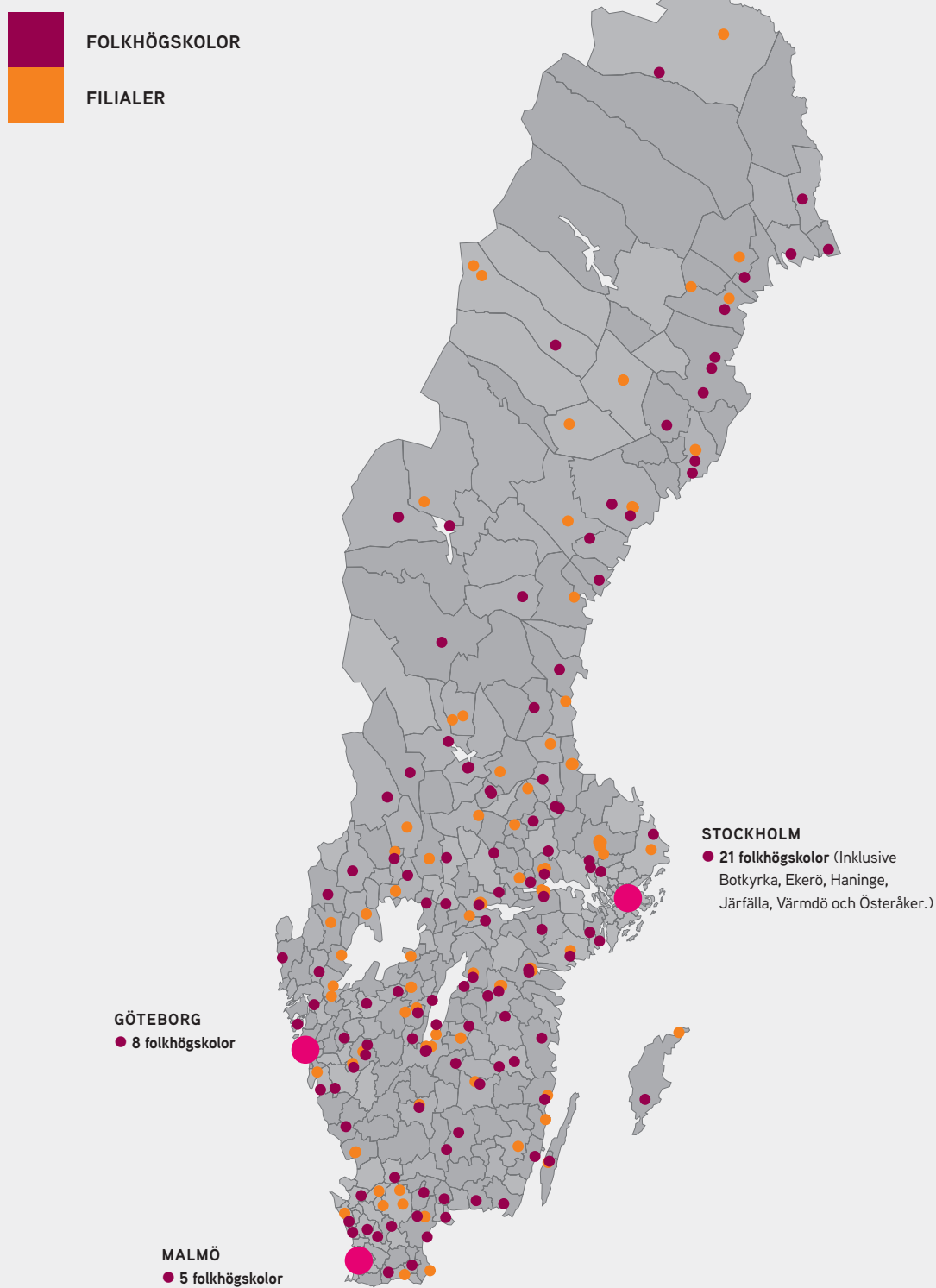
19 Kommungruppsindelning 2017 (Sveriges Kommuner och Landsting, SKR):

- *storstad*: kommun med minst 200 000 invånare varav minst 200 000 invånare i den största tätorten
- *större stad*: kommun med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten
- *mindre stad/tätort*: kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten
- *landsbygdskommun*: kommun med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten och lågt pendlingsmönster
- *landsbygdskommun med besöksnäring*: landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring
- *pendlingskommun*: kommun där en relativt stor andel av befolkningen pendlar i sitt arbete till storstad/större stad/mindre stad/tätort eller till storstadsnära kommun.

20 Folkbildningsrådets statistik över folkhögskolans filialer omfattar sedan 2018 filialer/kurser i andra kommuner än den kommun där huvudskolan är placerad. Filialer och utlokaliserad verksamhet i samma kommun som huvudskolan ingår inte i redovisningen.

DIAGRAM 4.

Folkhögskolor och filialer. Spridning i landet 2021.

den, så kallade *nollkommuner*. Det är fyra kommuner fler än 2019 och alltså nästan 10 procent av samtliga kommuner.²¹

Men det betydde inte att invånarna i de här kommunerna stod utan folkbildning. Nästan 11 200 av deras invånare deltog i studiecirkel i andra kommuner än den egna, och knappt 8 800 deltog i studiecirkel som studieförbunden erbjöd utan kommunalt bidrag i nollkommunerna. Andelen invånare i nollkommunerna som deltog i studiecirkel (i den egna eller i andra kommuner) uppgick på så sätt till 2 procent, jämfört med 4 procent i genomsnitt för landet.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 3A. Cirkeldeltagare i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent).

TABELL S 3B. Deltagare i annan folkbildningsverksamhet i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent).

TABELL S 3C. Cirkeldeltagare i relation till befolkningen i olika kommungrupper 2022. Antal (N) och andel (procent).

TABELL S 3D. Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet (sammanräknade) per län 2022. Antal (N) och andel av befolkningen (procent).

Folkbildning i stad och land

Numera återfinns 60–70 procent av folkbildningens deltagare i eller i anslutning till landets storstäder och större städer. Städernas utmaningar har alltmer blivit folkbildningens angelägenhet.

Samtidigt är folkbildningen starkt förankrad på landsbygden. Även om jämförelsevis få deltagare bor här så är till exempel andelen cirkeldeltagare i befolkningen störst i landsbygdskommunerna. Särskilt inom kulturområdet deltog 2 procent av landsbygdskommunernas vuxna befolkning i en kulturinriktad studiecirkel under 2022. Undersökningar visar dessutom att de tydligaste sambanden mellan deltagande i folkbildning å ena sidan, och fortsatta studier och arbete, minskad arbetslöshet och förbättrad löneutveckling å den andra, är starkast i landsbygdskommunerna.²²

Folkbildning i marginaliserade stadsdelar och landsdelar

Både på landsbygden och i städerna finns områden som kan karaktäriseras som mer marginaliserade än andra. Det är områden som bland annat kännetecknas av social exkludering, av relativt få arbetstillfällen och av sämre samhällsservice, dvs. mindre tillgång till vård, utbildning, kommers, kultur och sämre kvalitet

på den service som erbjuds. De som bor här är jämförelsevis svagt representerade i politiska, ekonomiska och mediala (besluts)forum i samhället.

Studieförbund och folkhögskolor når andra grupper i befolkningen i de marginaliserade stads- och landsdelarna, jämfört med i övriga delar av landet. Man når även andra grupper i de marginaliserade delarna av städerna jämfört med de marginaliserade kommunerna på landsbygderna.²³

Studieförbunden i marginaliserade stadsdelar och landsdelar – studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet²⁴

Relativt sett är studieförbunden svagare representerade i de marginaliserade delarna av städerna än på landsbygden och i övriga landet: under 2022 var andelen deltagare i studieförbundens cirkel och annan folkbildningsverksamhet 4,6 procent i de marginaliserade stadsdelarnas befolkning, jämfört med 6,3 procent i övriga landet – alltså en lägre andel. Totalt handlade det om drygt 23 000 personer.

I de marginaliserade delarna av landsbygderna var situationen den omvända, här utgjorde studieförbundens deltagare en högre andel än i befolkningen i övriga kommuner – 7,7 procent, motsvarande drygt 63 800 personer.

Deltagarsammansättningen skiljer sig åt mellan marginaliserade stadsdelar, marginaliserade landsdelar och övriga landet. I synnerhet skiljer deltagarna i städerna ut sig: andelen män är större, medelåldern är lägre, deltagarna har i allmänhet kortare utbildning, andelen utrikes födda är betydligt större och hushållens disponibla inkomster är mindre. Under 2019, innan pandemin, utgjorde till exempel männen 44 procent av studieförbundens deltagare i de marginaliserade stadsdelarna, jämfört med 37 procent i övriga landet; 35 procent av deltagarna var 24 år eller yngre, jämfört med 21 procent på andra håll; ca 50 procent hade kortare utbildning än 3-årigt gymnasium jämfört

²³ I den följande texten utgörs *Marginaliserad landsdel* av Tillväxtverkets kategorier av "Mycket glesa landsbygdskommuner" och "Glesa landsbygdskommuner". *Marginaliserad stadsdel* utgörs av polisens "Särskilt utsatt område", "Riskområde" och "Utsatt område" (2019), totalt 60 områden. I kategorierna *Övriga län* och *Övriga kommuner* ingår de landsdelar eller kommuner som inte kategoriseras som marginaliserade.

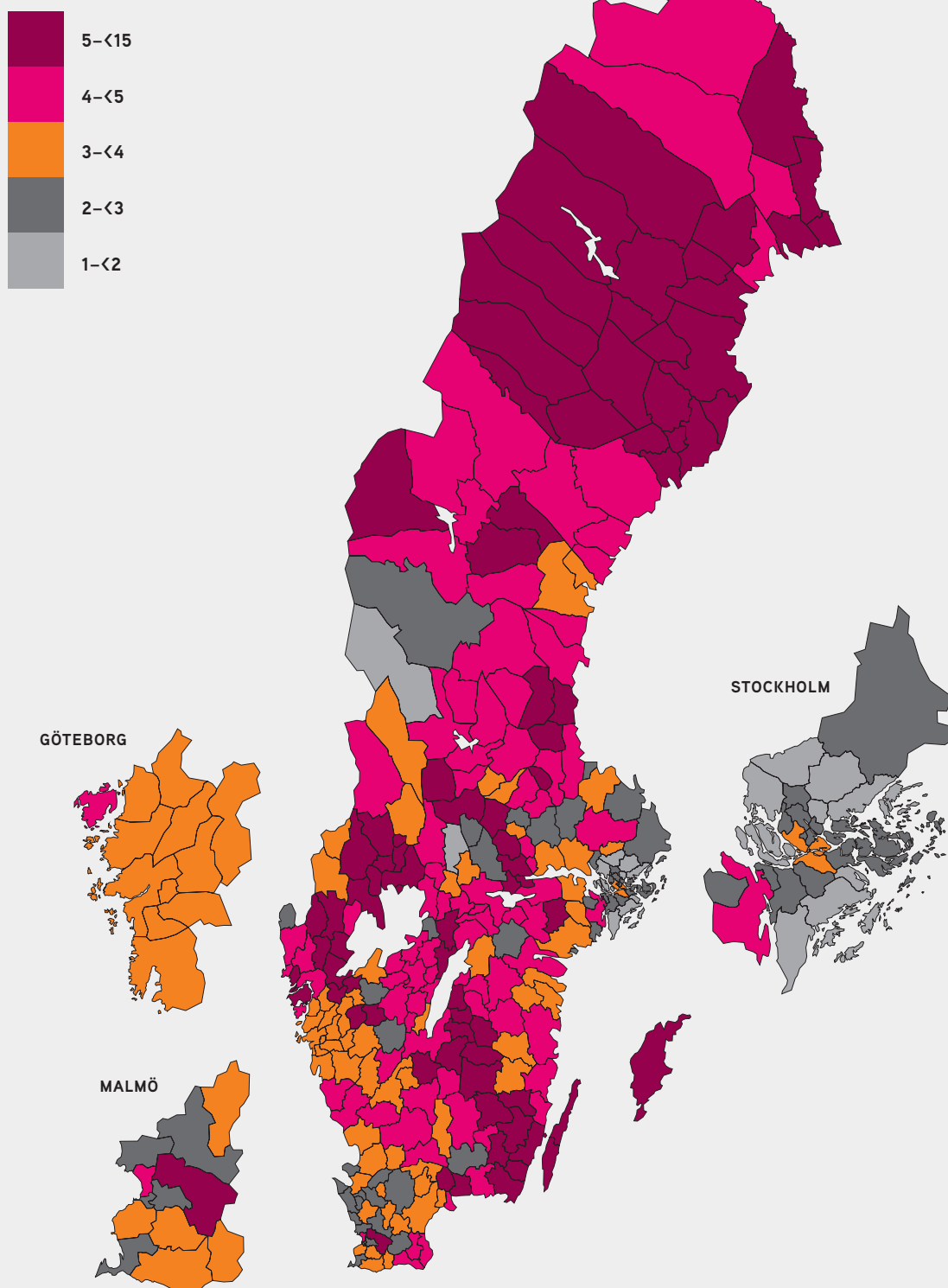
²⁴ Datakälla gällande studieförbunden är SCB:s officiella statistik. Denna statistik uppdateras inte med de korrigeringar av verksamheten som studieförbunden rapporterar i efterhand till Folkbildningsrådet. Studieförbunden har i efterhand gjort relativt stora korrigeringar av verksamheten 2019 i Järvaområdet i Stockholm.

²¹ Två av landets kommuner har inte lämnat uppgifter om sina budgeterade bidrag till studieförbunden gällande år 2022.

²² Folkbildningsrådet (2023d).

DIAGRAM 5.

Andel (procent) av befolkningen som deltog i studiecirkel 2022.

med 36 procent i övriga landet; andelen utrikes födda deltagare var 59 procent jämfört med 16 procent. Dessutom hade ungefär hälften av de inrikes födda deltagarna i de marginaliserade stadsdelarna två utrikes födda föräldrar, jämfört med 4 procent i landet i övrigt.

I de marginaliserade landsbygdskommunerna, å andra sidan, såg deltagargrupperna ungefär likadana ut som i övriga kommuner 2019, med samma könsfördelning och ungefär samma åldersfördelning och inkomstfördelning. Skillnaderna bestod i att andelen ålderspensionärer och inrikes födda var högre bland deltagarna i de marginaliserade landsbygdskommunerna, samtidigt som andelarna med eftergymnasial utbildning, och hushållens disponibla inkomster var något lägre.

Folkhögskolorna i marginaliserade stadsdelar och landsdelar – långa kurser

Under 2022 var andelen deltagare i folkhögskolans allmänna kurser större i de marginaliserade stadsdelarnas befolkningar jämfört med i övriga delar av landet, 0,9 procent respektive 0,3 procent. Särskild kurs hade i stället sin tyngdpunkt på landsbygden: andelen deltagare i särskilda kurser var något större i de marginaliserade kommunerna på landsbygden jämfört med i övriga landet, 0,7 procent jämfört med 0,5 procent.

Kursernas olika närvaro i stad och land illustreras också av deltagarantalet: totalt sett hade folkhögskolans allmänna kurs drygt 3 100 deltagare i de marginaliserade stadsdelarna 2022, jämfört med 1 700 deltagare i de marginaliserade landsdelarna. Inom särskild kurs var proportionerna de motsatta. Särskild kurs samlade 2 100 deltagare i de marginaliserade stadsdelarna och 3 500 deltagare i de marginaliserade kommunerna på landsbygden.

Deltagarna i allmän kurs i de marginaliserade stadsdelarna skiljer sig i flera avseenden från deltagarna i allmän kurs i marginaliserade landsbygdskommuner och i landet i övrigt. Under 2019 var andelen kvinnor tydligt större – 67 procent jämfört med 52 procent; medelåldern var högre – 64 procent var 25 år eller äldre jämfört med 46 procent på andra håll; andelen utrikes födda var betydligt större – 75 procent jämfört med 46 procent; och hushållens disponibla inkomst var lägre.

Deltagarsammansättningen i allmän kurs i de marginaliserade landsdelarna speglar på det stora hela allmän kurs i övriga kommuner, med något större andelar utrikes födda och deltagare med något lägre hushållsinkomster i de marginaliserade landsdelarna.

Även särskild kurs samlade 2019 delvis andra deltagare i de marginaliserade stadsdelarna jämfört med marginaliserade landsdelar och övriga delar av landet: andelen män var något större i de marginali-

serade stadsdelarna – 37 procent jämfört 34 procent; medelåldern var högre – 78 procent var äldre än 24 år jämfört med 68 procent; deltagarna hade kortare utbildning – 31 procent hade kortare utbildning än 3-årigt gymnasium jämfört med 19 procent; andelen utrikes födda var större – 54 procent jämfört med 16 procent; hushållens disponibla inkomster var lägre.

I de marginaliserade landsdelarna liknar deltagarsammansättningen i särskild kurs sammansättningen i övriga kommuner. Den enda egentliga skillnaden är att andelen utrikes födda deltagare är lägre i de marginaliserade landsbygdskommunerna än i övriga kommuner – 15 procent jämfört med 19 procent, alltså ett motsatt förhållande jämfört med allmän kurs.

Folkbildningens betydelser i marginaliserade stadsdelar

I utvärderingen *Folkbildning i marginaliserade stadsdelar* (2019b) analyseras folkbildningens arbete i landets marginaliserade stadsdelar.²⁵

Folkbildningen spelar här en delvis annan roll än i övriga delar av landet, bland annat eftersom deltagarna i större utsträckning studerar svenska och andra språk, religion och samhällsorientering.

I rapporten beskrivs folkbildningens samverkan med det lokala civilsamhället och hur folkbildningen kan fungera som en arena för människors självorganisering och självbestämmande i marginaliserade stadsdelar:

Folkbildningen blir här en lyhörd, stödjande och nätverkande aktör som bistår det lokala civilsamhället i deras eget engagemang.

På andra håll överskuggar folkbildningen det lokala civilsamhällets egna initiativ. Och i ytterligare andra områden, där det lokala föreningslivet är svagt, har folkbildningen svårare att få i gång sin verksamhet överhuvudtaget.²⁶

Folkbildningens betydelser på landsbygderna

I utvärderingen *Folkbildningens betydelser på landsbygderna* (2023b) undersöks vilken roll folkbildningen kan spela för människor och lokalsamhällen i Sveriges landsbygder.

25 De 61 marginaliserade stadsdelar som ingick i utvärderingen 2019 är desamma som i rapporten *Utsatta områden – Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen* (2017).

26 I rapporten *"När betongen rätar sin rygg"* (2019) beskriver författarna folkbildningen som en del av en "ny folkbildningsvåg som avser att lyfta och mobilisera Orten". Folkbildningen beskrivs som attraktiv för förorternas unga bland annat eftersom den vilar på en demokratisk värdegrund.

Författarnas slutsatser är att i de områden på den svenska landsbygden som präglas av avfolkning, långa avstånd och en glesare infrastruktur bidrar studieförbundens verksamheter till att hålla lokalsamhället levande och göra det möjligt för människor som bor där att utveckla sina intressen och göra sina röster hörda. Studieförbunden bidrar med kompetens, organisation och utbud av cirklar. Studieförbunden kan beskrivas som ett ibland osynligt kitt som bidrar till att hålla samman lokalsamhällen på landsbygden genom sitt nära samarbete med det lokala civilsamhället. Detta stärker både lokalsamhällets förmåga till egenorganisering och människors möjligheter att aktivera sig i den lokala demokratin.

Även folkhögskolorna är viktiga. I utvärderingen beskrivs folkhögskolorna som *lokala offentligheter*. Med sina stora lokaler och sin centrala placering blir de naturliga mötesplatser när de bjuder in till kulturarrangemang eller när organisationer i det lokala civilsamhället kan använda folkhögskolans lokaler för möten och arrangemang.

Folkhögskolorna i utvärderingen rekryterar de flesta av sina deltagare från andra delar av Sverige. Detta innebär, menar författarna, att folkhögskolorna kan bidra till att vitalisera landsbygdens lokalsamhällen när människor flyttar dit och tar med sig vanor, värderingar och identiteter som ibland kan vara främmande.²⁷

Möten och mötesplatser

En grundläggande förutsättning för en levande demokrati är att det finns platser där människor kommer samman, lär känna varandra och kan prata med varandra. Mötesplatser har inte bara betydelse för dem som vistas där, utan även i områden där de finns. Här bidrar de till trygghet, stabilitet och sammanhang. I och med att folkbildningen finns i hela landet bidrar den till ett rikstäckande nätverk av mötesplatser.

Ett rikstäckande nätverk av mötesplatser

Folkbildningen utgör ett rikstäckande nätverk av mötesplatser. Under 2022 erbjöd studieförbunden totalt nästan 341 800 arrangemang och folkhögskolorna rapporterade ca 10 400 olika kurser. Alla dessa arrangemang är också mötesplatser. Vissa innebär att deltagarna möts vid ett enda tillfälle, i andra ses man

någon gång i veckan under veckor eller månader, och i ytterligare andra ses deltagarna återkommande i flera år och i princip dagligen.

Utöver dessa organiserade verksamheter sker även möten mellan och i anslutning till kurser, cirklar, kulturprogram och andra arrangemang.

Studieförbundens mötesplatser och möten

Studieförbunden som mötesplatser

Studieförbundens studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram äger rum spritt i samhället och för det mesta i nära kontakt med andra civilsamhällesorganisationer. Studieförbunden har inte självklart egna lokaler att hålla till i. Alla studieförbund har lokaler på vissa orter, men de flesta erbjuder mycket av sin verksamhet i lokaler som deras samarbetsparter står för.

Vanligt är också att studieförbunden arrangerar studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram i öppna lokaler som man delar med andra, till exempel i kulturhus, verkstäder för konsthantverk och liknande.

Studieförbundens deltagare på distans

Under pandemin ställde studieförbunden om delar av sin verksamhet till distans. Under 2021 deltog 19 procent av cirkeldeltagarna på distans, 23 procent av deltagarna i annan folkbildningsverksamhet och 21 procent av deltagarna i kulturprogram.²⁸ Det var en kraftig höjning jämfört med 2019, då andelarna var nästan obefintliga.²⁹ Under 2022 har andelen cirkeldeltagare på distans minskat igen, till 7 procent.

Deltagarna i distanscirklar skiljer sig på flera sätt från dem som deltar i cirklar med fysiska sammankomster. Andelen män och framför allt utrikes födda är större bland dem som deltog på distans. Distansdeltagarna har i genomsnitt kortare utbildning än andra

²⁷ Utvärderingen genomfördes under 2021 och vintern 2022. Den utfördes i form av etnografiska undersökningar och intervjustudier på tre orter i olika delar av Sverige. Slutrapporten publiceras hösten 2023.

²⁸ Respektive studieförbunds andel distanstimmar av alla studieförbundets studiecirkeltimmar varierade mellan 3 och 75 procent.

²⁹ Enligt Folkbildningsrådets statsbidragsvillkor kan studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram genomföras genom fysiska sammankomster, på distans eller i kombination. För att möta de förändrade förutsättningar som coronapandemin innebar, införde Folkbildningsrådet under 2020 tillfälliga bidragsvillkor som i huvudsak innebar att studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet dessutom har kunnat genomföras *asynkront* – alltså att deltagarna inte behöver delta samtidigt. Denna förändring bedömdes dock senare som mindre nödvändig och togs därför bort inför 2021.

och medelåldern är väsentligt lägre. Framför allt är andelen deltagare som är 65 år eller äldre mindre på distans (14 procent) jämfört med i cirklar med fysiska sammankomster (42 procent). Även andelen cirkeldeltagare med funktionsnedsättning är mindre på distans.

Möten i studiecirkelarna

I många studiecirkel blandas deltagare med olika erfarenheter och förutsättningar. Av deltagarna i Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel 2022 uppgav till exempel 76 procent att de under det senaste året lärt känna nya människor som de har diskuterat aktuella samhällsfrågor med, och 72 procent att de under det senaste året lärt känna nya människor som var födda i andra länder än de själva.³⁰

På andra håll sker en uppdelning och resultatet blir mer homogena grupper. I första hand sker då en uppdelning efter kön och födelseland:

- Under 2022 var 51 procent av cirkelarna i princip enkönade. I dessa fanns antingen högst 10 procent kvinnliga deltagare (24 procent av cirkelarna) eller högst 10 procent manliga deltagare (27 procent av cirkelarna).
- I 71 procent av cirkelarna möttes knappast utrikes och inrikes födda deltagare. I dessa fanns antingen högst 10 procent inrikes födda deltagare (11 procent av cirkelarna) eller högst 10 procent utrikes födda deltagare (60 procent av cirkelarna).³¹
- I 20 procent av cirkelarna hade nästan alla deltagare, 91–100 procent, liknande utbildningsbakgrund, oftast eftergymnasial utbildning.³²

30 Motsvarande siffror för befolkningen var 66 procent (*lärt känna nya människor, diskuterat samhällsfrågor*), respektive 66 procent (*lärt känna nya människor från annat land*). Andelarna har ökat betydligt jämfört med föregående år och ligger nu på nära nog samma nivåer som innan pandemin. Ökningen är lika stor bland cirkeldeltagarna och allmänheten. Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel är upprättad i samarbete med Novus, som ansvarar för administration och genomförande av undersökningarna. Panelen omfattar nästan 11 000 cirkeldeltagare från samtliga tio studieförbund. Vissa av de frågor som ställs i cirkeldeltagarpanelen ställs även till Novus så kallade Sverige-panel, för att det ska vara möjligt att jämföra cirkeldeltagarnas svar med befolkningen i stort.

31 Utrikes födda är inte en homogen grupp. Det är troligt att det i cirklar och folkhögskolekurser som domineras av utrikes födda deltagare sker möten mellan människor från olika länder, även om ingen eller få av dessa är födda i Sverige.

32 Utbildningskategorierna är: högst grundskola; gymnasium kortare än tre år; treårigt gymnasium; eftergymnasiala studier.

- I 36 procent av cirkelarna hörde nästan alla deltagare, 91–100 procent, till samma åldersgrupp, oftast 65 år eller äldre.³³

Det finns olika förklaringar till varför vissa cirklar blir mer homogena än andra. Delvis har det att göra med vilken typ av cirkel det handlar om. En så kallad kamratcirkel består av en grupp personer som själva tar initiativ till att starta en studiecirkel, här känner deltagarna varandra redan innan. I så kallade föreningscirkel som arrangeras i nära samarbete med organisationer inom föreningslivet deltar i första hand personer som sökt sig till föreningarna utifrån gemensamma behov och intressen.³⁴

Deltagarsammansättningen har också att göra med cirkelns ämne:

- Vanligaste ämnesval bland kvinnor 2022 var *husdjursskötsel, körsång och övrigt konsthantverk*, medan männens vanligaste val var *improvisatorisk musik, sång och musik i grupp och annan utbildning i religion*.
- Vanligaste ämnesval bland inrikes födda deltagare var *improvisatorisk musik, husdjursskötsel och körsång*, medan de utrikes födda deltagarnas vanligaste val var *annan utbildning i religion, svenska som främmande språk och improvisatorisk musik*.
- Vanligaste ämnesval bland deltagare med eftergymnasial utbildning var *improvisatorisk musik, husdjursskötsel och körsång*, medan deltagare med högst grundskola eller motsvarande oftast valde *annan utbildning i religion, improvisatorisk musik och övrigt konsthantverk*.
- Vanligaste ämnesval bland deltagare som var 65 år och äldre var *övrigt konsthantverk, körsång och vävning*, medan deltagare i åldern 20–24 år oftast valde *improvisatorisk musik, annan utbildning i religion och teater och dramatik (för scenframställning)*.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 4B. Studieförbundens deltagare och arrangemang på distans 2020–2022. Jämförelse med övriga deltagare och arrangemang. Antal (N) och andel (procent).

33 Ålderskategorierna är: 17 år och yngre; 18–19 år; 20–24 år; 25–44 år; 45–64 år; 65 år och äldre.

34 Den tredje typen av studiecirkel kallas *programcirkel* eller *annonserade cirkel* och ingår i studieförbundets annonserade utbud.

TABELL S 4C. Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet som läser på distans 2022. Jämförelse med deltagare som ej läser på distans eller har deltagit i båda typerna av verksamhet. Andel (procent).

TABELL S 5B. Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper 2022. Andel av grupp (procent).

TABELL S 5C. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Humaniora 2022. Jämförelse med övriga ämnesområden. Andel (procent).

TABELL S 5D. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Konst, musik och media 2022. Jämförelse med övriga ämnesområden. Andel (procent).

TABELL S 5E. Cirkeldeltagare inom ämnesområdena Musik och Improvisatorisk musik 2022. Antal (N) och andel (procent).

Folkhögskolornas mötesplatser och möten

Folkhögskolorna som mötesplatser

Folkhögskolorna fungerar på många sätt som smältdegler som samlar deltagare med olika bakgrund, förutsättningar och erfarenheter.

Folkhögskolornas kurser är koncentrerade till specifika miljöer – skolor och filialer – och de människor som rör sig där eller i närheten. Inom folkhögskolan samlas deltagarna i en skolbyggnad, i de långa kurserna ibland under flera år. Deltagarna träffas i klassrummen, möter andra grupper som studerar på samma skola och interagerar med samhället runt omkring med folkhögskolan som bas.

Folkhögskolans deltagare på filial

Under 2022 arrangerade 38 av landets folkhögskolor kurser både vid en "huvudskola" och vid en eller flera filialer i annan kommun. Det rör sig för det mesta om folkhögskolor som finns på landsbygden som öppnar filial i en stad eller annan tätort. Under 2022 studerade 17 procent av deltagarna i allmän kurs och 15 procent av deltagarna i särskild kurs vid filial i annan kommun än huvudskolan. Det är ungefär samma andelar som 2019.

I allmän kurs såg deltagargrupperna olika ut vid filialer och huvudskolor. Vid filialerna studerade förhållandevis många kvinnor, många utrikes födda deltagare och många med eftergymnasial utbildning, jämfört med deltagarna i allmän kurs vid en huvudskola. Medelåldern var högre än bland huvudskolornas deltagare och relativt många av filialernas deltagare studerade på grundskolenivå. Andelen deltagare med funktionsnedsättning var tydligt mindre vid filialerna än vid huvudskolorna, 27 procent jämfört med 37 procent.

I särskild kurs var skillnaderna mellan deltagare vid filial och huvudskola mindre: de tydligaste skillnaderna var att andelen utrikes födda och andelen

deltagare som studerade på grundskolenivå var större vid filialerna.³⁵

Folkhögskolans deltagare på internat

70 av folkhögskolorna erbjöd internatplatser för deltagare i allmän kurs 2022, och 84 folkhögskolor erbjöd internat för deltagare i särskild kurs. De flesta av dessa skolor finns på landsbygden. Totalt bodde ungefär 5 procent av deltagarna i allmän kurs och 10 procent av deltagarna i särskild kurs på internat. Jämfört med 2019 är det en liten minskning i båda kurstyperna.

Att bo på internat innebär för de flesta att flytta till en annan ort. Av deltagarna i allmän och särskild kurs på internat var förhållandevis många män, inrikes födda och i åldern 18–24 år, jämfört med övriga deltagare i allmän och särskild kurs. Få var äldre än 45 år. Inom både allmän och särskild kurs var det betydligt fler av deltagarna på internat som läste på gymnasienivå jämfört med övriga deltagare, och färre som läste på grundskolenivå.

Folkhögskolans kurser och deltagare på distans

Särskild kurs på distans erbjöds under 2022 vid 136 skolor, och allmän kurs vid 47 skolor. Ungefär 8 procent av deltagarna i allmän kurs och 41 procent av deltagarna i särskild kurs studerade på distans. Det är ungefär samma deltagarandelar och antal skolor som innan pandemin. Åren innan pandemin hade andelen distansstuderande inom framför allt särskild kurs ökat under ett antal år.

Bland deltagarna som läste långa kurser på distans 2022 var jämförelsevis många inrikes födda och i yrkesverksam ålder, och relativt få hade en funktionsnedsättning. I särskild kurs var utbildningsnivån tydligt högre bland dem som läste på distans, och av deltagarna i allmän kurs som läste på distans var det många som studerade på gymnasienivå.

35 Folkbildningsrådet genomförde hösten 2020 en enkätundersökning som handlade om folkhögskolornas filialer och utlokalisering av verksamheter. Undersökningen avsåg filialer i samtliga kommuner och genomfördes för att skapa en totalbild över antalet filialer i landet, som ett komplement till Folkbildningsrådets årliga insamling av verksamhetsstatistik som bara avser filialer i andra kommuner än huvudskolan. Undersökningen visade att de vanligaste kurskombinationerna på filialerna är allmän kurs tillsammans med studiemotiverande folkhögskolekurs, svenska från dag ett, etableringskurs, respektive med särskild kurs. Vid lite drygt 60 procent av filialerna erbjuds bara en kurstyp, oftast särskild kurs.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 4A. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs vid filial 2022. Jämförelse med deltagare vid huvudskola. Andel (procent).

TABELL F 4B. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som bor på internat 2022. Jämförelse med övriga deltagare. Andel (procent).

TABELL F 4C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som läser på distans 2022. Jämförelse med deltagare som läser på ej distans. Andel (procent).

Möten i folkhögskolornas kurser

I många av folkhögskolornas kurser är deltagargrupperna heterogena, med deltagare som knappast skulle ha träffats utan folkhögskolan. Här äger många gränsöverskridande möten rum. I *Folkhögskoleenkäten 2022* anger ungefär 80 procent i allmän och särskild kurs att de under sin tid vid folkhögskolan lärt känna nya människor.³⁶

I andra kurser sker en uppdelning. Enskilda kurser samlar deltagargrupper som är homogena i olika avseenden. Inom de behörighetsgivande allmänna kurserna var det 2022 i första hand deltagarnas födelseland och kön som slog igenom:

- I 40 procent av de allmänna kurserna möttes knappast inrikes och utrikes födda deltagare. I dessa fanns antingen högst 10 procent utrikes födda deltagare (11 procent av kurserna) eller högst 10 procent inrikes födda deltagare (29 procent av kurserna).
- 27 procent av de allmänna kurserna var i princip enkönade. I dessa fanns antingen högst 10 procent kvinnor (8 procent av kurserna) eller högst 10 procent män (19 procent av kurserna).
- I 18 procent av de allmänna kurserna hade nästan alla deltagare, 91–100 procent, liknande utbildningsbakgrund (högst grundskola/motsvarande).
- I 10 procent av de allmänna kurserna hörde nästan alla deltagare, 91–100 procent, hemma i samma åldersgrupp (25–44 år).

Också i de särskilda kurserna var det relativt vanligt med en uppdelning efter födelseland:

- I 41 procent av de särskilda kurserna möttes knappast utrikes och inrikes födda deltagare. I dessa finns antingen högst 10 procent utrikes födda deltagare (33 procent av kurserna) eller högst 10 procent inrikes födda deltagare (8 procent av kurserna).
- 16 procent av de särskilda kurserna var i princip enkönade. I dessa fanns antingen högst 10 procent kvinnor (2 procent av kurserna) eller högst 10 procent män (14 procent).
- I 6 procent av de särskilda kurserna hörde nästan alla deltagare, 91–100 procent, hemma i samma åldersgrupp (25–44 år).
- I 5 procent av de särskilda kurserna hade nästan alla deltagare, 91–100 procent, liknande utbildningsbakgrund (eftergymnasial utbildning).³⁷

Olika kursinriktningar attraherar olika deltagargrupper. I folkhögskolornas eftergymnasiala yrkesutbildningar deltog till exempel förhållandevis många män, utrikes födda deltagare, deltagare i åldern 25–44 år och deltagare med funktionsnedsättning, jämfört med övriga inriktningar inom särskild kurs. Av yrkesutbildningarnas deltagare var det, jämfört med övriga deltagare, relativt många som hade treårigt gymnasium och få som hade längre utbildning.

I de särskilda kurserna med estetisk inriktning deltog förhållandevis få utrikes födda deltagare, och många i åldersgruppen 20–24 år, jämfört med inom övriga kursinriktningar. Variationen mellan olika estetiska kurser var stor, med exempelvis en stor andel män i musikkurserna och jämförelsevis många kvinnor och deltagare med hög medelålder i kurser inriktade mot slöjd och konsthantverk, respektive bild, form och målarkonst.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 5B. Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2022. Jämförelse med övriga kursinriktningar. Andel (procent).

TABELL F 5C. Deltagare i särskild kurs med yrkesinriktning 2022. Jämförelse med

TABELL F 7. Kategorier av deltagare i allmän och särskild kurs vid olika folkhögskolor 2022. Minsta och största andel samt median (procent).

36 Folkhögskoleenkäten genomförs av Sveriges folkhögskolor sedan 2021. Den riktar till deltagare i allmän och särskild kurs. Av de totalt 155 folkhögskolorna valde 106 att delta 2022. Antalet svarande kursdeltagare uppgick till totalt 10120, vilket motsvarar 39 procent av målpopulationen vid de folkhögskolor som deltog i undersökningen.

37 Andelarna särskilda kurser med deltagargrupper som är homogena i olika avseenden är tydligt mindre 2022 jämfört med föregående år. Förändringen beror i första hand på att folkhögskolorna har rapporterat in betydligt färre kurser med mycket få (1–4) deltagare 2022, dvs. kurser som av nödvändighet blir mer homogena än andra.

Bildande samtal

Ett demokratiskt samhälle vilar på demokratiska och bildande samtal, det vill säga på ett öppet, gemensamt och ständigt pågående menings- och kunskapsutbyte. Bildande samtal utgör en grund i folkbildningens pedagogik.

Ett myller av samtal med gemensam grund

Olika typer av samtal

Folkbildningens samtal ser väldigt olika ut. De äger rum i folkhögskolans långa och korta kurser, i kulturprogram, föreningscirklar, kamratcirklar och annonserade cirklar, och i annan folkbildningsverksamhet. Vissa förs i klassrum eller föreningslokaler med böcker och annat studiematerial som grund, andra äger rum i replokaler, ateljéer, vid föreläsningar eller utomhus. Vissa handlar om språk, föreningskunskap eller samhällskunskap, medan många andra handlar om kultur och kulturtövande. Vissa leder till yrkeskunskaper eller behörigheter, andra är en del av deltagarnas samhälls- och föreningsengagemang. Många handlar om deltagarnas fritidsintressen och vilja till självförverkligande.

Gemensam grund – relationer, respekt, kunskap och inflytande

Studiecirklar och folkhögskolekurser erbjuder deltagarna strukturerade sätt att samtala. Samtalen vilar i grunden på samma pedagogiska utgångspunkter, med deltagarnas bildning som syfte. De bygger på relationer och förtroende, förutsätter trygghet och respekt och prioriterar kunskap och saklighet. De handlar om att lyssna för att försöka förstå.

Ömsesidig respekt och jämlikhet är grundläggande förutsättningar. Alla förväntas bidra aktivt. Deltagarna ska ha utrymme att ”provtänka” och ”provprata”: lyfta, vrida, vända och testa sina kunskaper, idéer och värderingar i samtal med andra. Samtalens *form* är central – dialog hellre än debatt och insikter i stället för åsikter.

Ytterligare ett kännetecken är inflytande. I studiecirklar, kurser och andra arrangemang ska deltagarnas erfarenheter och behov avgöra upplägg och innehåll. Ofta möts deltagarna återkommande under lång tid, i veckor, terminer eller år. Långsamheten och långsiktigheten ger utrymme för eftertanke, lärande och att ompröva sina åsikter och värderingar.

Folkbildningens samtal och pedagogik analyseras i undersökningar bland folkhögskolornas och studieförbundens deltagare.³⁸

38 Se till exempel *Folkhögskoleenkät 2022*; Folkbildningsrådet (2020a, 2021a); Martin Hugo., Joel Hedegaard & Cecilia Bjursell (2019).

Folkbildningens pedagoger – samtalsledare och utförare av folkbildning

Förändrade krav på folkhögskolans lärare

Folkhögskolans lärare har både frihet och stort ansvar i sitt arbete. Det kan vara ett skäl till att man som lärare söker sig till folkhögskolan. Här får man stort förtroende i sin lärarroll.

Inom folkhögskolan har förutsättningarna för lärarnas arbete förändrats under den senaste tioårsperioden i takt med att deltagargrupperna ändrats. Redan i Folkbildningsrådets rapport *Att vara folkhögskollärare* (2013) beskrivs hur utvecklingen under 2000-talet hade lett fram till en delvis annorlunda lärarroll framför allt inom allmän kurs. Arbetsbelastningen hade ökat, tillsammans med behoven av handledning, individualisering och special- och socialpedagogiska insatser, och kurativt stöd. Resultaten bekräftas i den uppföljning av lärarnas arbetssituation och kompetenser som Folkbildningsrådet genomförde 2017.

Lärarytbildade lärare

Folkhögskolorna bestämmer själva vilka pedagogiska kompetenser som lärarna ska ha. Under 2022 hade 73 procent av lärarna inom allmän kurs en lärarexamen, varav 22 procent hade examen från *Folkhögskollärarytprogrammet* vid Linköpings universitet och 51 procent hade annan lärarytutbildning. Inom särskild kurs hade 43 procent av lärarna en lärarexamen, varav 9 procent från folkhögskollärarytprogrammet och 34 procent från annan lärarytutbildning. Ungefär 31 procent hade annan högskoleexamen.³⁹

Andelen lärarytutbildade inom allmän kurs är ungefär lika stor som inom gymnasieskolan, och något högre än inom Komvux.

Cirkelledare – en blandad grupp av samhällsengagerade

Under 2022 rapporterade studieförbunden nästan 50 700 cirkelledare. Det betyder att 0,6 procent av befolkningen över 13 år var aktiva som cirkelledare.

Cirkelledarna kan å ena sidan beskrivas som den viktigaste länken i studieförbundens arbete, det är de som de facto utför folkbildningen och förmedlar

39 I september 2021 påbörjade tolv folkhögskollärare utbildning för licentiatexamen inom den nystartade *Forskarskolan för forskarskolans lärare*. Under fyra år kommer lärarna att ägna ena halvan av sin arbetstid åt forskarstudier och under den andra halvan arbeta på sin folkhögskola. Forskarskolan organiseras genom ett samarbete mellan Linköpings universitet (värduuniversitet), Göteborgs universitet och Jönköping University.

bundens respektive andel cirkelledare som genomgått så kallad grundläggande cirkelledarutbildning mellan 43 och 100 procent, med en median på 72 procent. Det är en höjning jämfört med 2019.

Omfattningen och upplägget på cirkelledarutbildningen ser olika ut, vilket gör det svårt att jämföra studieförbunden med varandra på ett rättvisande sätt.

Samhällets demokratiska utmaningar sätter lärare och cirkelledare på prov

I Folkbildningsrådets rapport *När folkbildningen möter samhällets demokratiska utmaningar* (2023f) analyseras förutsättningarna för lärarnas och cirkelledarnas arbete i ett demokratiperspektiv. Här beskrivs hur samtida utmaningar i samhället, med ifrågasättande av demokrati och mänskliga rättigheter, ökad populism, främlingsfientlighet och en allt starkare tro på konspirationsteorier, även når in i folkbildningen och blir lärarnas och cirkelledarnas uppgift att hantera.

Här sätts cirkelledare och lärare på prov. Deras folkbildningsidéer prövas strängare än tidigare. De behöver kunna mycket, ha aktuell samhällskunskap och följa samhällsdebatten kring demokratifrågor och mänskliga rättigheter. De behöver också känna sig trygga i folkbildningens värdegrund och arbetsmetoder.

Sammantaget skärper de demokratiska utmaningarna lärarnas och cirkelledarnas behov av utbildning och fortbildning, och av stödjande inramning inom de egna organisationerna.

Påverkans- och mångfaldssyftet

FOLKBILDNINGSRÅDETS BEDÖMNING

Genom att bredda deltagandet, dvs. nå nya deltagare som inte tidigare deltagit i folkbildning eller som inte är aktiva inom civilsamhället, och genom att uppmuntra till ett aktivt medborgarskap, bidrar studieförbund och folkhögskolor till att en ökad mångfald människor kan påverka sin livssituation och engagera sig i samhällsutvecklingen.

Folkbildningen har under en följd av år varit djupt engagerad i de många nyanlända som bygger upp en ny tillvaro i Sverige. Det pågående kriget i Ukraina och de flyktingar som kommer till bland annat Sverige aktualiserar folkbildningens betydelse för att nå människor som är nya i Sverige. Studieförbund och folkhögskolor bidrar med språk- och samhällskunskaper, nätverk och kontakter med föreningsliv och arbetsmarknad. Insatserna behöver kontinuerligt omprövas och utvecklas för att svara mot samhällets föränderliga behov.

Den breda förankringen i det civila samhället gör det möjligt för folkbildningen att nå ut i landet och fånga upp många människors engagemang. För att motverka utanförskap behöver folkbildningen intensifiera sitt arbete med att även inkludera människor som står utanför det civila samhället och som inte har tillgång till den kunskap, gemenskap och de nätverk som skapas här.

I sin samverkan med det civila samhället behöver folkbildningen ytterligare tydliggöra gränserna mot verksamheter som inte är demokratiska eller förenliga med mänskliga rättigheter, och vara vaksamma på ickedemokratiska tendenser i den egna verksamheten.

Ökad mångfald – folkbildningens nya deltagare

I proposition 2013/14:172, Allas kunskap – allas bildning föreslår regeringen ett tillägg i det andra av statens syften för statsbidraget till folkbildningen. Tillägget innebär att folkbildningens arbete för samhällsengagemang och egenmakt ska involvera en ökad mångfald människor. På så sätt markerar regeringen att statens stöd bör bidra till en verksamhet som kontinuerligt arbetar med att nå nya deltagargrupper.

Studieförbundens nya deltagare

Nybörjare bland deltagarna i reguljär verksamhet

Många cirkeldeltagare återkommer till studieförbunden år efter år. Av studieförbundens samtliga cirkeldeltagare 2022 var 25 procent nya för året, medan 75 procent deltagit i en studiecirkel tidigare.⁴¹ Andelen nya cirkeldeltagare varierade mellan studieförbunden från 8 till 36 procent. Störst andelar nya deltagare rapporterade de båda studieförbund som har mest annonserad, programförd verksamhet.⁴² Jämfört med innan coronapandemin är andelen nya deltagare 6 procent större under 2022.

Studieförbundens nyrekrytering var proportionellt sett störst i storstäderna och de större städerna. Här hörde 45 procent av alla nya deltagare hemma, jämfört med 42 procent av de återkommande.

Medelåldern bland de nya cirkeldeltagarna var tydligt lägre än bland de återkommande, andelarna utrikes födda var högre och de hade i allmänhet längre formell utbildning.

Cirkeldeltagare från andra länder

Många av studieförbundens deltagare i den reguljära verksamheten är nya i Sverige.

Folkbildningsrådet genomförde 2016 en utvärdering bland de utrikes födda deltagarna, *Cirkeldeltagare från andra länder* (2017a). I rapporten beskrivs en nära koppling mellan föreningslivet och studieförbunden, där föreningarna ofta fungerar som ingångar till cirkeldeltagande. Intervjuerna med deltagarna visar hur föreningsmedlemskap och cirkelstudier ger sammanhållning, trygghet, förståelse och bekräftelse, något som i sin tur ger styrka att möta det omgivande samhället och knyta nya kontakter:

Att bli sedd som individ, att få sin identitet bekräftad och bejakad, tycks skapa förutsättningar för individen att öppna sig för samhället. (sid. 109)

Liknande resultat presenteras i ABF:s rapport *Folkbildning av och för migranter* (2018). Här framhålls anknytningen till föreningslivet, orienteringen mot

⁴¹ Med *nya deltagare* avses deltagare i studiecirkel 2022, som inte deltagit under perioden 2019–2021. Med *återkommande deltagare* avses deltagare i studiecirkel 2022, som även deltagit någon gång 2019–2021.

⁴² Annonserad/programförd verksamhet är en verksamhet som erbjuds allmänheten genom kursprogram och annonser. Den genomförs i huvudsak med arvoderade cirkelledare och mot deltagaravgift.

samhället och nätverksbyggandet, samt hur cirk-larna innebär social gemenskap och ger struktur i tillvaron.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 4A. Nya cirkeldeltagare 2022. Jämförelse med återkommande deltagare. Andel (procent).

TABELL S 6B. Inrikes och utrikes födda cirkeldeltagare 2022. Andel (procent).

Nya deltagare via regeringsuppdrag, statliga projekt och särskilda folkbildningsinsatser

En gemensam inriktning för samtliga regeringsuppdrag, statliga projekt och statligt finansierade särskilda folkbildningsinsatser till studieförbunden under 2022 är att främja deltagarnas förutsättningar på arbetsmarknaden och att delta i samhällslivet. Målgrupperna är utrikes födda personer, i första hand kvinnor.

Studieförbundens asylsökande deltagare

Studieförbunden anordnade under 2022 verksamhet för nästan 20 200 personer som var inskrivna i asylmottagandet i 195 kommuner – en ökning med 93 kommuner och nästan en dubbling av antalet deltagare jämfört med 2021. Cirka 8 000 personer deltog i *vardagssvenska* och ca 12 200 personer i *svenska från dag ett*.⁴³ Den kraftiga expansionen beror på tillströmningen av ukrainska deltagare på flykt från kriget.

Syftet med verksamheterna är att stärka deltagarnas kunskaper i svenska och om det svenska samhället, samt främja deltagande i arbets- och samhällslivet.

Samtliga deltagare var utrikes födda och under 2022 ökade andelen kvinnor markant jämfört med tidigare år, från ca 50 procent 2021 till ca 70 procent 2022. Nästan alla deltagare var 25–65 år.

Folkbildningsrådet har följt upp asylverksamheterna sedan 2015 i årliga regeringsrapporter. Rapporterna visar hur asylverksamheterna bidrar

till att deltagarna lär sig svenska och lär om arbetsliv och samhälle, kommer i kontakt med olika samhällsinstitutioner och möter människor på de orter där de bor.⁴⁴

I rapporten *Utvärdering av folkbildningsinsatser för asylsökande och utrikes födda kvinnor* (2020) drar även Statskontoret slutsatsen att insatserna svenska från dag ett och vardagssvenska bidrar till meningsfull sysselsättning under asyltiden, till att deltagarna utvecklar sociala nätverk och får stöd att söka sig vidare till studier och arbete, och möjligen även till ökad genomströmning inom SFI. Man pekar samtidigt på att tiden i insatserna är begränsad och menar att syftena skulle nås i högre utsträckning om deltagarna deltog i längre insatser på ett mer likvärdigt sätt.

Svenska för föräldralediga

Insatsen *svenska för föräldralediga* startade 2020. Under 2022 rapporterade studieförbunden 6 640 deltagare i 137 kommuner, vilket är en ökning med drygt 2 000 deltagare och 27 kommuner jämfört med året innan. Ökningen är en följd av att pandemirestriktionerna släppte i början av året.

Syftet är att bidra till att föräldralediga utvecklar sina kunskaper i svenska. Den huvudsakliga målgruppen är utrikes födda kvinnor som behöver lära sig svenska men har svårt att delta i svenskundervisning eftersom de är hemma med barn. Av deltagarna var 82 procent kvinnor, de flesta i åldern 25–44 år.

Studieförbunden bedömer att verksamheten leder till språkutveckling genom att deltagarna får utökat ordförråd, bättre uttal och ökad trygghet i muntliga samtal. Studieförbunden uppger också att fler strävar efter vidare studier efter att ha deltagit i insatsen.

Personer långt ifrån arbetsmarknaden

Den särskilda insatsen för *personer långt ifrån arbetsmarknaden* startade 2021. Den riktas till personer som står långt ifrån studier och arbete, i första hand utrikes födda kvinnor.

Under 2022 rapporterade studieförbunden drygt 9 500 deltagare i 135 kommuner. Av deltagarna var 74 procent utrikes födda kvinnor och 61 procent kort-

⁴³ Riksdagen beslutade 2015 om ett nytt anslag för folkbildningens insatser med asylsökande och med personer som har fått uppehållstillstånd men bor kvar i Migrationsverkets anläggningsboenden. Inledningsvis omfattade anslaget bara studieförbunden, men i och med Vårändringsbudgeten 2016 fick även folkhögskolor möjlighet att anordna *svenska från dag ett*. Den innebar samtidigt starten för studieförbundens verksamhet kallad *vardagssvenska*, en 40-timmars studiecirkel i svenska med särskild studieplan. Insatsen fortsätter under 2023, men i en kraftigt reducerad skala efter en neddragning av statsanslaget.

⁴⁴ Liknande resultat presenteras i rapporten *Svenska(r) från dag ett: En studie av ABF:s arbete med asylsökande* (2018). Här visar forskarna dessutom att verksamheten innebär ett omfattande socialt arbete, bland annat i form av kontakter med myndigheter och organisationer, överklaganden av asylbeslut och kontakter med sjukvården. Studiecirkelarna beskrivs som platser "för lärande, erkännande och stöd".

tidsutbildade.⁴⁵ Majoriteten (54 procent) var mellan 25 och 44 år gamla.

Studieförbundens bedömning är att verksamheten bidrar till att stärka deltagarnas självförtroende och att den ger ökad kunskap om arbetsmarknaden. Efter som merparten av deltagarna är utrikes födda och står långt ifrån arbete och studier har studiecirkel med fokus på språkutveckling fungerat som ett första steg för att deltagarna ska komma vidare eller tillbaka till studier på SFI eller Komvux.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 1B. Studieförbundens verksamhet med annan statlig finansiering 2018–2022.

TABELL S 2B. Deltagare i Vardagssvenska och Svenska från dag ett 2020–2022. Antal (N) och andel (procent).

Folkhögskolornas nya deltagare

Nybjörjare bland deltagare i allmän kurs

Av folkhögskolornas deltagare i allmän kurs 2022 var 37 procent nybjörjare. Av dessa läste 34 procent på grundskolenivå – en betydligt större andel än bland övriga deltagare i allmän kurs (27 procent).

Nästan hälften av de nya deltagarna var utrikes födda, en ungefär lika stor andel som bland övriga deltagare. Nybjörjarna var i allmänhet yngre än andra deltagare och jämförelsevis få hade en funktionsnedsättning.⁴⁶

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 6H. Nybjörjare i allmän kurs per kursnivå 2022. Andel (procent).

Nya deltagare via regeringsuppdrag, statliga projekt och särskilda folkbildningsinsatser

En gemensam inriktning för samtliga regeringsuppdrag, statliga projekt och statligt finansierade särskilda folkbildningsinsatser till folkhögskolorna under 2022 är att främja deltagarnas förutsättningar på arbetsmarknaden och deltagande i samhällslivet. Målgrupperna är personer som av olika skäl står långt ifrån arbetsmarknaden, vissa av insatserna riktas uttalat till utrikes födda deltagare.

Studiemotiverande folkhögskolekurs

Sedan 2010 har folkhögskolorna erbjudit studiemotiverande folkhögskolekurser, som är ett regeringsuppdrag till Arbetsförmedlingen och Folkbildningsrådet. Från och med 2016 har insatsen permanentats. Kurserna är tre månader långa och syftet är att motivera deltagarna till fortsatta studier. Målgruppen är arbetssökande som varken har gymnasieexamen eller grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå.

Under 2022 erbjöd 76 folkhögskolor studiemotiverande kurs och antalet deltagare var ca 3 200. Till och med 2022 har totalt ca 46 200 personer deltagit.

Av deltagarna i den studiemotiverande kursen 2022 var 74 procent utrikes födda, 71 procent hade grundskola/motsvarande som högsta utbildning och 75 procent var 17–44 år gamla. Jämfört med 2019, innan coronapandemin, har deltagarna som är utrikes födda och har kort utbildning blivit fler.

Etableringskurs på folkhögskola

Etableringskurser på folkhögskola genomförs av folkhögskolorna i samverkan med Arbetsförmedlingen. De är sex månader långa och innehåller studier i svenska, samt arbetsförberedande och orienterande inslag.⁴⁷

Under 2022 deltog drygt 1 000 deltagare i etableringskurser i 38 kommuner, vid totalt 38 folkhögskolor. I etableringskurserna var samtliga deltagare utrikes födda och kvinnorna var i majoritet, 58 procent. Sedan 2019, innan pandemin, har kvinnornas andel ökat.⁴⁸

Yrkesinriktad allmän och särskild kurs

Den särskilda satsningen på yrkesinriktad allmän och särskild kurs 2020–2022 riktades till deltagare som behövde återgå till arbete efter coronapandemin, med fokus på utbildningar inom vård- och omsorgsyren.

Könsfördelningen inom den allmänna yrkesinriktade kursen var 69 procent kvinnor och 31 procent män, och inom den särskilda kursen 71 procent kvinnor och 29 procent män. Medelåldern var 35 år och andelen utrikes födda deltagare 54 procent.

⁴⁵ Det finns osäkerheter i fråga om utbildningsbakgrunden som innebär att den verkliga andelen korttidsutbildade sannolikt är något högre.

⁴⁶ Med nya deltagare (nybjörjare) menas deltagare som deltagare som förekommer för första gången på allmän kurs grundskolenivå, respektive gymnasienivå.

⁴⁷ Till dem som nyligen fått uppehållstillstånd i Sverige erbjuder Arbetsförmedlingen möjligheten att under 24 månader delta i ett arbetsmarknadspolitiskt etableringsprogram. Inom ramen för etableringsprogrammet kan etableringskurs på folkhögskola ingå som individuell insats. Etableringskurs på folkhögskola är ett regeringsuppdrag till Arbetsförmedlingen och Folkbildningsrådet som pågått sedan 2014.

⁴⁸ Uppgifter om utbildningsbakgrund saknas för en stor andel av deltagarna. Därför redovisas inte utbildningsbakgrund.

Folkhögskolornas asylsökande deltagare

Under 2022 genomförde 84 folkhögskolor kurser i svenska från dag ett i 67 kommuner, drygt 2 000 asylsökande deltog.

Deltagarna i svenska från dag ett var utrikes födda. Kvinnornas andel var 71 procent, en kraftig ökning jämfört med tidigare år som sannolikt beror på könsfördelningen bland de ukrainska deltagarna. 84 procent av deltagarna var 25–64 år.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 1B. Folkhögskolornas verksamhet med annan statlig finansiering 2018–2022.

TABELL F 2D. Deltagare i Studiemotiverande folkhögskolekurs 2020–2022. Andel (procent).

TABELL F 2E. Deltagare i Etableringskurs 2020–2022. Andel (procent).

TABELL F 2F. Deltagare i Svenska från dag ett 2020–2022. Andel (procent).

TABELL F 9. Studiemotiverande folkhögskolkurs: Folkhögskolor, deltagare samt deltagare som gått vidare till fortsatta studier eller arbete 2020–2022. Antal och andel (procent).

Nya deltagare från Ukraina

Expanderande asylverksamheter

Studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter med asylsökande deltagare expanderade kraftigt under 2022, från totalt ca 12 400 deltagare 2021 till 22 300 deltagare 2022. Förändringen förklaras i första hand av kriget i Ukraina som bröt ut i februari 2022, och tillströmningen av ukrainska flyktingar.

Exakt hur stor del av ökningen inom asylverksamheterna som utgörs av ukrainska deltagare är dock inte möjligt att säga, eftersom rapporteringssystemen under 2022 inte i förväg var anpassade för att särskilja just asylsökande deltagare från Ukraina. Rapporter från studieförbunden och folkhögskolorna indikerar ca 15 800 ukrainska deltagare under året.

Trots stor osäkerhet inledningsvis om folkbildningen skulle tilldelas resurser för att täcka kostnaderna för en expansion av asylverksamheterna, mobiliserade studieförbund och folkhögskolor redan tidigt på året för att kunna möta de ukrainska flyktingarna. Regeringen sköt till nya medel efter det första halvåret.

Care of Folkbildningen – extra stöd till flyktingar från Ukraina

Ytterligare stöd till folkbildningens verksamheter med ukrainska flyktingar tillkom under hösten 2022. Då beviljades Folkbildningsrådet 119 miljoner kronor för projektet *Care of Folkbildningen*, ur Svenska ESF-rådets utlysning *Care – insatser för*

kvinnor och män från Ukraina som omfattas av massflyktsdirektivet.

Projektet ägs och administreras av Folkbildningsrådet och verksamheten bedrivs av 39 folkhögskolor och 7 studieförbund, totalt 80 delprojekt. Projektiden löper från december 2022 till och med september 2023.

Syftet med projektet är att påskynda etablering för de asylsökande som omfattas av massflyktsdirektivet, genom insatser för att deltagarna ska kunna närma sig arbete eller utbildning. Insatserna ska ha ett tydligt fokus mot arbete och ska stärka kunskaperna i svenska språket och om det svenska samhället.

Människor utanför det civila samhället och folkbildningen

För att öka mångfalden behöver folkbildningen vidga sina gränser och nå ut till nya deltagare som man annars inte möter, i delar av landet där tillgången till utbildning och bildning är mindre än på andra håll.

Människor utanför det civila samhället

I rapporten *Har alla samma möjlighet att delta i det civila samhället?* (2018a) pekar Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) på att deltagande i det civila samhället fungerar som en väg till inkludering och delaktighet i samhället. Och i rapporten *Mer engagemang? – Folkbildningen i det svenska civilsamhället* (2015) beskriver författarna människors engagemang i det civila samhället som kumulativt: den som deltar i folkbildning tenderar att också vara engagerad i ideellt arbete, och den som gör många insatser engagerar sig gärna ännu mer. En aktivitet i civilsamhället leder vidare till en annan.

Vilka är det då som inte ingår i den här positiva spiralen – dvs. vilka är det som inte är samhällsengagerade i dag?

Rapporten *Engagemangets gestaltningar* (2022) belyser människors engagemang i form av ideellt arbete och informella insatser, men innehåller också en beskrivning av de som inte engagerar sig. Den senare gruppen är större bland kvinnorna än bland männen. Cirka 20–35 procent av de vuxna kvinnorna engagerade sig inte under perioden 2009–2019, jämfört med ca 15–20 procent av männen. Detta beskrivs i rapporten som stabila andelar över tid. Andelen yngre som inte engagerar sig är något större än andelen äldre, och äldres engagemang ser dessutom ut att ha ökat under senare år. Övriga kännetecken är att de som inte engagerar sig i högre grad är ensamstående, har kortare utbildning, bor i hyresrätt och i lite större omfattning har föräldrar som är utrikes födda (även om de själva är födda i Sverige).

Däremot visar inte rapporten några signifikanta skillnader mellan de engagerade och de som inte engagerar sig när det gäller inkomst och arbete, och få skillnader när det gäller boendeort.

Engagemanget – och avsaknaden av engagemang – ser ut att gå i arv. Utan engagerade föräldrar är sannolikheten relativt låg att barnen ska engagera sig. Det är också kopplat till föreningsmedlemskap – de som engagerar sig är i högre grad föreningsmännskor, och vice versa. De som inte engagerar sig ideellt blir också mer sällan tillfrågade om eller inbjudna att engagera sig, de ingår inte i den sortens sociala nätverk. De uppgår också oftare än andra att de inte har tid för ideellt arbete.⁴⁹

Sammanfattningsvis urskiljer författarna tre undergrupper bland dem som inte engagerar sig ideellt:

- en grupp med litet eget kapital
- en grupp med vissa resurser men utan tillit
- en grupp som är fullt upptagen med annat.

Folk utanför folkbildningen

I rapporten *En folkbildning i tiden – en utvärdering utifrån syftena med statsbidraget* (2018) framhåller Statskontoret att en gemensam utmaning för folkbildningen är att nå andra än sina traditionella målgrupper.

Som ett stöd i folkbildningens arbete för ökad mångfald genomförde Folkbildningsrådet registerstudien *Folk utanför folkbildningen – En studie om dem som inte deltar i studieförbundens verksamheter* (2017b). I studien identifierades ett antal grupper som studieförbunden har särskilt svårt att nå:

- personer som inte är föreningsaktiva
- ensamstående kvinnor med barn
- boende i storstäderna (Stockholm, Göteborg och Malmö) och deras förorter:
 - män i de tre storstädernas förorter
 - ålderspensionärer i storstad, större städer och förorter
- personer med kort formell utbildning, respektive låg inkomst:
 - kvinnor över 65 år med enbart grundskola, respektive med en årsinkomst under 100 000 kr
 - medelålders män med enbart grundskola.

⁴⁹ De uppgifter som redovisas bygger på en serie befolkningssundersökningar som har genomförts vid Marie Cederschiöld högskola (tidigare Ersta Sköndal högskola) under ungefär 30 års tid, varav den första genomfördes 1992 och den senaste 2019.

Egenmakt och aktivt medborgarskap

Samhällsengagerade medborgare både kännetecknar och är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle, och civilsamhället är en arena för detta aktiva medborgarskap. Här kan man som medborgare organisera sig, mobilisera för förändring och göra sin röst hörd.

Folkhögskolan som engagerande mikrokosmos

Folkhögskolan som pedagogisk miljö syftar till trygghet, mod och självförtroende, vilket i sin tur gör att många deltagare kan komma vidare i livet och engagera sig i samhället. Det framgår av flera av Folkbildningsrådets undersökningar bland folkhögskolans deltagare, och av Statskontorets rapporter *Folkbildningen. En utvärdering utifrån syftena med statsbidraget* (2016) och *En folkbildning i tiden – en utvärdering utifrån syftena med statsbidraget* (2018).

Enligt rapporten *Ett engagerande mikrokosmos* (2021a) är det totala ideella engagemanget bland folkhögskolans deltagare omfattande, likvärdigt med befolkningen i stort och högt både i ett skandinaviskt och övrigt internationellt perspektiv. Speciellt anmärkningsvärt är den relativt höga omfattningen av engagemang hos deltagare på allmän kurs, menar författarna, med tanke på deras ofta mer bräckliga socioekonomiska betingelser. Det höga engagemanget bland kvinnor och utrikes födda deltagare beskrivs som ”extraordinärt”.

I rapporten identifierar författarna en infrastruktur av strukturer och arbetssätt som ”efterfrågar och drar deltagarna in i ett medborgerligt engagemang”;⁵⁰ Folkhögskolans deltagare känner sig accepterade och bekräftade, vilket ökar deras tro på sig själva och sin egen förmåga. Detta leder i sin tur till att de förmår att ta till sig undervisningen – ofta ett samhällsorienterat och praktiktäna arbetssätt, som ger dem både möjligheter att upptäcka sin omvärld och träning att agera i denna. Till detta kommer att folkhögskolorna som mötesplatser erbjuder deltagarna många möjligheter att engagera sig i samhället och uppmuntrar dem att göra just det.

Folkhögskolornas huvudmän och föreningssamverkan

Under 2022 hade 113 av landets 155 folkhögskolor folkrörelser eller andra organisationer som huvud-

⁵⁰ Sid. 6.

män. Övriga folkhögskolor var offentligägda, med i första hand regioner som huvudmän.

Samtliga folkhögskolor, även de offentligägda, samverkar med lokala och regionala organisationer.

Cirkelns betydelser för egenmakt och samhällsengagemang

I rapporten *Cirkelns betydelser: En studie om deltagare i studieförbundens studiecirklar 2019 (2020a)* skiljer författarna mellan tre olika betydelser av cirkeldeltagande:

- *individualistisk dimension* (betydelse för den individuella deltagarens bildningsresa)
- *social dimension* (betydelse för samhörighet, vänskap, sociala nätverk, gemenskap)
- *kompetensdimension* (betydelse för kunskaper och möjligheter för arbetsliv och föreningsliv).

De flesta deltagarna menar att den sociala dimensionen är avgörande. Cirkelns samhörighet, delaktighet och gemenskap får direkta effekter på deltagarnas personliga liv och fungerar som förutsättningar för det lärande som sker i cirkeln.⁵¹

I Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel våren 2022 svarade 60 procent att de i och med sitt cirkeldeltagande fått större förståelse för andras åsikter och värderingar, hade blivit mer bekväma med att tala inför en grupp, hade blivit mer vana att föra fram sina åsikter eller hade fått större vana att tänka kritiskt och ifrågasättande. Dessutom beskrev 49 procent sig som delaktiga i samhällets utveckling och 71 procent ansåg att de kan påverka utvecklingen i Sverige, sin hemkommun eller i området där de bor. Cirkeldeltagarnas andelar var tydligt högre än i befolkningen i stort.

Studieförbundens samverkan med medlemsorganisationer och samverkansorganisationer

En stor majoritet av studieförbundens deltagare är medlemmar eller på annat sätt aktiva i de olika organisationer, nätverk eller andra grupper som respektive studieförbund samarbetar med. I den tidigare refererade undersökningen i Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel uppgav till exempel 77 procent att de är engagerade i minst en förening.⁵² Många cirkelledare kommer också från studieförbundens samarbetsparter.

Studieförbunden fungerar som en stödjande och utvecklande infrastruktur inom det civila samhället.

Stora delar av studieförbundens verksamhet genomförs i samverkan. I rapporten *Mer engagemang? – Folkbildningen i det svenska civilsamhället (2015)* ser utvärderarna folkbildningen som en av förklaringarna till varför det medborgerliga engagemanget i det svenska samhället har varit så omfattande och stabilt under många år.

Under 2022 redovisade studieförbunden centrala avtal med 214 medlemsorganisationer. Studieförbunden genomför ungefär en fjärdedel av sin verksamhet med studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet i samverkan med medlemsorganisationerna. Till dessa tillkommer en stor mängd organisationer, föreningar och nätverk som man samarbetar med lokalt. I Folkbildningsrådets statistik samlas dessa i kategorin ”fria grupper”, där även studieförbundens musikverksamhet ingår. Verksamhet tillsammans med ”fria grupper” utgör ytterligare nästan hälften av studieförbundens verksamhet.

Under senare år har villkoren för studieförbundens lokala arbete förändrats. Antalet lokalavdelningar har minskat från 830 till 136 under perioden 1997–2022. Den kraftigt minskade lokala organisationen innebär att befintliga avdelningar täcker större geografiska områden än tidigare, vilket har bidragit till att de flesta studieförbunden har blivit mer beroende av lokala samarbeten för att nå ut med sin verksamhet lokalt.

Studieförbunden är följaktligen starkast i de delar av landet, inom de grupper av befolkningen och inom de samhällsområden där de har sina mest aktiva samarbetsparter.⁵³

51 Liknande resultat om cirkeldeltagandets betydelser presenteras bland annat i Folkbildningsrådet (2017a).

52 Motsvarande andel bland befolkningen i stort var 39 procent.

53 Den geografiska spridningen påverkas även av studieförbundens olika storlek och ekonomiska och andra resurser.

Utbildnings- och bildningssyftet

FOLKBILDNINGSRÅDETS BEDÖMNING

För att bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja utbildningsnivån i befolkningen behöver studieförbund och folkhögskolor nå deltagare som fått minst av samhällets övriga utbildningsresurser.

Folkbildningen är en stark resurs för livslångt lärande. Många av framför allt folkhögskolans deltagare har kort utbildning och startar sin tid vid folkhögskolan relativt långt ifrån vidare studier och arbetslivet.

Folkhögskolans utbildningskedjor, dvs. sammanhållna system av kurser och insatser, är en unik tillgång som gör det möjligt för deltagarna att successivt bygga på sina kunskaper och höja sin utbildningsnivå inom folkhögskolan. Den studiemotiverande kursen är inte sällan det första steget i utbildningskedjorna. Oroande tecken är att Arbetsförmedlingen anvisar färre deltagare till kursen och att framför allt deltagarnas språkkunskaper inte är tillräckliga för vidare studier.

Folkhögskolans allmänna och särskilda kurser stärker deltagarnas förutsättningar till fortsatta studier och på arbetsmarknaden. Uppgifter från SCB tyder på att allmän kurs kan ha särskild betydelse för kvinnor och utrikes födda deltagare. Även för många av deltagarna med funktionsnedsättning leder allmän kurs vidare.

Staten samt landets regioner och kommuner behöver i större utsträckning uppmärksamma folkbildningen som resurs i landets kompetensförsörjning. Folkbildningen behöver arbeta systematiskt för att synliggöra och stärka sin roll i detta sammanhang.

Särskilt på landsbygderna ser både cirkeldeltagande och deltagande i folkhögskolornas långa kurser ut att göra skillnad för deltagarnas förutsättningar för fortsatta studier och på arbetsmarknaden.

Livslångt lärande och arbete

Ju mer välutbildad och välinformerad befolkningen är desto fler är det som står för demokratiska värderingar och förhållningssätt. Ju mindre utbildningsklyftorna och skillnaderna i utbildningsnivå är desto mer jämlika är människors livschanser, och desto stadigare är den grund som demokratin vilar på. Möjligheten till livslångt lärande, att kunna utvecklas genom hela livet och finna förankring på arbetsmarknaden, är en demokratifråga.

Deltagare som står längre från utbildning och arbetsmarknad

Bland folkbildningens deltagare finns många unga och personer i yrkesverksam ålder som har mycket kort formell utbildning. I och med att arbetsmarknaden i Sverige generellt ställer höga krav på utbildning, och även av andra skäl, har dessa personer ofta svårare än andra att finna jobb och etablera sig på arbetsmarknaden.

Inom folkhögskolan

Under 2022 var andelen deltagare som studerade på *grundskolenivå* inom folkhögskolans allmänna kurs 29 procent – en tydlig minskning från 34 procent 2019, dvs. innan pandemin. Av deltagarna på grundskolenivå hade 69 procent grundskola som högsta utbildning, 86 procent var utrikes födda och 75 procent var i åldern 20–44 år.

Inom den allmänna kursen rapporterades 36 procent av deltagarna ha en funktionsnedsättning 2022, inom särskild kurs 13 procent. Det är i princip oförändrade andelar jämfört med 2019. I allmän kurs hade 68 procent av dessa deltagare högst grundskola eller motsvarande som högsta utbildning, och 96 procent var 18–44 år. I särskild kurs var motsvarande andelar 23 procent med högst grundskola och 78 procent som var 18–44 år gamla.

Målgruppen för folkhögskolans *studiemotiverande kurs* är arbetssökande som varken har gymnasieexamen eller grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå. Av deltagarna i den studiemotiverande kursen 2022 var 74 procent utrikes födda, 71 procent hade grundskola eller motsvarande som högsta utbildning och 75 procent var 17–44 år gamla. Jämfört med 2019 innebär detta att andelen utrikes födda och andelen med mycket kort utbildning ökat under senare år.

Etableringskurser på folkhögskola genomförs av folkhögskolorna i samverkan med Arbetsförmedlingen lokalt. I etableringskurserna är samtliga deltagare utrikes födda och 75 procent är 17–44 år.⁵⁴

Även inom *svenska från dag ett* är samtliga deltagare utrikes födda och 73 procent är i åldern 17–44 år.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 2A. Deltagare i allmän kurs 2020–2022 per kursnivå.

Andel (procent).

54 Eftersom många av dessa deltagare saknas i SCB:s utbildningsregister går det inte att säga vilken formell utbildning de har.

TABELL F 2D. Deltagare i Studiemotiverande folkhögskolekurs 2020–2022. Andel (procent).

TABELL F 2E. Deltagare i Etableringskurs 2020–2022. Andel (procent).

TABELL F 6G. Deltagare i allmän och särskild kurs med funktionsnedsättning 2022. Jämförelse med övriga deltagare. Andel (procent).

TABELL F 9. Studiemotiverande folkhögskolor: Folkhögskolor, deltagare samt deltagare som gått vidare till fortsatta studier eller arbete 2020–2022. Antal och andel (procent).

Inom studieförbunden

Under 2022 hade 15 procent av studieförbundens cirkeldeltagare och 11 procent av deltagarna i annan folkbildningsverksamhet grundskola som högsta utbildning. Det motsvarar nästan 90 000 deltagare.

Av cirkeldeltagarna rapporterades 4 procent – ca 14 200 deltagare – ha en funktionsnedsättning. Motsvarande siffror inom annan folkbildningsverksamhet var 3 procent, ungefär 10 400 deltagare.

Studieförbunden anordnade under 2022 verksamhet för ca 20 200 deltagare som var inskrivna i asylmottagandet i 102 kommuner – *svenska från dag ett* och *vardagssvenska*. Samtliga deltagare var utrikes födda och i åldern 25–65 år.

Under 2022 deltog 9 600 personer, i första hand utrikes födda kvinnor, i studieförbundens *särskilda insats för personer långt ifrån arbetsmarknaden*.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 2A. Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2020–2022, jämfört med andel i befolkningen. Antal (N) och andel (procent).

TABELL S 2B. Deltagare i Vardagssvenska och Svenska från dag ett 2020–2022. Antal (N) och andel (procent).

Med folkbildningen till vidare studier

Utbildningskedjor inom folkhögskolan

Inom folkhögskolan utvecklas utbildningskedjor, dvs. sammanhållna system av kurser och insatser som gör det möjligt för deltagarna att studera vidare inom folkhögskolan, successivt bygga på sina kunskaper och höja sin utbildningsnivå. På många håll finns en tydlig koppling mellan den studiemotiverande kursen och folkhögskolornas långa kurser.⁵⁵ Vanligt är också att

framför allt de allmänna kurserna byggs på med grundskolenivå, basnivå eller språkprofil för att kunna möta deltagare från till exempel SFI-kurser, *svenska från dag ett* (för asylsökande) och *etableringskurser*.

Under de senaste åren har yrkeskopplingen stärkts inom utbildningskedjorna i och med de nya satsningar som gjorts inom folkhögskolan på yrkesinriktade utbildningar. Till exempel tillför staten 2 000 årsplatser inom yrkesinriktade allmänna och särskilda kurser under perioden 2020–2022, samtidigt som skolorna själva utökade utbudet av yrkeskurser.

Folkhögskolans sökande och antagna till högskolan

Inför höstterminen 2022 sökte 6 011 tidigare folkhögskoledeltagare till högskolan, varav 3 493 antogs, dvs. 58 procent. Nästan hälften antogs genom folkhögskolans urvalsgrupp.⁵⁶ Jämfört med innan coronapandemin är detta en ökning av antalet sökande med ungefär 340 personer. Antalet antagna är ungefär detsamma.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 8B. Deltagare med grundläggande behörighet från folkhögskola som antagits till högskola höstterminen 2020–2022. Antal (N) och andel (procent).

Från allmän kurs till högskolan och andra studier

Alla folkhögskolor har en allmän kurs. Detta är ett krav i folkbildningsförordningen.⁵⁷ Kursen kan ge kunskaper för vidare studier motsvarande dem som fås genom det offentliga skolväsendet. Allmän kurs på grundskolenivå ger kunskaper för vidare studier på gymnasienivå, medan allmän kurs på gymnasienivå ger kunskaper och behörigheter inför vidare studier på högskola, yrkeshögskola eller andra eftergymnasiala utbildningar.⁵⁸

⁵⁵ I villkoren för den studiemotiverande insatsen anger Folkbildningsrådet att *Syftet med insatsen är att motivera arbetssökande att påbörja, eller återuppta, reguljära studier inom vuxenutbildningen eller särskild utbildning för vuxna, alternativt motsvarande inom folkhögskolan efter avslutad utbildning i studiemotiverande syfte.* (Folkbildningsrådet (2020). *Villkor Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF)* 2021. Diariénr 20/00859).

⁵⁶ Det finns tre betygsurvalsgrupper. De som studerat vid folkhögskola utgör en egen urvalsgrupp vid ansökan till högskolan – folkhögskolegruppen. Alla studerande som är behöriga, oavsett från vilken skolform de kommer, har möjlighet att antas till högskolan genom urvalsgruppen för högskoleprovet. Under åtminstone de tre senaste åren har nästan 25 procent av folkhögskoledeltagarna antagits till högskolan den vägen.

⁵⁷ Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen, 9 §: *Allmänna kurser, avsedda främst för dem som saknar grundskole- och gymnasieutbildning, ska årligen utgöra minst 15 procent av verksamheten.*

⁵⁸ Den svenska referensramen för kvalifikationer, SeQF, fungerar som ett översättningsverktyg som ska göra olika utbildningar lättare att förstå och jämföra. SeQF bygger på ett gemensamt europeiskt ramverk för kvalifikationer, EQF – European Qualification Framework. Allmän kurs är nivåplacerad på nivå 2 respektive nivå 4 i SeQF.

Utfärdade intyg om behörighet

Under läsåret 2021/22 utfärdade folkhögskolorna 1 725 intyg om grundläggande behörighet för studier vid högskola, och ca 500 intyg om behörigheter för studier vid yrkeshögskolan.⁵⁹ Jämfört med innan pandemin, läsåret 2019/20, innebär det i princip oförändrade siffror.

SCB analyserar antalet behörigheter i ett annat perspektiv: i rapporten *Grundläggande behörighet efter folkhögskolans allmänna kurs 2007–2020* (2022) utgår man från folkhögskolans nybörjare, dvs. de 6 000–7 000 personer som enligt SCB började studera på gymnasienivå inom folkhögskolan varje år under perioden. SCB finner att ungefär 80 procent läste minst två terminer i följd och att ungefär en tredjedel av dem som var nybörjare 2007–2017 fick grundläggande behörighet till högskolan eller yrkeshögskolan.⁶⁰

Övergång till vidare studier

I SCB:s statistikdatabas finns uppgifter om övergången från allmän kurs till eftergymnasiala studier bland deltagare som fick behörighet 2014–2020.⁶¹ SCB visar att ungefär hälften av de deltagare som fått grundläggande behörighet från allmän kurs påbörjar någon form av eftergymnasiala studier inom ett år, och att denna andel har ökat under tidsperioden. Efter 3 år läser ungefär 60 procent vidare och även denna andel har ökat över tid.

Av dem som uppnått behörighet är andelen kvinnor som läser vidare större än andelen män, och andelen utrikes födda deltagare som läser vidare är – från och

med 2017 – större än andelen inrikes födda. Ytterligare analys visar att andelen utrikes födda kvinnor som går vidare är större än andelen kvinnor som är inrikes födda. Motsvarande skillnader syns inte mellan inrikes och utrikes födda män, där är andelarna ungefär lika stora.

Andelen deltagare med funktionsnedsättning som läser vidare är något lägre än bland övriga deltagare. Strax under 50 procent av deltagare med funktionsnedsättning som fick behörighet 2020 hade läst vidare efter ett år.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 8A. Utfärdade behörigheter och intyg på allmän och särskild kurs 2020–2022. Andel (procent).

Från studiemotiverande folkhögskolekurs till vidare studier

Folkhögskolans studiemotiverande kurser är tre månader långa och syftar till att motivera deltagarna till fortsatta studier. Resultaten har försämrats 2022 jämfört med tidigare år.

Av 2022 års unga deltagare mellan 16 och 24 år hade 15 procent gått vidare till studier vid allmän eller särskild kurs inom folkhögskolan i december 2022. Motsvarande andel bland deltagarna som var 25 år eller äldre var 12 procent. Det är väsentligt lägre andelar jämfört med 2019, då 33 procent av de yngre och 18 procent av de äldre gick vidare. De minskade andelarna kan i huvudsak förklaras av förändringar i deltagargruppen. En stor del av gruppen som nu anvisas har så låga kunskaper i svenska att de har svårt påbörja reguljära studier. Många kan varken läsa eller skriva.

Av dem som deltagit i en studiemotiverande folkhögskolekurs (fr.o.m. insatsens början) och därefter studerat vidare på allmän kurs, har hittills (2022) 2 526 personer fått grundläggande behörighet för högskolestudier, och 783 har fått behörighet för yrkeshögskolestudier.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 2D. Deltagare i Studiemotiverande folkhögskolekurs 2020–2022. Andel (procent).

TABELL F 9. Studiemotiverande folkhögskolor, deltagare samt deltagare som gått vidare till fortsatta studier eller arbete 2020–2022. Antal och andel (procent).

Från särskild kurs till högskolan och andra studier

Folkhögskolans särskilda kurser är inte formellt behörighetsgivande. SCB:s rapport *Etablering på arbetsmarknaden och övergång till högskolestudier efter lång särskild kurs på folkhögskolan* (2017) visar dock att nästan en tredjedel av deltagarna i särskild kurs

⁵⁹ Myndigheten för yrkeshögskolan har inga uppgifter om vilken typ av behörighet som de sökande och antagna till olika yrkeshögskoleutbildningar har. Det går därför inte att få reda på hur många deltagare från folkhögskolan som har antagits till yrkeshögskoleutbildningar. Inte heller SCB har något register över studerande inom yrkeshögskolan.

⁶⁰ I en kommentar till resultaten menar SCB att: *Det är svårt att värdera om andelen deltagare som erhåller behörighet är hög eller låg eftersom vi inte vet vilka deltagare som började studera på allmän kurs med det syftet. I SCB:s senaste folkhögskoleuppföljning angav de flesta deltagare att de var mycket nöjda eller ganska nöjda med sina studier på folkhögskolan och det är en indikator på att fler når sina mål än vad andelen som blir behörig till eftergymnasiala studier visar. Av de som avslutade allmän kurs med grundläggande behörighet till yrkeshögskolan eller högskolan var 92 procent mycket eller ganska nöjda med utbildningen. Motsvarande andel för de som avslutade utan behörighet var 80 procent.* (s.15)

⁶¹ statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__UF__UF0601__UF0601B/UF0601T06/.

2012–2014 studerade vid högskolan två år efter att de lämnat folkhögskolan.

Andelen kvinnor och män som gick vidare till högskolan var totalt sett jämn men med variationer inom enskilda ämnen. Störst andel som gått vidare fanns inom ämnesområdena *hälso- och sjukvård* – 45 procent, och *musik, konst och media* – 44 procent. Konst och media var dessutom det enskilt största ämnesområdet, med nästan hälften av alla deltagare. Inom konstområdet utmärkte sig musikkursernas deltagare. Av dessa läste 58 procent vidare inom två år. Det var alltså vanligare att musikkursernas deltagare läste vidare vid högskolan än att de *inte* gjorde det.

Estetiska profilkurser som delar i ett utbildningssystem

Folkbildningsrådet genomförde under 2017 utvärderingen *Kulturell bildning i folkhögskolans regi* (2018c). I denna undersöks folkhögskolans estetiskt inriktade utbildningar:

- som delar i ett utbildningssystem för konstnärligt yrkesutövande
- som yrkesutbildningar för konstnärligt yrkesutövande
- som arbetsmarknad för kulturarbetare.

Rapporten visar att de estetiska utbildningarna ofta ingår i ett informellt utbildningssystem för konstnärer. Drygt 30 procent av deltagarna kom till folkhögskolan efter estetiskt inriktade gymnasieutbildningar. Efter folkhögskolan sökte sig nästan 60 procent av deltagarna 2005–2010 vidare till högskolan inom en tolvårsperiod – främst till studier inom konst och humaniora, men även inom pedagogik och lärarutbildning.⁶²

Från studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet till vidare studier

I utvärderingen *Folkbildning och landets kompetensförsörjning* (2023d) undersöker forskarna vilken roll folkbildningen spelar för kompetensförsörjningen i städer och på landsbygderna. Man finner bland annat ett signifikant samband mellan deltagande i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet, och fortsatta studier: 3–5 år efter att de deltagit i studiecirkel eller annan folkbildningsverksamhet är det en större andel bland deltagarna som studerar, jämfört med i den övriga befolkningen i motsvarande ålder. Sambandet gäller för samtliga kommungrupper men är starkast i landsbygdskommunerna.

I den undersökning som genomfördes i Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel i maj 2022 svarade totalt 9 procent av deltagarna – 16 procent av männen och 5 procent av kvinnorna – att studiecirkeln bidragit till att de valt att studera vidare. Denna andel har minskat gradvis de senaste åren, dock med en liten höjning under pandemiåret 2021.

Med folkbildningen till arbetsmarknaden

Folkhögskoledeltagarnas vägar till arbetsmarknaden

I rapporten *Vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet. Kompensatoriska effekter av studier inom Komvux och inom folkhögskolans allmänna kurser och SMF* (2019) undersöker SCB folkhögskoledeltagarnas etablering på arbetsmarknaden efter allmän kurs och studiemotiverande folkhögskolekurs, respektive efter särskild kurs.

SCB konstaterar att deltagande i folkhögskolans allmänna kurs förbättrar personers situation på arbetsmarknaden:

- Andelen som står utanför arbetsmarknaden minskade mellan 2012 och 2016 – från 53 till 35 procent bland dem som studerade vid allmän kurs på grundskolenivå 2013–2015, och från 28 till 20 procent bland deltagarna på gymnasienivå.
- Andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden ökade mellan 2012 och 2016 – från 5 till 11 procent bland dem som studerade vid allmän kurs på grundskolenivå 2013–2015, och från 14 till 22 procent bland deltagarna på gymnasienivå.

I samma rapport visas en positiv utveckling även bland deltagarna i studiemotiverande folkhögskolekurs fram till och med 2016:

- Andelen som står utanför arbetsmarknaden minskade mellan 2012 och 2016 – från 39 till 22 procent bland dem som deltog i studiemotiverande folkhögskolekurs 2013–2015, och från 30 till 23 procent bland dem som först deltog i den studiemotiverande kursen och som därefter gick vidare till allmän kurs på gymnasienivå.
- Andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden ökade mellan 2012 och 2016 – från 5 till 12 procent bland dem som deltog i studiemotiverande folkhögskolekurs 2013–2015, och från 4 till 15 procent bland dem som först deltog i den studiemotiverande kursen och som därefter gick vidare till allmän kurs på gymnasienivå.

62 I undersökningen ingår deltagare i folkhögskolans estetiskt inriktade yrkesutbildningar på eftergymnasial nivå och särskilda kurser i estetiska ämnen höstterminerna 2005–2010.

Folkbildningsrådets aktuella uppgifter visar att av 2021 års deltagare i den studiemotiverande kursen hade 20 procent fått arbete efter avslutad kurs i december 2022.

SCB har i en tidigare rapport undersökt övergången till arbetsmarknaden bland deltagarna i folkhögskolans särskilda kurser. Rapporten *Etablering på arbetsmarknaden och övergång till högskolestudier efter lång särskild kurs på folkhögskolan* (2017) visar att av de deltagare som avslutat en lång särskild kurs inom folkhögskolan 2012–2014 hade 33 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter avslutad kurs, och 12 procent en osäker ställning. Etableringsgraden var högst, drygt 60 procent, inom de renodlat yrkesförberedande kurserna inom området *socialt arbete, omsorg och vägledning*.

Folkhögskolans yrkesutbildningar

Under 2022 arrangerade folkhögskolorna sammanlagt ett drygt 30-tal yrkesutbildningar på eftergymnasial nivå med olika inriktning, med nästan 7 300 deltagare, inom ramen för den ordinarie verksamheten.⁶³ Störst bland de längre utbildningarna, två år eller längre, var *fritidsledarutbildningen*. Andra populära kursinriktningar var *beteendekunskap & humaniora* och *religion & livsåskådningsfrågor*.

Jämfört med övriga deltagare i folkhögskolans särskilda kurser är andelarna män och utrikes födda jämförelsevis stora i de längre yrkesinriktade kurserna. Även andelen deltagare med treårig gymnasieutbildning är större, och deltagarna är yngre.

Särskild insats: yrkesinriktade utbildningar – allmän kurs och särskild kurs

Hösten 2020 tillkom ytterligare yrkesutbildningar. Då tillsköt regeringen medel till det riktade uppdraget *yrkesinriktade utbildningar – allmän kurs och särskild kurs*. Syftet med uppdraget var att möta behovet av utbildning bland vuxna som behöver återkomma i arbete efter coronapandemin, samt att skapa fler utbildningsplatser inom vård- och omsorgsutbildningar kopplat till äldreomsorgslyftet. Kurserna omfattade totalt ca 1 500 deltagare under 2022. De vanligaste inriktningarna var *allmän, bred ämnesinriktning* samt *beteendekunskap & humaniora*.

Från och med 2023 upphör den särskilda insatsen och de 2 000 platserna dras tillbaka.

⁶³ Utöver dessa inriktningar fanns även ett antal mindre inriktningar, med färre än 30 deltagare.

Intyg om yrkesutbildning på eftergymnasial nivå

Ungefär 1 300 deltagare erhöll under 2022 intyg om avslutad yrkesutbildning på eftergymnasial nivå.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 5C. Deltagare i särskild kurs med yrkesinriktning 2022. Jämförelse med övriga kursinriktningar. Andel (procent).

TABELL F 8A. Utfärdade behörigheter och intyg på allmän och särskild kurs 2020–2022. Andel (procent).

Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden

I studien *Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden* (2019a) presenteras en analys av cirkeldeltagandets betydelse för människors etablering på arbetsmarknaden. Studien visar att deltagande i studiecirkel ökar sannolikheten att individen ska börja arbeta några år efteråt. Sambandet gäller för både utrikes och inrikes födda cirkeldeltagare, för deltagare med högskoleutbildning och för deltagare med kort utbildning. Starkast är sambandet för deltagarna med den kortaste utbildningen.

I Folkbildningsrådets rapport *Cirkelns betydelse* (2020a) är det framför allt cirkeldeltagare som kommer från utomeuropeiska länder – ofta relativt unga män – som anger att de deltagit i en studiecirkel för att öka sina möjligheter på arbetsmarknaden, respektive att cirkeldeltagandet inneburit nya arbetsmöjligheter för dem. Författarnas slutsats är att många av deltagarna som flyttat till Sverige är i färd med att skapa sig en plattform på arbetsmarknaden och använder sig av studiecirkel som ett led i detta.

Folkbildning inom yrkeshögskolan

Under 2022 startade åtta folkhögskolor sammanlagt tio utbildningar inom ramen för yrkeshögskolan. Kurserna samlade 225 deltagare, varav 37 procent var 24 år eller yngre. Kvinnorna var i majoritet (60 procent).

Även tre studieförbund arrangerade yrkeshögskoleutbildningar, totalt 51 utbildningar med olika inriktning. Drygt 1 200 deltagare registrerades, varav 59 procent var kvinnor och 19 procent var under 25 år. Ett av studieförbunden, Folkuniversitetet, stod för 75 procent av deltagarna.

Folkbildning och samhällets kompetensförsörjning

Tillgång till kompetens är i dag en av de viktigaste faktorerna för en god ekonomisk utveckling i regioner runt om i landet. Utbildning har även positiva arbets-

marknadseffekter för individen. Vid sidan av högre utbildning, som är ett traditionellt mått på kompetens, finns även andra typer av utbildningar som bidrar till samhällets kompetensförsörjning. Till dessa hör folkbildningen.

Folkbildning och kompetensförsörjning i olika kommuner och regioner

I utvärderingen *Folkbildning och landets kompetensförsörjning. Vilken roll spelar folkbildningen i städer och på landsbygden?* (2023d) analyserar författarna folkbildningens olika betydelser för kompetensförsörjningen i olika typer av kommuner och regioner.

Analysen visar att folkbildningen har olika vikt och funktioner beroende på hur kommunerna och regionerna ser ut – deras storlek och befolkningstäthet, placering i landet och placering i relation till varandra, befolkningens sammansättning, utbildningsnivå och tillgång till utbildning, samt hur industristrukturer och yrkesstrukturer ser ut. Det handlar inte nödvändigtvis om skillnader mellan stad och land. Kommunens geografiska placering i relation till andra kommuner är viktig, inte minst då det gäller kompetensförsörjning och utbildningsmöjligheter.

Även om inga orsakssamband identifieras, tyder ändå analysen på att folkbildningen kan ha en roll att fylla framför allt för kompetensförsörjningen i de kommuner som ligger på håll från större städer och där arbetsmarknaden inte fungerar lika effektivt som på andra håll. Detta är också platser som många gånger har en arbetsmarknad som inte efterfrågar högre utbildning utan där andra kompetenser och kortare utbildningar behövs, där utbildningsnivåerna är som lägst och där formell, högre utbildning inte är lika tillgänglig som på andra håll. Det är i de här kommunerna som andelen deltagare i folkbildning, i relation till befolkningen, är störst.⁶⁴

64 I rapporten *Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden* (2019a) visar författarna att både andelen cirkeldeltagare och andelen deltagare i kulturprogram i relation till befolkningen är större i små kommuner än i större, och i kommuner där befolkningen minskat under perioden 2005–2015 jämfört med kommuner med stabil eller växande befolkning. Andelen deltagare är dessutom större i kommuner där utbildningsnivåerna och lönenivåerna är relativt låga, där det finns sämre tillgång till formell utbildning – gymnasieutbildning, högre utbildning – och där avgångsbetygen från grundskolans årskurs 9 är relativt låga. De kommuner där det finns en högre andel deltagare i studiecirkel och kulturprogram i relation till befolkningen är också kommuner som tog emot många flyktingar under 2015.

Deltagarnas fortsatta arbete och studier på landsbygderna

Rapporten ovan visar på folkbildningens betydelse för landsbygdernas invånare.

Andelen deltagare i folkbildning är till att börja med större i landsbygds kommunernas befolkningar än i övriga kommuners. Detta är troligen ett resultat av både utbud och efterfrågan på folkbildning. I de större kommunerna finns inte bara en större och mer diversifierad arbetsmarknad utan även ett större utbud av formella utbildningar, antingen lokalt eller inom pendlingsavstånd. Majoriteten av folkbildningsaktiviteterna återfinns i kommuner som ligger på avstånd från de kommuner där utbudet av andra utbildningsalternativ är större.

I landsbygds kommunerna syns också de tydligaste sambanden mellan deltagande i folkbildning å ena sidan, och fortsatta studier och arbete, minskad arbetslöshet och stärkt löneutveckling å den andra: på landsbygderna är det oftast mer sannolikt att studieförbundens deltagare förvärvsarbetar tre respektive fem år efter att ha deltagit i en studiecirkel, än att de som *inte* deltagit gör det. Deltagare i studieförbundens verksamheter som bor i de mest glesa landsbygds kommunerna har också en högre löneinkomst än övriga invånare efter tre år.

Deltagare i allmän och särskild kurs tenderar att gå vidare i studier i större utsträckning än personer som *inte* deltagit. Men tre år efter kursen är folkhögskoledeltagarna mer sannolikt arbetslösa än andra, överallt utom i de mycket glesa landsbygds kommunerna. Där är sannolikheten att vara arbetslös lägre bland deltagarna i allmän och särskild kurs än bland de som inte deltagit.

Regional folkbildning – strategisk betydelse och strategiskt arbete

Folkbildningsrådet undersökte 2019 hur folkbildningen uppfattas i regionernas strategiska arbete med kompetensförsörjning. I rapporten är regionernas och folkbildningens företrädare eniga om att folkbildningen kan och bör bidra till kompetensförsörjningen lokalt och regionalt. Livslångt lärande, integration och möjligheter att nå grupper med kort utbildning som står långt från arbetsmarknaden är styrkor som hålls fram.⁶⁵

Under 2021–2023 genomför Folkbildningsrådet projektet *Regional folkbildning*. Syftet är att stärka folkbildningen som regional aktör och synliggöra folkbildningens roll i det regionala kompetensför-

65 Folkbildningsrådet (2019c).

sörjningsarbetet. Detta görs bland annat genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Arbetet sker i nära samarbete med folkbildningens regionala organisationer, regionala beslutsfattare och Folkbildningsrådets medlemmar.

Kultursyftet

FOLKBILDNINGSRÅDETS BEDÖMNING

Omfattningen och spridningen av folkbildningens kulturverksamheter, och en omfattande samverkan med andra kulturaktörer, ger människor i hela landet tillgång till kultur. Folkbildningen kompletterar den institutionella kulturen och medverkar därmed till ett varierat och lokalt förankrat kulturutbud. Studieförbunden och folkhögskolorna erbjuder en rikstäckande arbetsmarknad för kulturarbetare och professionella konstnärer. Detta uppmärksammas bland annat i landets regionala kulturplaner 2022.

För att kunna ta ett mer aktivt ansvar i utvecklingen av det lokala och regionala kulturlivet behöver folkbildningen arbeta systematiskt för att stärka sin regionala och lokala förankring och samverkan.

Studieförbundens och folkhögskolornas kulturverksamheter bygger på delaktighet och eget skapande och ger deltagarna verktyg att växa bildningsmässigt, mänskligt och konstnärligt. Folkbildningens kulturverksamheter innefattar både amatörkultur och kulturutövande som sker som en del av människors privata liv och ideella engagemang, och det professionella kulturlivet.

Den uppdelning som på sina håll sker mellan inrikes och utrikes födda deltagare inom kulturverksamheterna, och det faktum att de utrikes födda deltagarna inte sällan är underrepresenterade, är ett problem som folkbildningen delar med det övriga samhället.

Folkbildningen behöver intensifiera sitt arbete för breddat deltagande inom de kulturinriktade verksamheterna, dvs. arbeta mer aktivt för att involvera grupper i befolkningen som mer sällan än andra deltar i kultur, exempelvis vuxna med kort utbildningsbakgrund.

Detta görs kanske framför allt genom att anpassa verksamheternas lokalisering, men också genom att utveckla kursutbudet och säkerställa att kursavgifter och övriga kostnader inte utgör hinder för deltagande.

En förutsättning för detta utvecklingsarbete är att finansieringen av folkbildningen utformas så att den ger utrymme för och stödjer studieförbundens och folkhögskolornas utvecklingsarbete, uppsökande verksamhet och övriga insatser för breddat deltagande.

Studieförbunden och folkhögskolorna har begränsade möjligheter att påverka deltagan-

det i kulturlivet i samhället i stort, eller i andra kulturinriktade utbildningar än folkbildningens. Arbetet för breddat deltagande behöver därför genomföras i samverkan, bland annat med berörda myndigheter inom kultur- och utbildningsområdet.

En omfattande kulturarena

Kultur är en resurs för demokrati och samhällsengagemang. I samhället fungerar kulturen som en utmanande och obunden kraft. Genom kulturen ges människor utrymme att förstå och uttolka samhället, att dela sina upplevelser och bidra till åsiktsbildning och debatt. Folkbildningen utgör en kulturarena som täcker hela Sverige.

Studieförbundens utbud domineras av kultur

Inom de flesta studieförbunden var kulturen – studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet inom det estetiska området samt kulturprogrammen – den enskilt största verksamheten även under 2022. Sett till omfånget innebär detta att *kultur* skulle kunna beskrivas som studieförbundens gemensamma verksamhetsinriktning. Stora delar av kulturverksamheterna genomförs i samverkan med medlemsorganisationer och "fria grupper" inom det civila samhället.

Nära 189 800 cirkeldeltagare samlades i 60 700 cirklar inom det estetiska ämnesområdet *konst, musik, media* under 2022, som därmed stod för 47 procent av alla deltagare och 53 procent av alla studiecirklar.

Under året erbjöd studieförbunden också drygt 176 000 kulturprogram, med ca 8,9 miljoner deltagare. Kulturprogrammen stod för mellan 34 och 57 procent av respektive studieförbunds totala antal arrangemang.⁶⁶

Även om studieförbundens kulturinriktade verksamheter relativt sett är stora, hade de 2022 en betydligt mindre volym än innan pandemin. 2019 deltog 317 200 deltagare i studiecirklar inom området *konst, musik, media*. Antalet kulturprogram uppgick till drygt 365 500, med 19,2 miljoner rapporterade deltagare.

⁶⁶ Under 2022 startade dessutom fyra av studieförbunden sammanlagt 44 olika så kallade *konst- och kulturutbildningar*, med Myndigheten för yrkeshögskolan som ansvarig myndighet. Totalt omfattade dessa ca 1150 årsplatser.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 5A. Studiecirkelnas ämnesinriktning, samt deltagare, efter huvudämne 2022. Antal (N) och andel (procent).

TABELL S 5D. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Konst, musik och media 2022. Jämförelse med övriga ämnesområden. Andel (procent).

Musiken i särställning

Inom det estetiska området *konst, musik, media* är musiken det ämne som samlar flest cirkeldeltagare, nästan 74 500 under 2022, vilket motsvarar 22 procent av alla cirkeldeltagare. Musikcirkelnarna omfattade ca 1 729 100 studietimmar, 40 procent av alla cirkeltimmar totalt. Inom musikområdet dominerar den så kallade *improvisatoriska musiken* ("pop- och rockcirklar"), med 24 900 deltagare och 1 105 900 studietimmar.⁶⁷

Även bland kulturprogrammen är musikområdet stort. Under 2022 utgjordes 61 300 att alla kulturprogram av sång- och musikarrangemang – 35 procent av alla program. Nästan 77 900 kulturprogram var i form av föreläsningar – 44 procent av alla kulturprogram.

I rapporten *Basen i svenskt musikliv* (2019) beskrivs de tio studieförbunden som ett fundament i det svenska musiklivets infrastruktur. Studieförbunden erbjöd under 2017:

- 124 000 spelningar och konserter på 2 380 scener (minst en spelning i varje kommun)
- 265 musikhus i drygt 100 kommuner
- nästan 1 500 studieförbundsdrivna replokaler utanför musikhusen.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 5E. Cirkeldeltagare inom ämnesområdena Musik och Improvisatorisk musik 2022. Antal (N) och andel (procent).

TABELL S 5F. Studiecirklar i musik 2020–2022. Deltagare och studietimmar. Antal (N) och andel (procent).

Mycket kultur även inom folkhögskolan

Folkhögskolans kulturutbud är också omfattande. Under 2022 arrangerades:⁶⁸

- 1 308 långa, särskilda kurser i musik, bild, form och målar Konst, scenisk konst, slöjd och konsthantverk, kyrkomusiker och övriga estetiska ämnen, med nästan 16 600 deltagare

- 202 estetiskt inriktade yrkesutbildningar på eftergymnasial nivå, med drygt 2 000 deltagare
- ca 1 830 kulturprogram för allmänheten, med drygt 149 800 deltagare
- ca 680 korta kurser inom det estetiska området, med 10 700 deltagare
- korta kurser för cirkelledare inom kulturområdet.

Inom folkhögskolan är *musik* den största kursinriktningen inom särskild kurs, med fler deltagarveckor och deltagare än någon annan inriktning.

Kultur och kulturutövande är dessutom integrerade delar av folkhögskolans pedagogik, de långa kurserna har ofta inslag av estetiska ämnen. I *Folkhögskoleenkäten 2022* anger nästan två tredjedelar av svarspersonerna från allmän och särskild kurs att de under sin tid vid folkhögskola har fått uppleva eller utöva kulturella aktiviteter. Det betyder att de allra flesta av folkhögskolornas deltagare kommer att delta i kulturaktiviteter som en del av sina studier, oavsett vilken kurs de valt.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 5A. Kursinriktningar allmän och särskild kurs 2022. Antal (N) och andel (procent).

TABELL F 5B. Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2022. Jämförelse med övriga kursinriktningar. Andel (procent).

Kulturell bildning i folkhögskolans regi

I rapporten *Kulturell bildning i folkhögskolans regi* (2018c) framhåller författarna att folkhögskolans estetiska utbildningar har bred betydelse. Folkhögskolans ambition är inte bara att utbilda kulturutövare, utan även konsument, kännare och beställare av kultur. I rapporten framhålls att kreativitet och entreprenörskap efterfrågas såväl på arbetsmarknaden som i samhället.

Som beskrivits tidigare fungerar de estetiskt inriktade kurserna meriterande. De kan både ge tillträde till fortsatt utbildning inom det estetiska eller andra områden, och till arbetsmarknaden.

Många av lärarna inom de estetiska utbildningarna är själva professionella eller semiprofessionella kulturarbetare, med deltidsanställningar inom folkhögskolan. Ungefär 70 procent av dem beskriver sig själva som professionellt verksamma konstnärer, ytterligare 10 procent ägnar sig åt kultur som hobby. Folkhögskolan står ofta för huvuddelen av deras försörjning, men den betyder mer än så. I rapporten beskriver flera lärare hur viktig undervisningen och mötet med deltagarna är för att man ska utvecklas i sitt eget konstnärliga skapande.

⁶⁷ Av de tio ämnesområden som stod för flest studietimmar 2022, genererade cirklar i *Improvisatorisk musik* och *Musik (för scenframställning)* tydligt fler studietimmar per deltagare än övriga ämnen.

⁶⁸ Deltagaruppgifterna nedan avser grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

Kultur i hela landet

Kultur och fritidsaktiviteter har betydelse för en hållbar samhällsutveckling. Alla människor i hela landet ska ha tillgång till kultur och fritidsaktiviteter och kunna ta del av och utforska kultur och fritidsintressen i olika former. Ett rikt kulturliv och tillgängligt utbud av fritidsaktiviteter är viktiga för välfärden och demokratin.⁶⁹ Folkbildningens kultur finns i hela landet.

Ett rikstäckande nätverk för kultur

I betänkandet *Konstnär – oavsett villkor?* (2018) lyfter Konstnärspolitiska utredningen fram hur viktigt det är att konsten finns i hela landet, hur den bidrar till lokal och regional utveckling och har en central roll för sammanhållningen av landet.

Och i rapporten *Kulturens geografi* (2019) visar Myndigheten för kulturanalys att bibliotek och studieförbund står för de kulturverksamheter som har den nationellt sett mest heltäckande spridningen, och på så sätt blir avgörande för att det ska finnas ett kulturutbud i landets alla kommuner. Studieförbunden bidrar till kulturutbudet i hela landet men är särskilt betydelsefulla på landsbygden, dels för att man ibland är de enda kulturaktörerna på plats, dels för att man bidrar till ett varierat kulturutbud i och med att man ofta samarbetar med bibliotek, museer, kommuner och religiösa samfund.⁷⁰ Även folkhögskolorna, framhålls det i rapporten, har på flera håll etablerat sig som mer allmänna lokala kulturinstitutioner.

Resonemanget följs upp i *Kulturanalys 2022. En lägesbedömning i relation till de kulturpolitiska målen*. Här konstaterar man återigen att aktörer i det civila samhället, tillsammans med studieförbunden, utgör bärande delar i den infrastruktur som skapar möjligheter för människor att vara aktiva i kulturlivet.

I rapporten *Kulturanalys 2020* varnar samtidigt myndigheten för att försämrade ekonomiska förutsättningar för bibliotek, studieförbund och övriga aktörer inom det civila samhället kan leda till att det blir svårt att upprätthålla och utveckla kulturlivet i mer avlägsna kommuner.

⁶⁹ Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030, sid. 28.

⁷⁰ I rapporten *Bottendöd eller kulturell glöd?* (2019) menar Ideell kulturallians att samverkan mellan det ideella kulturlivet och länsinstitutionerna i praktiken är en förutsättning för att det ska finnas kultur i hela landet.

Folkbildningens kulturverksamheter i olika delar av landet

Att boendeort och kulturvanor hör samman framgår av rapporten *Kulturvanor i Sverige 1989–2018* (2018) från Myndigheten för kulturanalys. Mest kulturaktiva är invånare i storstäder och större orter. Rapporten bekräftar samtidigt att kulturaktiviteter som är lätt tillgängliga och kräver små resurser är jämnare fördelade i befolkningen, här spelar boendeort och inkomst mindre roll. I *Kulturvanor 2021* (2022b) visas att vissa skillnader mellan stad och land minskade under pandemin.

Om filialerna räknas in, erbjuder folkhögskolorna kurser och kulturprogram på över 300 platser i landet – nästan överallt med kulturinslag som delar av verksamheten. Skolorna fungerar ibland som kulturcentra i lokalsamhället samtidigt som de utbildar framtidens kulturpersoner och konstnärer.

Av deltagarna i folkhögskolans särskilda kurser med estetisk inriktning återfanns 35 procent i och omkring landets mindre städer och tätorter, 31 procent i och omkring de större städerna och 23 procent i storstadsområdena. Endast 11 procent studerade i en landsbygdskommun.

I relation till befolkningen är studieförbundens kulturverksamheter vanligast på landsbygden och i de större städerna. Ungefär 4 procent av invånarna i landets landsbygdskommuner respektive större städer deltog i en estetiskt inriktad studiecirkel eller annan folkbildningsverksamhet under 2022. 10 procent av studieförbundens deltagare i kulturprogram deltog 2022 i kulturprogram i en landsbygdskommun.

I förhållande till befolkningens storlek har de som bor i de kommuner som omger storstäderna – förorterna – mindre tillgång till studieförbundens kulturverksamheter än andra.

Folkbildningens kulturverksamheter i marginaliserade stadsdelar och landsdelar

Den geografiska spridningen av folkbildningens kulturinriktade verksamheter kan också analyseras på en mer detaljerad nivå, i ett utsnitt av landets landsbygdskommuner och i stadsdelar som kan karaktäriseras som marginaliserade.⁷¹ Den analysen visar att studieförbundens och folkhögskolornas kulturinriktade verksamheter når olika grupper i befolkningen i de marginaliserade stads- och landsdelarna, jämfört med i övriga delar av landet.

⁷¹ Se fotnot 23 för begreppsdefinitioner.

Man når även olika grupper i de marginaliserade delarna av städerna jämfört med de marginaliserade kommunerna på landsbygderna.

Studieförbundens kulturinriktade verksamheter i marginaliserade områden

Ungefär 3 procent av deltagarna i studieförbundens kulturinriktade studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet fanns i landets marginaliserade stadsdelar 2019. Det är en jämförelsevis låg andel. I dessa områden bor ungefär 5 procent av landets befolkning (6 år och äldre).

Antalet deltagare – nästan 13 600 – utgör 3 procent av befolkningen i de marginaliserade stadsdelarna 2019. Det är en lägre andel än i andra delar av landet, där ca 5 procent av befolkningen deltog i någon av studieförbundens kulturinriktade verksamheter.

Studieförbunden nådde delvis andra grupper av kulturintresserade deltagare i de marginaliserade stadsdelarna jämfört med i övriga landet:

- andelen män är större – 39 procent, jämfört med 32 procent i övriga landet
- medelåldern är lägre – andelen ålderspensionärer var 18 procent, jämfört med 34 procent i övriga landet
- utbildningsbakgrunderna är kortare – 26 procent hade högst grundskola och 38 procent eftergymnasial utbildning, jämfört med 14 procent respektive 51 procent i övriga landet
- inkomsterna är lägre i övriga landet
- de utrikes födda deltagarna är betydligt fler – 47 procent av deltagarna är utrikes födda och av de inrikes födda deltagarna har 29 procent utrikes födda föräldrar, jämfört med 12 procent respektive 4 procent i övriga landet.

Detta betyder att studieförbundens kulturinriktade verksamheter också når andra deltagargrupper i de marginaliserade stadsdelarna jämfört med i de marginaliserade kommunerna på landsbygden. Under 2019 var andelen män i landsbygdskommunernas kulturverksamheter betydligt lägre – 30 procent; andelen ålderspensionärer högre – 42 procent; utbildningsnivåerna var högre – 39 procent hade eftergymnasial utbildning, 18 procent hade högst grundskola; inkomsterna var högre och antalet utrikes födda deltagare var tydligt lägre – 9 procent och av de inrikes födda hade endast 1 procent utrikes födda föräldrar.

Deltagargrupperna i landsbygdskommunerna är relativt lika deltagarna i övriga kommuner av landet, även om andelen kvinnor, ålderspensionärer och inrikes födda deltagare är något större i de margina-

liserade kommunerna, och inkomsterna och utbildningsnivåerna är lägre.

Studieförbunden är också starkare representerade i de marginaliserade landsbygdskommunerna än i städernas marginaliserade delar och i övriga kommuner. I de marginaliserade landsbygdskommunerna återfanns 10 procent av studieförbundens alla deltagare inom kulturinriktade verksamheter 2019, ca 45 700 personer.⁷² Andelen deltagare i befolkningen uppgick till 6 procent, en högre andel än i landet i övrigt.

Folkhögskolornas kulturinriktade kurser i marginaliserade områden

4 procent av folkhögskolornas deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning fanns 2019 i landets marginaliserade stadsdelar, och 11 procent i landets marginaliserade landsdelar. Detta motsvarar ca 370 deltagare i de marginaliserade stadsdelarna och 1 080 deltagare i de marginaliserade landsbygdskommunerna.

Jämfört med befolkningens storlek (åldern 18–64 år) i dessa områden – 6 procent av befolkningen bodde i marginaliserade stadsdelar och 9 procent i marginaliserade landsdelar – var de estetiskt inriktade kurserna något underrepresenterade i de marginaliserade stadsdelarna och överrepresenterade i de marginaliserade kommunerna.

I de marginaliserade stadsdelarna var de kvinnliga deltagarna något fler jämfört med deltagarna i övriga områden och medelåldern var något högre, samtidigt som utbildningsnivåerna och inkomsterna var lägre. Den största skillnaden jämfört med övriga delar av landet var deltagarnas födelseland. Andelarna deltagare som var utrikes födda eller som hade föräldrar som var utrikes födda var tydligt större i de marginaliserade stadsdelarna än bland deltagare i övriga landet.

Det var inga större skillnader mellan deltagarna i de estetiskt inriktade särskilda kurserna i marginaliserade landsbygdskommuner och deltagarna i övriga landet, förutom att medelåldern bland de förstnämnda var något högre och utbildningsbakgrunden något kortare.

Folkbildningen tar plats i de regionala kulturplanerna

Folkbildningsrådets rapport *Folkbildningen tar plats i de regionala kulturplanerna* (2018a) visade att stu-

⁷² I de marginaliserade kommunerna bor ca 9 procent av landets befolkning som är 6 år och äldre.

dieförbundens och folkhögskolornas kulturinriktade verksamheter fanns med i alla regionala kulturplaner 2017.⁷³

Den bild som gavs av folkbildningen och dess betydelse var positiv. Fyra roller framhölls:

- folkbildningen som samverkanspart
- folkbildningen som infrastruktur och arrangör
- folkbildningens fokus på deltagarnas eget kulturutövande, amatörkultur och deltagarkultur
- folkhögskolornas estetiska utbildningar.

Folkbildningsrådet följde upp regionernas kulturplaner hösten 2022. Även då ingick folkbildningen i samtliga kulturplaner, med redogörelser för folkbildningens bidrag till regionernas kulturliv och med planer för hur samverkan mellan regionerna och folkbildningen, och mellan folkbildningen och professionella kulturaktörer, kan vidareutvecklas. I hälften av regionerna (10) beskrevs hur folkbildningen medverkat i framtagandet av kulturplanen.

Folkbildningens betydelse som infrastruktur och arrangör för regionernas kulturverksamheter framhålls. Det innebär bland annat att man utvecklar både utbildningar och arbetsmarknaderna för professionella kulturskapare, och därigenom även bidrar till regionernas innovations- och attraktionskraft.

Med sina nätverk inom det civila samhället, som når utanför kulturinstitutionernas nätverk, bidrar studieförbund och folkhögskolor till att bredda deltagandet inom kulturområdet och därigenom även det regionala kulturlivet i sig. *Inkludering* och *delaktighet* är begrepp som återkommer. I fler planer pekar regionerna ut målgrupper som man ser att folkbildningen har större förutsättningar än andra att nå, till exempel unga vuxna, människor långt från arbetsmarknaden och nya svenskar.

73 Kultursamverkansmodellen, som infördes 2010, är en modell för fördelning av statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet. Modellen innebär att regionerna tillsammans med kommunerna och i samråd med civilsamhälle och kulturskapare tar fram regionala kulturplaner som sedan bildar underlag inför statens beslut om medfinansiering. En översyn av kultursamverkansmodellen pågår. Uppdraget ska redovisas senast den 29 september 2023. Utredaren ska bland annat: föreslå hur roller, ansvar och samverkan inom modellen kan utvecklas och förtydligas, föreslå hur modellen kan bidra till ökad tillgång till kultur och till breddat deltagande i kulturverksamhet i hela landet, föreslå vilka statligt stödda områden som bör ingå i modellen, och lämna nödvändiga författningsförslag.

Mångfaldig kultur

Ett levande kulturliv ger bildning samt kulturell och intellektuell stimulans, och bidrar till fördjupad demokrati.⁷⁴ Två teman som återkommer inom både folkbildningspolitiken och kulturpolitiken är allas tillgång och (ökad) mångfald. Folkbildningens kulturverksamheter kan fungera som gränsöverskridande mötesplatser där människor delar sina upplevelser och tillsammans med andra söker förstå och uttolka samhället.

Få med kort utbildning och utrikes födda inom kultursektorn

Kultursektorn som helhet är relativt homogen när det gäller produktion, organisation och publik.

I rapporten *Delaktighet i kulturlivet i Norden* (2022) visar Kulturanalys Norden att det är stora skillnader i vilka som deltar i kulturlivet i de nordiska länderna, och att mönstret ser ungefär likadant ut i respektive land: högutbildade deltar mer än lågutbildade (och barn till föräldrar med längre utbildning deltar mer än andra barn), kvinnor deltar mer än män och människor i städer mer än de som bor på mindre orter.

Snedfördelningen förklarar man på i huvudsak tre sätt: den handlar om socioekonomiska bakgrundsfaktorer (vem du är), om tillgänglighet (var kulturutbudet finns), och om hur kulturutbudet tilltalar olika människor (vems kultur det är som erbjuds).

Frågan om etnisk mångfald inom kulturområdet ställs inte i rapporten ovan, men den lyfts i andra sammanhang. I kartläggningen *Möjligheter, utmaningar, metoder* (2023) beskriver Kulturrådet snedrekryteringen till utbildningar och yrken inom kultursektorn, där ”personer med utländsk bakgrund och personer med föräldrar med låg utbildningsbakgrund på många håll är underrepresenterade”.⁷⁵ I Kulturanalys Nordens tidigare rapporter *Vem får vara med?* (2017b) och *Kultur med olika bakgrund* (2017a) ges liknande bilder. Myndigheten för kulturanalys publicerade 2015 en kartläggning bland anställda i den del av kultursektorn som styrs av staten. Rapporten *Kultur av vem?* (2015) visar att andelen anställda inom kultursektorn med utländsk bakgrund befinner sig på en konstant och tydligt lägre nivå än i befolkningen. Den ökade mångfalden

74 <https://www.regeringen.se/artiklar/2018/06/satsningar-for-en-levande-kultur-och-starkt-demokrati/>.

75 Sid. 2.

i befolkningen avspeglas inte i kultursektorns personal, och myndigheten menar att:

Kultursektorn ligger längre från målet om att spegla befolkningen än för tio år sedan.⁷⁶

I betänkandet *Konstnär – oavsett villkor?* (2018) konstaterar Konstnärspolitiska utredningen att konstnärer oftast kommer från hem med välutbildade föräldrar, och att personer med utländsk bakgrund är sämre representerade bland konstnärerna än i befolkningen i stort. Utredningen visar också att det är ungefär lika många kvinnor som män som är verksamma som konstnärer, men med stora skillnader mellan olika konstområden. Över en tioårsperiod har andelen kvinnor ökat, vilket har resulterat i en jämnare balans mellan könen.^{77 78}

Folkbildningens deltagare i kulturinriktade arrangemang

Studieförbundens deltagare i kulturinriktade verksamheter

Även i folkbildningen är vissa grupper underrepresenterade inom kulturområdet. Andelen utrikes födda deltagare är betydligt mindre i studieförbundens studiecirkel inom ämnesområdet *konst, musik och media* än inom andra ämnesområden, 12 procent jämfört med 23 procent i studiecirkel med annan inriktning.

⁷⁶ *Kultur av vem?*, sid. 5.

⁷⁷ Myndigheten för yrkeshögskolan konstaterar, i de kvalitetsgranskningar av konst- och kulturutbildningar som man genomfört sedan 2016, att arbetet med breddad rekrytering och mångfald i utbildningarna behöver utvecklas.

⁷⁸ Region Skåne publicerade 2023 rapporten *Grundkartläggning av konst- och kulturutbildningar i Skåne*. Kartläggningen fokuserade på Kulturskolor (barn och unga), kurser inom folkbildningen (studieförbund och folkhögskolor), YH-utbildningar, universitet och högskolor, samt forskning. Av de utbildningsanordnare som svarade på en enkät inom ramen för kartläggningen arbetar 78 procent med breddad rekrytering (ökad rekrytering av socialt och etniskt underrepresenterade grupper). Aktiviteter som nämns är bland annat informationsspridning genom tidigare elever, sociala medier och olika föreningar, prova-på-dagar, öppet hus och deltagande i andra offentliga evenemang, samarbete med olika kommunala verksamheter som skolor, fritidshem och fritidsgårdar, samt låga avgifter. Flera svarande anger även att de kartlägger grupper eller områden i kommunen med lägre deltagande i kommunala kulturskolan och arbetar med riktade satsningar mot dessa.

Av deltagarna inom ämnet *improvisatorisk musik* var andelen utrikes födda 10 procent.⁷⁹

Inom det estetiska området är även andelen deltagare med treårigt gymnasium och eftergymnasial utbildning större än inom övriga ämnesområden, och andelen med högst grundskola eller motsvarande mindre.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 5B. Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper 2022. Andel av grupp (procent).

TABELL S 5D. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Konst, musik och media 2022. Jämförelse med övriga ämnesområden. Andel (procent).

TABELL S 5E. Cirkeldeltagare inom ämnesområdena Musik och Improvisatorisk musik 2022. Antal (N) och andel (procent).

Folkhögskolornas deltagare i kulturinriktade verksamheter

Även inom folkhögskolan finns skillnader mellan deltagare i estetiskt inriktade kurser och andra.

Inom särskild kurs med estetisk inriktning är andelen utrikes födda jämförelsevis låg – 10 procent jämfört med 22 procent inom övriga inriktningar.⁸⁰ De här deltagarna är även tydligt yngre än deltagare i andra kursinriktningar och de har i allmänhet något längre utbildning. Variationen mellan olika ämnesinriktningar är stora, med till exempel de äldsta deltagarna med längst utbildning inom *slöjd och konsthantverk*.

SCB publicerade 2023 rapporten *Social bakgrund hos nybörjare på särskild kurs – folkhögskola*. I rapporten redogörs för bakgrunden bland de som påbörjat särskild kurs under 2015–2021.⁸¹ Rapporten visar att nybörjarna i kurser med estetisk kursinriktning är yngre än inom särskild kurs generellt, att andelen deltagare med funktionsnedsättning är högre och att andelen deltagare som är utrikes födda är tydligt lägre. Även deltagarnas utbildningsnivå är något lägre

⁷⁹ I rapporten *Cirkeldeltagare från andra länder* (2017a) jämför författarna vilka ämnen som är mest populära bland utrikes och inrikes födda cirkeldeltagare. Statistiken visar på en uppdelning: bland de deltagare som är födda i Sverige hör nio av de elva vanligaste ämnena hemma inom kultur-/hantverksområdet. I särklass störst är den improvisatoriska musiken, dvs. pop, rock, jazz, osv. Bland de cirkeldeltagare som kommer från andra länder är bilden i princip motsatt – bara ett av de elva vanligaste ämnena har kulturinriktning.

⁸⁰ Mönstret med jämförelsevis få deltagare från andra länder (9 procent) återkommer i folkhögskolornas korta kurser med estetisk inriktning.

⁸¹ Rapporten belyser nybörjarnas tidigare utbildningsbakgrund men fokuserar på föräldrarnas utbildningsnivå.

bland deltagarna i de estetiska inriktningarna, något som enligt SCB kan ha med deras lägre medelålder att göra. Däremot har fler av de här deltagarna högutbildade föräldrar – särskilt bland männen – jämfört med deltagare i särskild kurs oavsett inriktning.

Vid en jämförelse med nybörjare inom andra utbildningsformer med estetisk inriktning, konstnärliga högskoleprogram och konst- och kulturutbildningar inom ramen för yrkeshögskolan, har nybörjare i särskild kurs dock en något lägre andel högutbildade föräldrar.

I utvärderingen *Kulturell bildning i folkhögskolans regi* (2018b) var 94 procent av lärarna inom de estetiskt inriktade kurserna uppväxta i Sverige, medan endast ca 1 procent hade vuxit upp i ett utomeuropeiskt land.⁸²

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 5B. Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2022. Jämförelse med övriga kursinriktningar. Andel (procent).

Alltför lite mångfald och förnyelse

I Folkbildningsrådets rapport *Mångfald och förnyelse?* (2020b) bekräftas och fördjupas bilden av folkbildningens estetiska verksamheter: deltagarna i estetiska studiecirklar är i allmänhet yngre än andra cirkeldeltagare, de har längre utbildning och lever i hushåll med högre disponibel årsinkomst. I de estetiskt inriktade cirkelarna är också andelen män större än i övriga cirklar medan andelen som är födda utanför Norden är påtagligt mindre – 12 procent jämfört med 34 procent.⁸³

Deltagarna i estetiska cirklar liknar i de flesta avseenden befolkningen i stort. Undantaget är deltagarnas födelseland, andelen utomnordiskt födda deltagare är mindre i de estetiska cirkelarna än i befolkningen (18 procent).

Mönstret är liknande i folkhögskolans särskilda kurser med estetisk inriktning: deltagarna är yngre än i särskilda kurser med annan inriktning, och färre av dem är födda utanför Norden – 9 procent jämfört med 15 procent inom övriga inriktningar. Dessutom har deltagarna inom de estetiska inriktningarna i allmänhet föräldrar med längre formell utbildning, framför allt är andelen med eftergymnasial utbildning tydligt högre.

I de fältstudier som ingår i utvärderingen betonas anställda i studieförbund och folkhögskolor hur viktigt det är att folkbildningens kulturverksamheter når ut brett. Men rapporten visar också att mångfalden knappast förändras om inte ett riktat mångfaldsarbete faktiskt äger rum, och den tyder på att det är relativt ovanligt med strategiska insatser för att stärka mångfalden, framför allt när det gäller deltagarnas bakgrund i olika länder.

Breddat deltagande i folkhögskolans estetiska kurser

Folkbildningsrådet presenterar våren 2023 studien *Breddat deltagande på folkhögskolans estetiska kurser*. Syftet är att visa hur skolor som har ökat mångfalden i sitt estetiska utbud arbetar. I studien ingår estetiska kurser vid sex folkhögskolor.

I rapporten sammanfattas skolornas erfarenheter av hinder och framgångsfaktorer:

- **Lokalisering och förankring:** När de estetiska kurserna placeras i områden där människor i underrepresenterade grupper bor, och verksamheten förankras i det lokala kulturlivet, kan det också bli lättare att nå deltagare ur dessa grupper.
- **Representation:** Lärargruppernas och deltagargruppernas sammansättning spelar roll. Lärare ur underrepresenterade grupper kan bidra med nya nätverk och perspektiv, tidigare deltagare kan fungera som "deltagarambassadörer" som ger trovärdighet och når nya deltagare i sina nätverk.
- **Kursutbudet:** Om utbudet av estetiska kurser breddas och riktas mot personer med olika bakgrund kan även deltagandet breddas.
- **Antagning och avgifter:** Komplicerade antagningsrutiner och avgifter för deltagande kan försvåra rekrytering av personer som inte har tidigare erfarenheter av att ansöka eller som har svag ekonomi.
- **Förankring i organisationen:** Arbetet för breddat deltagande behöver genomföras strategiskt och långsiktigt och vara förankrat i organisationen.
- **Ekonomiska förutsättningar:** Att arbeta med breddat deltagande är resurskrävande. I nuläget saknas ofta tillräckliga och långsiktiga medel för att arbeta med breddad rekrytering, eller starta nya kurser som når nya deltagargrupper.

⁸² Uppgifterna om lärarnas bakgrund är hämtade från en enkät som skickades till samtliga lärare inom folkhögskolans kulturinriktade kurser 2017, inom ramen för utvärderingen.

⁸³ De statistiska uppgifterna i rapporten *Mångfald och förnyelse?* avser 2017.

Referenser

- Ardelius, G. (2019). *Bottendöd eller kulturell glöd? Projekt 3klövern: En lägesrapport från fem regioner om den ideella kultursektorns relation till förvaltning och institutioner*. (Ideell kulturallians).
- von Essen, J. & Svedberg, L. (red.) (2022). *Engagemangets gestaltningar. Insatser i och utanför civilsamhället*. Studentlitteratur.
- Fejes, A., Dahlstedt, M., Mešić, N. & Nyström, S. (2018). *Svenska(r) från dag ett: En studie av ABFs arbete med asylsökande*. ABFs skriftserie Folkbildning och Forskning.
- Folkbildningsrådet (2013). *Att vara folkhögskollärare – förutsättningar, kompetensbehov och tidsanvändning*. Folkbildningsrådet utvärderar No 1 2013.
- Folkbildningsrådet (2015). *Mer engagemang? – Folkbildningen i det svenska civilsamhället*. En rapport från Folkbildningsrådet.
- Folkbildningsrådet (2017a). *Cirkeldeltagare från andra länder*. Folkbildningsrådet utvärderar No 1 2017.
- Folkbildningsrådet (2017b). *Folk utanför folkbildningen – En studie om dem som inte deltar i studieförbundens verksamheter*.
- Folkbildningsrådet (2018a). *Folkbildningen tar plats i de regionala kulturplanerna. En kartläggning 2017*.
- Folkbildningsrådet (2018b). *Folkhögskollärarnas arbetssituation*. Folkbildningsrådets återsrapportering till regeringen 2017.
- Folkbildningsrådet (2018c). *Kulturell bildning i folkhögskolans regi. Deltagare och lärare på estetiska profilkurser*. Folkbildningsrådet utvärderar No 1 2018.
- Folkbildningsrådet (2019a). *Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden. Studiecirkelnas geografiska spridning och betydelse för integrationen på arbetsmarknaden*.
- Folkbildningsrådet (2019b). *Folkbildning i marginaliserade stadsdelar*.
- Folkbildningsrådet (2019c). *Folkbildning och regional kompetensförsörjning*.
- Folkbildningsrådet (2020a). *Cirkelnas betydelser: En studie om deltagare i studieförbundens studiecirklar 2019*.
- Folkbildningsrådet (2020b). *Mångfald och förnyelse? Utvärdering av folkbildningens kulturverksamheter*. Folkbildningsrådet utvärderar, No 1 2020.
- Folkbildningsrådet (2021a). *Ett engagerande mikrokosmos. Folkhögskoledeltagarna och deras samhällsengagemang*.
- Folkbildningsrådet (2021b). *Folkbildning i coronatider. Sammanfattning och analys av åtta delstudier 2020*.
- Folkbildningsrådet (2022c). *Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning*. Rapport till regeringen 2022.

- Folkbildningsrådet (2023a). *Breddat deltagande på folkhögskolans estetiska kurser. Berättelser och idéer utifrån sex skolor som når deltagare ur underrepresenterade grupper.* (publiceras våren 2023)
- Folkbildningsrådet (2023b). *Folkbildningens betydelse på landsbygderna.* (prel., publiceras sommaren 2023)
- Folkbildningsrådet (2023c). *Folkbildning med asylsökande 2022. Svenskundervisning för ukrainska flyktingar och asylsökande.* (publiceras 1 april 2023).
- Folkbildningsrådet (2023d). *Folkbildning och landets kompetensförsörjning. Vilken roll spelar folkbildningen i städer och på landsbygden?* (prel., publiceras våren 2023.)
- Folkbildningsrådet (2023e). *Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning.* Rapport till regeringen 2023.
- Folkbildningsrådet (2023f). *När folkbildningen möter samhällets demokratiska utmaningar. Fördjupad bedömning av demokratisyftet 2022.* Rapport till regeringen.
- Folkbildningsrådet (2023g). *Studieförbundens deltagare med funktionsnedsättning.*
- Hedegaard, J. & Hugo, M. (2018). *Utbildning som stödjande miljö för deltagare med högfungerande autism. Rapport från pågående forskningsprojekt om personer med högfungerande autism och deras studiegång.* I Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Från skola till arbete. Fördjupad analys av ungas övergång mellan skola och arbetsliv. Slutrapport.
- Hugo, M., Hedegaard, J. & Bjursell, C. (2019). *Folkhögskolan som inkluderande miljö för deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.* Encell rapport 1:2019. Encell, Högskolan för lärande och kommunikation.
- Kulturanalys Norden (2017a). *Kultur med olika bakgrund. Utländsk bakgrund bland anställda på statligt finansierade kulturinstitutioner i Norden.* Nordisk kulturfakta.
- Kulturanalys Norden (2017b). *Vem får vara med? Perspektiv på inkludering och integration i kulturlivet i de nordiska länderna.* Nordisk kulturfakta.
- Kulturanalys Norden (2022). *Delaktighet i kulturlivet i Norden. En kunskapsöversikt med utgångspunkt i kulturvaneundersökningar och forskningen om kulturpolitik.* Nordisk kulturfakta 2022:07.
- Kulturrådet (2023). *Möjligheter, utmaningar, metoder. Ett kunskapsunderlag om breddad rekrytering inom kultursektorn.*
- Lindqvist, K., Reponen, A. (2023). *Grundkartläggning av konst- och kulturutbildningar i Skåne. Rapport för region Skånes kulturförvaltning.* Lunds universitet. Institutionen för tjänstvetenskap.
- Myndigheten för kulturanalys (2015). *Kultur av vem? En undersökning av mångfald i den svenska kultursektorn.* Rapport 2015:2.
- Myndigheten för kulturanalys (2018). *Kulturvanor i Sverige 1989–2018.* Kulturfakta 2019:2.
- Myndigheten för kulturanalys (2019). *Kulturens geografi. Tillgång till kulturutbud i landets kommuner.* Kulturfakta 2019:3.
- Myndigheten för kulturanalys (2020). *Kulturanalys 2020. En lägesbedömning i relation till de kulturpolitiska målen.* Rapport 2020:1.
- Myndigheten för kulturanalys (2022a). *Kulturanalys 2022. En lägesbedömning i relation till de kulturpolitiska målen.* Rapport 2022:1.
- Myndigheten för kulturanalys (2022b). *Kulturvanor 2021.* Kulturfakta 2022:3
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2018a). *Har alla samma möjlighet att delta i det civila samhället? En kunskapsöversikt om hinder för deltagande.*
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2018b). *Vilka ska med? Ungas sociala inkludering i Sverige.*
- Myndigheten för yrkeshögskolan (2021). *Kvalitetsgranskning av konst- och kulturutbildningar 2020.* Granskningsrapport.
- Nordvall, H., Pastuhov, A. & Osman, A. (2018). *Folkbildning av och för migranter. En lokal studie av deltagarmönster och meningsskapande inom ABFs verksamhet för målgruppen invandrare.* ABFs skriftserie Folkbildning och Forskning.
- Polisen (2017). *Utsatta områden – Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen.* Nationella operativa avdelningen, Underrättelseenheten.
- Prop. 2013/14:172 *Allas kunskap – allas bildning.*
- Prop. 2016/17:188, *Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken.*
- Prop. 2021/22:1, *Budgetpropositionen för 2022.*
- Regeringskansliet (2018). *Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara.* Ku 18:02.
- Regeringskansliet (2021). *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030.* Regeringens skrivelse 2020/21:133.
- Schoultz, M. (2023). *Seniorers lärande: Intrinsikala värden som hälsoresurs.* Doktorsavhandling. Örebro universitet, Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap.
- Sernhede René, O., Rosalens L. & Söderman, J. (2019). *”När betongen rätar sin rygg.” Ortenrörelsen och folkbildningens renässans.* Bokförlaget Daidalos AB, Göteborg.
- SOU 2018:23. *Konstnär – oavsett villkor? Betänkande av Konstnärspolitiska kommittén.*

- Specialpedagogiska skolmyndigheten (2017). *Villkor för utbildning. Kartläggning av nuläge för barn, elever och vuxenstuderande med funktionsnedsättning*.
- SCB (2017). *Etablering på arbetsmarknaden och övergång till högskolestudier efter lång särskild kurs på folkhögskolan*. Temarapport 2017:11 utbildning.
- SCB (2019). *Vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet. Kompensatoriska effekter av studier inom Komvux och inom folkhögskolans allmänna kurser och SMF*.
- SCB (2020). *Uppföljning av allmän kurs på folkhögskolan. Studiesituationen på allmän kurs och vad deltagarna gör efteråt*.
- SCB (2022). *Grundläggande behörighet efter folkhögskolans allmänna kurs 2007–2020* Temarapport 2022:1.
- SCB (2023). *Social bakgrund hos nybörjare på särskild kurs – folkhögskola*.
- Statskontoret (2016). *Folkbildningen. En utvärdering utifrån syftena med statsbidraget*. Delrapport.
- Statskontoret (2018). *En folkbildning i tiden – en utvärdering utifrån syftena med statsbidraget*. Slutrapport. 2018:10.
- Statskontoret (2020). *Utvärdering av folkbildningsinsatser för asylsökande och utrikes födda kvinnor*. Rapport 2020:2.
- Studieförbunden (2019). *Basen i svenskt musikliv – Studieförbundens musikrapport 2019*. Studieförbundens material 2019:1.
- Svensk författningssamling 2015:218. *Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen*.
- Svensk författningssamling 2015:521. *Förordning (2015:521) om statsbidrag till särskilda folkbildningsinsatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare*.
- Sveriges folkhögskolor (2022). *Folkhögskoleenkäten 2022*. Resultatrapport.

Tabellbilaga

Datakälla gällande studieförbunden är SCB:s officiella statistik. Denna statistik uppdateras inte med de korrigeringar av verksamheten som studieförbunden rapporterar i efterhand till Folkbildningsrådet.

I tabellerna redovisas i första hand deltagaruppgifter som hämtats från studieförbundens och folkhögskolornas deltagarrapporter, som visar unika personer per verksamhetsform. I undantagsfall redovisas grupprapporterade deltagare. Detta markeras i så fall i not.

Skillnad i antal och andel deltagare kan förekomma mellan olika tabeller. Detta beror främst på den variabelgruppering som görs, men även sekretessgranskning kan påverka utfallet. Likaså kan uppgift om enskilda individer eller grupper saknas. Så är exempelvis fallet när det kommer till unga som ännu inte återfinns i SCB:s utbildningsregister.

TABELL S 1A. Studieförbundens verksamhet med statlig finansiering 2018–2022, folkbildningsanslaget. 62

TABELL S 1B. Studieförbundens verksamhet med annan statlig finansiering 2018–2022. 63

TABELL S 2A. Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2020–2022, jämfört med andel i befolkningen. Antal (N) och andel (procent). 64

TABELL S 2B. Deltagare i Vardagssvenska och Svenska från dag ett 2020–2022. Antal (N) och andel (procent). 65

TABELL S 3A. Cirkeldeltagare i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent). 66

TABELL S 3B. Deltagare i annan folkbildningsverksamhet i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent). 67

TABELL S 3C. Cirkeldeltagare i relation till befolkningen i olika kommungrupper 2022. Antal (N) och andel (procent). 68

TABELL S 3D. Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet (sammanräknade) per län 2022. Antal (N) och andel av befolkningen (procent). 68

TABELL S 4A. Nya cirkeldeltagare 2022. Jämförelse med återkommande deltagare. Andel (procent). 69

TABELL S 4B. Studieförbundens deltagare och arrangemang på distans 2020–2022. Jämförelse med övriga deltagare och arrangemang. Antal (N) och andel (procent). 70

TABELL S 4C. Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet som läser på distans 2022. Jämförelse med deltagare som ej läser på distans eller har deltagit i båda typerna av verksamhet. Andel (procent). 71

TABELL S 5A. Studiecirkelnas ämnesinriktning, samt deltagare, efter huvudämne 2022. Antal (N) och andel (procent). 72

TABELL S 5B. Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper 2022. Andel av grupp (procent). 73

TABELL S 5C. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Humaniora 2022. Jämförelse med övriga ämnesområden. Andel (procent). 74

TABELL S 5D. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Konst, musik och media 2022. Jämförelse med övriga ämnesområden. Andel (procent). 75

TABELL S 5E. Cirkeldeltagare inom ämnesområdena Musik och Improvisatorisk musik 2022. Antal (N) och andel (procent). 76

TABELL S 5F. Studiecirkelar i musik 2020–2022. Deltagare och studietimmar. Antal (N) och andel (procent). 77

TABELL S 6A. Cirkeldeltagare fördelade efter juridiskt kön 2022. Andel (procent). 77

TABELL S 6B. Inrikes och utrikes födda cirkeldeltagare 2022. Andel (procent). 78

TABELL S 6C. Cirkeldeltagare med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent). 78

TABELL S 6D. Cirkeldeltagare i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent). 79

TABELL S 7. Kategorier av cirkeldeltagare vid olika studieförbund 2022. Största och minsta andel samt median (procent). 79

TABELL F 1A. Folkhögskolornas verksamhet med statlig finansiering 2018–2022, folkbildningsanslaget. ... 80

TABELL F 1B. Folkhögskolornas verksamhet med annan statlig finansiering 2018–2022. 81

TABELL F 2A. Deltagare i allmän kurs 2020–2022 per kursnivå. Andel (procent). 82

TABELL F 2B. Deltagare i särskild kurs 2020–2022 per kursnivå. Andel (procent). 83

TABELL F 2C. Deltagare i kort kurs 2020–2022. Andel (procent). 84

TABELL F 2D. Deltagare i Studiemotiverande folkhögskolekurs 2020–2022. Andel (procent). 84

TABELL F 2E. Deltagare i Etableringskurs 2020–2022. Andel (procent). 85

TABELL F 2F. Deltagare i Svenska från dag ett 2020–2022. Andel (procent). 86

TABELL F 3A. Deltagare i allmän kurs i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent). .. 87

TABELL F 3B. Deltagare i särskild kurs i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent). 88

TABELL F 3C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs i relation till befolkningen i olika kommungrupper 2022. Antal (N) och andel (procent). 89

TABELL F 4A. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs vid filial 2022. Jämförelse med deltagare vid huvudskola. Andel (procent). 90

TABELL F 4B. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som bor på internat 2022. Jämförelse med övriga deltagare. Andel (procent). 91

TABELL F 4C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som läser på distans 2022. Jämförelse med deltagare som läser på ej distans. Andel (procent). 92

TABELL F 5A. Kursinriktningar allmän och särskild kurs 2022. Antal (N) och andel (procent). 93

TABELL F 5A. Kursinriktningar allmän och särskild kurs 2022. Antal (N) och andel (procent). 94

TABELL F 5B. Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2022. Jämförelse med övriga kursinriktningar. Andel (procent). 95

TABELL F 5C. Deltagare i särskild kurs med yrkesinriktning 2022. Jämförelse med övriga kursinriktningar. Andel (procent). 96

TABELL F 6A. Deltagare fördelade efter juridiskt kön i allmän och särskild kurs 2022. Andel (procent). 97

TABELL F 6B. Inrikes och utrikes födda deltagare i allmän och särskild kurs 2022. Andel (procent). 98

TABELL F 6C. Deltagare i allmän kurs med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent). 99

TABELL F 6D. Deltagare i särskild kurs med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent). 100

TABELL F 6E. Deltagare i allmän kurs i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent). 101

TABELL F 6F. Deltagare i särskild kurs i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent). 101

TABELL F 6G. Deltagare i allmän och särskild kurs med funktionsnedsättning 2022. Jämförelse med övriga deltagare. Andel (procent). 102

TABELL F 6H. Nybörjare i allmän kurs per kursnivå 2022. Andel (procent). 103

TABELL F 7. Kategorier av deltagare i allmän och särskild kurs vid olika folkhögskolor 2022. Minsta och största andel samt median (procent). 104

TABELL F 8A. Utfärdade behörigheter och intyg på allmän och särskild kurs 2020–2022. Andel (procent). 105

TABELL F 8B. Deltagare med grundläggande behörighet från folkhögskola som antagits till högskola höstterminen 2020–2022. Antal (N) och andel (procent). 106

TABELL F 9. Studiemotiverande folkhögskolkurs: Folkhögskolor, deltagare samt deltagare som gått vidare till fortsatta studier eller arbete 2020–2022. Antal (N) och andel (procent). 106

TABELL S 1A.
Studieförbundens verksamhet med statlig finansiering 2018–2022, folkbildningsanslaget.

	ANTAL ARRANGEMANG (N) (FÖRÄNDRING MOT FÖREGÅENDE ÅR)	ANTAL DELTAGARE (N) (FÖRÄNDRING MOT FÖREGÅENDE ÅR)	KVINNOR (%)	MÄN (%)	ANTAL STUDIE- TIMMAR (N)
2022					
Studiecirkel	107 385 (+26%)	345 854 (+17%)	64	36	4 318 862
Annan folkbildningsverksamhet	50 362 (+22%)	345 343 (+24%)	67	33	938 676
Kulturprogram*	176 039 (+51%)	8 872 038 (+88%)	56	44	1 584 351
2021					
Studiecirkel	85 553 (-44%)	294 493 (-30%)	63	37	3 608 609
Annan folkbildningsverksamhet	41 188 (-24%)	279 090 (-23%)	66	34	746 467
Kulturprogram*	116 558 (-20%)	4 715 789 (-22%)	54	46	1 049 022
2020					
Studiecirkel	153 199 (-37%)	420 283 (-30%)	62	38	7 213 871
Annan folkbildningsverksamhet	54 113 (-27%)	361 471 (-27%)	67	33	989 320
Kulturprogram*	146 166 (-60%)	6 076 520 (-68%)	55	45	1 315 494
2019					
Studiecirkel	241 836 (-7%)	599 357 (-3%)	62	38	12 143 886
Annan folkbildningsverksamhet	74 372 (+2%)	495 668 (+2%)	64	36	1 658 073
Kulturprogram*	365 518 (-4%)	19 219 836 (-3%)	56	44	3 289 662
2018					
Studiecirkel	26 0964 (-4%)	617 924 (-4%)	61	39	13 032 989
Annan folkbildningsverksamhet	72 723 (+6%)	48 2182 (+5%)	64	36	1 643 558
Kulturprogram*	379 132 (+1%9	19 868 170 (0%)	55	45	3 412 188

* Grupperapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 1B.
Studieförbundens verksamhet med annan statlig finansiering 2018–2022.

	ANTAL ARRANGEMANG (N) (FÖRÄNDRING MOT FÖREGÅENDE ÅR)	ANTAL DELTAGARE (N) (FÖRÄNDRING MOT FÖREGÅENDE ÅR)	KVINNOR (%)	MÄN (%)	ANTAL STUDIE- TIMMAR (N)
2022					
Vardagssvenska*	1 087 (+51%)	8 002 (+61%)	72	28	46 704
Svenska från dag ett*	3 017 (+64%)	12 250 (+95%)	70	30	101 905
Svenska för föräldralediga	2 047 (+98%)	6 640 (+56%)	82	18	61 353
Studieförbundens insatser med personer långt från arbetsmarknaden	1 835 (+25%)	9 577 (+17%)	74	26	81 566
2021					
Vardagssvenska*	718 (-30%)	4 980 (-46%)	49	51	30 406
Svenska från dag ett*	1 835 (-35%)	6 295 (-36%)	51	49	64 314
Arbetsmarknadsnära insatser på distans	543 (+30%)	4 494 (+15%)	76	24	21 456
Svenska för föräldralediga	1 033 (+305%)	4 238 (+272%)	88	12	30 532
Studieförbundens insatser med personer långt från arbetsmarknaden	1 473 (-)	8 174 (-)	75	25	65 245
2020					
Vardagssvenska*	1 031 (-39%)	7 258 (-30%)	47	53	45 188
Svenska från dag ett*	2 842 (-41%)	9 882 (-34%)	44	56	101 281
Uppökande och motiverande insatser riktade till utrikes födda kvinnor	2 087 (-15%)	7 034 (-5%)	100	-	62 372
Arbetsmarknadsnära insatser på distans	521 (-)	3 901 (-)	76	24	19 298
Svenska för föräldralediga	255 (-)	1 140 (-)	92	8	7 546
2019					
Vardagssvenska*	1 687 (-18%)	10 427 (-26%)	41	59	74 597
Svenska från dag ett*	4 797 (-10%)	15 012 (-25%)	42	58	187 920
Stöd till föräldrar i barns lärande	126 (-94%)	-	-	-	2 734
Uppökande och motiverande insatser riktade till utrikes födda kvinnor	2 458 (+3%)	7 380 (+139%)	100	-	74 531
2018					
Vardagssvenska*	2 063 (-25%)	14 095 (-29%)	37	63	90 302
Svenska från dag ett*	5 305 (-27%)	20 138 (-47%)	39	61	203 664
Stöd till föräldrar i barns lärande	1 982 (-)	4 313 (-)	28	72	57 616
Uppökande och motiverande insatser riktade till utrikes födda kvinnor	2 380 (-)	3 092 (-)	100	-	55 831

* Unika personer. Könsuppdelningen beräknas dock utifrån gruppstatistiken.

TABELL S 2A.

Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2020–2022, jämfört med andel i befolkningen. Antal (N) och andel (procent).

	2022		2021		2020	
	CIRKEL- DELTAGARE	BEFOLKNING 13 ÅR OCH ÄLDRE	CIRKEL- DELTAGARE	BEFOLKNING 13 ÅR OCH ÄLDRE	CIRKEL- DELTAGARE	BEFOLKNING 13 ÅR OCH ÄLDRE
Studiecirkel						
Antal deltagare (N)	345 854	8 953 014	294 493	8 868 845	420 283	8 800 152
Kvinnor	64	50	63	50	62	50
Män	36	50	37	50	38	50
Inrikes födda	82	77	81	78	79	78
Utrikes födda	18	23	19	22	21	22
Eftergymnasial utbildning	50	38	49	37	45	36
Gymnasial utbildning 3 år	17	23	17	22	17	22
Gymnasial utbildning, ej 3 år	18	20	18	20	20	20
Högst grundskola/motsvarande	15	19	15	19	17	19
65– år	40	24	37	24	38	24
45–64 år	25	29	26	29	25	29
25–44 år	22	31	24	31	24	31
20–24 år	5	7	5	7	5	7
13–19 år	8	10	9	9	8	9
Med funktionsnedsättning*	4	-	4	-	4	-
Annan folkbildningsverksamhet						
	DELTAGARE	BEFOLKNING 6 ÅR OCH ÄLDRE	DELTAGARE	BEFOLKNING 6 ÅR OCH ÄLDRE	DELTAGARE	BEFOLKNING 6 ÅR OCH ÄLDRE
Antal deltagare (N)	345 343	9 832 367	279 090	9 745 652	361 471	9 675 654
Kvinnor	67	50	66	50	67	50
Män	33	50	34	50	33	50
Inrikes födda	86	79	87	79	86	79
Utrikes födda	14	21	13	21	14	21
Eftergymnasial utbildning	55	38	56	37	52	36
Gymnasial utbildning 3 år	18	23	17	22	17	22
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	20	16	20	18	20
Högst grundskola/motsvarande	11	19	11	19	13	19
65– år	26	22	25	22	29	22
45–64 år	24	26	25	26	24	26
25–44 år	19	28	19	28	18	28
20–24 år	4	6	3	6	4	6
13–19 år	10	9	10	9	9	8
6–12 år	17	9	18	9	17	9
Med funktionsnedsättning*	3	-	3	-	3	-

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 2B.**Deltagare i Vardagssvenska och Svenska från dag ett 2020–2022. Antal (N) och andel (procent).**

	2022	2021	2020
Vardagssvenska			
Antal deltagare (N)*	8 002	4 980	7 258
Kvinnor*	72	49	47
Män*	28	51	53
65– år**	0	0	1
25–65 år**	100	100	99
13–24 år**	0	0	1
–13 år**	0	0	0
Med funktionsnedsättning**	0	0	0
Svenska från dag ett			
Antal deltagare (N)*	12 250	6 295	9 882
Kvinnor*	70	51	44
Män*	30	49	56
65– år**	0	0	0
25–65 år**	98	98	97
13–24 år**	1	1	2
–13 år**	0	1	1
Med funktionsnedsättning**	0	0	0

* Avser unika personer. Könsfördelning beräknas utifrån gruppstatistik.

** Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 3A.
Cirkeldeltagare i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent).*

STUDIECIRKEL	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			TOTALT
	STORSTAD	STORSTAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	MINDRE STAD/TÄTORT	MINDRE STAD/TÄTORT	LANDSBYGDS- KOMMUN	
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	16	12	27	15	15	7	15	7	8	100
ANDEL DELTAGARE PER KOMMUNGRUPP (PROCENT)										
Kvinnor	63	65	62	65	64	66	64	66	66	64
Män	37	35	38	35	36	34	36	34	34	36
Inrikes födda	74	80	78	87	89	88	89	88	88	82
Utrikes födda	26	20	22	13	11	13	11	13	12	18
Eftergymnasial utbildning	67	56	54	40	44	38	44	38	37	50
Gymnasial utbildning, 3 år	14	16	16	18	18	17	18	17	19	17
Gymnasial utbildning, ej 3 år	9	16	15	25	22	25	22	25	26	18
Högst grundskola/motsvarande	10	12	14	17	16	20	16	20	18	15
65– år	25	38	35	49	46	52	46	52	48	40
45–64 år	25	27	24	25	25	24	25	24	25	25
25–44 år	36	21	24	17	18	14	18	14	16	22
20–24 år	5	4	7	3	3	3	3	3	3	5
13–19 år	8	8	8	6	8	7	8	7	7	8
Med funktionsnedsättning**	5	4	3	5	4	6	4	6	8	4

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKR:s kommungruppsindelning från 2017, med förändringen att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad", samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

** Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 3B.
Deltagare i annan folkbildningsverksamhet i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent).*

ANNAN FOLKBILDNINGSVERSAMHET	STORSTAD	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA STORSTAD	STÖRRE STAD	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA STÖRRE STAD	MINDRE STAD/ TÄTORT	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA MINDRE STAD/TÄTORT	LANDSBYGD- KOMMUN	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	15	13	28	15	14	6	8	100
Andel deltagare per kommungrupp (procent)								
Kvinnor	67	67	66	67	67	66	65	67
Män	33	33	34	34	33	35	35	33
Inrikes födda	82	85	83	89	90	89	90	86
Utrikes födda	18	15	17	11	10	11	10	14
Eftergymnasial utbildning	71	59	59	45	49	42	41	55
Gymnasial utbildning, 3 år	14	16	17	20	19	19	22	18
Gymnasial utbildning, ej 3 år	8	14	14	22	20	23	22	16
Högst grundskola/motsvarande	7	10	11	14	12	16	14	11
65- år	18	26	23	31	31	37	30	26
45-64 år	24	26	23	26	24	26	26	24
25-44 år	26	16	20	16	17	15	17	19
20-24 år	4	3	6	2	3	2	3	4
13-19 år	11	11	14	10	11	8	12	10
6-12 år	19	19	19	15	16	12	13	17
Med funktionsnedsättning**	2	4	2	3	4	6	4	3

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKR:s kommungruppsindelning från 2017, med förändringen att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad", samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

** Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 3C.

Cirkeldeltagare i relation till befolkningen i olika kommungrupper 2022. Antal (N) och andel (procent).

	BEFOLKNING 13 ÅR OCH ÄLDRE (N)	CIRKELDELTAGARE (N)	ANDEL CIRKELDELTAGARE AV BEFOLKNING 13 ÅR OCH ÄLDRE (PROCENT)
Storstad	1 657 202	56 250	3
Pendlingskommun nära storstad	1 663 927	43 024	3
Större stad	2 138 564	92 009	4
Pendlingskommun nära större stad	1 280 976	51 689	4
Mindre stad/tätort	1 139 624	51 126	4
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	517 367	23 874	5
Landsbygdskommun	555 354	27 882	5
Totalt	8 953 014	345 854	4

TABELL S 3D.

Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet (sammanräknade) per län 2022. Antal (N) och andel av befolkningen (procent).

REGION	DELTAGARE (N)	ANDEL DELTAGARE AV BEFOLKNING 6 ÅR OCH ÄLDRE (PROCENT)
Stockholms län	97 183	4
Uppsala län	22 929	6
Södermanlands län	16 711	6
Östergötlands län	29 068	7
Jönköpings län	31 432	9
Kronobergs län	13 029	7
Kalmar län	16 426	7
Gotlands län	6 244	11
Blekinge län	10 055	7
Skåne län	74 470	6
Hallands län	20 045	6
Västra Götalands län	101 678	6
Värmlands län	21 539	8
Örebro län	21 409	7
Västmanlands län	16 782	6
Dalarnas län	18 825	7
Gävleborgs län	18 796	7
Västernorrlands län	15 789	7
Jämtlands län	10 822	9
Västerbottens län	28 323	11
Norrbottens län	16 143	7

TABELL S 4A.**Nya cirkeldeltagare 2022. Jämförelse med återkommande deltagare*. Andel (procent).**

	NYA CIRKELDELTAGARE	ÅTERKOMMANDE CIRKELDELTAGARE
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	25	75
ANDEL DELTAGARE PER NYA/ÅTERKOMMANDE (PROCENT)		
Kvinnor	63	64
Män	37	36
Inrikes födda	78	83
Utrikes födda	22	17
Eftergymnasial utbildning	52	50
Gymnasial utbildning, 3 år	19	16
Gymnasial utbildning, ej 3 år	15	20
Högst grundskola/motsvarande	14	15
65– år	23	45
45–64 år	27	24
25–44 år	32	19
20–24 år	7	4
13–19 år	12	7
Med funktionsnedsättning**	-	-
Storstad	19	15
Pendlingskommun nära storstad	13	12
Större stad	26	27
Pendlingskommun nära större stad	13	16
Mindre stad/tätort	14	15
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	7	7
Landsbygds kommun	7	8

* Med nya deltagare avses deltagare i studiecirkel 2022, som inte deltagit under perioden 2019–2021. Med återkommande deltagare avses deltagare i studiecirkel 2022, som även deltagit någon gång under perioden 2019–2021.

** Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 4B.
Studieförbundens deltagare och arrangemang på distans 2020–2022. Jämförelse med övriga deltagare och arrangemang.
Antal (N) och andel (procent).

	2022				2021				2020			
	DISTANS (N)	EJ DISTANS (N)	DELTA- GARE BÅDA (N)	ANDEL DISTANS (PROCENT)	DISTANS (N)	EJ DISTANS (N)	DELTA- GARE BÅDA (N)	ANDEL DISTANS (PROCENT)	DISTANS (N)	EJ DISTANS (N)	DELTA- GARE BÅDA (N)	ANDEL DISTANS (PROCENT)
Arrangemang												
Studiecirkel	6 933	100 452	-	6	17 265	68 288	-	20	12 782	140 417	-	9
Annan folkbildnings- verksamhet	3 216	47 146	-	6	7 943	33 245	-	19	4 348	49 765	-	9
Kulturprogram*	4 959	171 080	-	3	15 569	100 989	-	13	13 245	132 921	-	10
Deltagare												
Studiecirkel	17 847	320 506	7 501	7	39 040	237 816	17 637	19	18 002	382 872	19 409	9
Annan folkbildnings- verksamhet	18 683	316 234	10 426	8	44 157	216 044	18 889	23	19 874	327 411	14 186	10
Kulturprogram*	318 587	8 553 451	-	4	995 741	3 720 048	-	21	1 543 604	4 532 916	-	34

* Grupperapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 4C.

Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet som läser på distans 2022. Jämförelse med deltagare som ej läser på distans eller har deltagit i båda typerna av verksamhet. Andel (procent).

	STUDIECIRKEL			ANNAN FOLKBILDNINGSVERKSAMHET		
	DISTANS	EJ DISTANS	DELTAGIT I BÅDA	DISTANS	EJ DISTANS	DELTAGIT I BÅDA
Andel deltagare	5	93	2	5	92	3
ANDEL DELTAGARE PER DISTANS/EJ DISTANS/ DELTAGIT I BÅDA (PROCENT)						
Kvinnor	62	64	60	62	67	67
Män	38	36	40	38	33	33
Inrikes födda	64	84	62	78	87	82
Utrikes födda	36	16	38	22	13	18
Eftergymnasial utbildning	57	50	56	59	54	64
Gymnasial utbildning, 3 år	16	17	16	20	17	18
Gymnasial utbildning, ej 3 år	10	19	13	12	17	12
Högst grundskola/motsvarande	17	15	15	8	12	6
65– år	14	42	25	16	27	22
45–64 år	27	25	29	36	23	36
25–44 år	40	21	33	33	18	26
20–24 år	7	4	6	5	4	4
13–19 år	13	8	7	5	10	6
–12 år	-	-	-	1	18	6
Med funktionsnedsättning*	2	5	-	8	5	-

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5A.**Studiecirkelnas ämnesinriktning, samt deltagare, efter huvudämne 2022. Antal (N) och andel (procent).**

	ARRANGEMANG		DELTAGARE*	
	ANTAL (N)	ANDEL (PROCENT)	ANTAL (N)	ANDEL (PROCENT)
Konst, musik och media	60 674	53	189 762	47
varav Bild- och formkonst	4 427	4	19 264	5
varav Musik, dans och dramatik	41 488	39	112 576	28
varav medieproduktion	866	1	1 909	0
varav Formgivning	112	0	474	0
varav Konsthantverk	13 781	13	55 539	14
Humaniora (språk, historia)	18 712	18	78 310	20
varav Religion	4 091	4	19 135	5
varav Främmande språk	7 263	7	27 098	7
varav Svenska och litteraturkunskap (inkl. hemspråk)	4 577	4	17 598	4
varav Historia och arkeologi	2 145	2	11 007	3
varav Livsåskådning, filosofi, logik och etik	636	1	3 472	1
Samhälls- och beteendevetenskap	6 145	6	27 766	7
Personliga tjänster	4 048	4	19 902	5
Lantbruk, trädgård, skog och fiske	6 454	7	32 775	8
Data	1 712	1	7 764	2
Hälso- och sjukvård	1 417	1	6 154	2
Socialt arbete och omsorg	1 371	1	5 786	1
Företagsekonomi, handel och administration	872	1	4 101	1
Teknik och teknisk industri	542	1	2 403	1
Pedagogik och cirkelledarutbildning	1 809	2	7 927	2
Läs- och skrivinlärning för vuxna	180	0	628	0
Övriga	3 449	4	18 269	5

* Unika deltagare per ämne.

TABELL S 5B.
Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper 2022. Andel av grupp (procent).

	ÄMNE	ANDEL AV GRUPP	ÄMNE	ANDEL AV GRUPP	ÄMNE	ANDEL AV GRUPP
Kvinnor	Husdjurskötsel	7	Körsång	6	Övrigt konsthantverk	5
Män	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	25	Sång och musik i grupp	6	Annan utbildning i religion	5
Inrikes födda	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	13	Husdjurskötsel	6	Körsång	5
Utrikes födda	Annan utbildning i religion	10	Svenska som främmande språk	8	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	5
Eftergymnasial utbildning	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	13	Körsång	6	Husdjurskötsel	6
Gymnasial utbildning, 3 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	20	Husdjurskötsel	7	Sång och musik i grupp	4
Gymnasial utbildning, ej 3 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	8	Övrigt konsthantverk	6	Körsång	5
Högst grundskola/motsvarande	Annan utbildning i religion	6	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	6	Övrigt konsthantverk	4
65– år	Körsång	7	Övrigt konsthantverk	7	Vävning	5
45–64 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	15	Husdjurskötsel	9	Körsång	6
25–44 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	25	Husdjurskötsel	6	Sång och musik i grupp	5
20–24 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	16	Annan utbildning i religion	8	Teater och dramatik (scenframställning)	5
13–19 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	23	Husdjurskötsel	5	Sång och musik i grupp	5
Med funktionsnedsättning*	Sång och musik i grupp	13	Friskvård	8	Personlig utveckling	6

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5C.
Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Humaniora 2022. Jämförelse med övriga ämnesområden. Andel (procent).

ÖVRIGA ÄMNES- OMRÅDEN	HUMANIORA (SPRÅK, HISTORIA)	VARAV				SVENSKA OCH LITTERATUR- KUNSKAP (INKL. HEMSPRÅK)		VARAV FRÄMMANDE SPRÅK		VARAV HISTORIA OCH ARKEOLOGI		VARAV LIVSÅSKÅDNING, FILOSOFI, LOGIK OCH ETIK	
		RELIGION	5	7	4	3	1						
Andel deltagare av alla deltagare (procent)													
ANDEL DELTAGARE PER ÄMNESOMRÅDE (PROCENT)													
Kvinnor	64	65	58	66	79	55	66						
Män	36	35	42	34	21	45	34						
Inrikes födda	85	68	64	56	75	87	80						
Utrikes födda	15	32	36	44	25	13	20						
Eftergymnasial utbildning	49	54	44	67	56	37	55						
Gymnasial utbildning, 3 år	17	13	16	11	10	14	13						
Gymnasial utbildning, ej 3 år	19	17	16	10	19	27	18						
Högst grundskola/motsvarande	14	17	23	12	15	22	15						
65– år	40	44	23	34	58	81	46						
45–64 år	26	20	21	27	16	12	18						
25–44 år	23	19	18	29	14	5	13						
20–24 år	5	4	7	4	3	1	4						
13–19 år	7	13	30	6	10	2	19						
Med funktionsnedsättning*	5	2	0	1	6	5	3						

* Grupperade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5D.
Circleldeltagare inom ämnesområdet Konst, musik och media 2022. Jämförelse med övriga ämnesområden. Andel (procent).

	ÖVRIGA ÄMNES- OMRÅDEN	KONST, MUSIK OCH MEDIA	VARAV BILD- OCH FORMKONST	VARAV MUSIK, DANS OCH DRAMATIK	VARAV MEDIE- PRODUKTION	VARAV FORMGIVNING	VARAV KONST- HANTVERK
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	53	47	5	28	0	0	14
ANDEL DELTAGARE PER ÄMNESOMRÅDE (PROCENT)							
Kvinnor	64	65	79	52	42	71	88
Män	36	35	21	48	58	29	12
Inrikes födda	77	88	87	87	79	82	89
Utrikes födda	23	12	13	13	21	18	11
Eftergymnasial utbildning	48	53	60	53	56	46	49
Gymnasial utbildning, 3 år	16	17	13	19	21	22	13
Gymnasial utbildning, ej 3 år	19	18	18	15	13	20	24
Högst grundskola/motsvarande	17	12	9	13	11	11	13
65- år	41	40	55	30	28	38	58
45-64 år	24	25	23	26	21	27	23
25-44 år	20	24	16	29	32	23	16
20-24 år	4	5	2	6	14	9	1
13-19 år	11	6	3	9	5	2	1
Med funktionsnedsättning*	5	2	0	1	6	5	3

* Grupperade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5E.

Cirkeldeltagare inom ämnesområdena Musik och Improvisatorisk musik 2022. Antal (N) och andel (procent).

	MUSIK	VARAV IMPROVISATORISK MUSIK
Antal deltagare	74 459	24 931
ANDEL DELTAGARE PER ÄMNESOMRÅDE (PROCENT)		
Kvinnor	41	17
Män	59	83
Inrikes födda	88	90
Utrikes födda	12	10
Eftergymnasial utbildning	53	52
Gymnasial utbildning, 3 år	20	27
Gymnasial utbildning, ej 3 år	15	12
Högst grundskola/motsvarande	12	9
65– år	32	9
45–64 år	28	31
25–44 år	30	47
20–24 år	5	8
13–19 år	5	5
Med funktionsnedsättning*	3	0

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5F.**Studiecirklar i musik 2020–2022. Deltagare och studietimmar. Antal (N) och andel (procent).**

	2022	2021	2020
Antal studiecirkeltimmar totalt	4 318 862	3 608 609	7 213 871
Antal studietimmar i musikcirklar	1 729 115	1 468 002	3 259 669
<i>varav antal timmar improvisatorisk musik</i>	1 105 934	873 967	2 054 919
Andel studietimmar i musikcirklar, av alla studietimmar	40	41	45
<i>varav andel studietimmar i improvisatorisk musik, av alla studietimmar</i>	26	24	28
Antal cirkeldeltagare totalt	345 854	294 493	420 283
Antal deltagare i musikcirklar	74 459	63 309	92 036
<i>varav antal deltagare i improvisatorisk musik</i>	24 931	21 160	31 936
Andel deltagare i musikcirklar, av alla deltagare	22	21	18
<i>varav andel deltagare i improvisatorisk musik av alla deltagare</i>	7	7	6

TABELL S 6A.**Cirkeldeltagare fördelade efter juridiskt kön 2022. Andel (procent).**

	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	64	36	100
ANDEL DELTAGARE PER JURIDISKT KÖN (PROCENT)			
Inrikes födda	83	81	82
Utrikes födda	17	19	18
Eftergymnasial utbildning	53	45	50
Gymnasial utbildning, 3 år	14	22	17
Gymnasial utbildning, ej 3 år	20	17	18
Högst grundskola/motsvarande	14	17	15
65– år	43	34	40
45–64 år	25	24	25
25–44 år	20	27	22
20–24 år	4	6	5
13–19 år	8	10	8
Med funktionsnedsättning*	3	1	4

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 6B.**Inrikes och utrikes födda cirkeldeltagare 2022. Andel (procent).**

	INRIKES	UTRIKES	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	82	18	100
ANDEL DELTAGARE PER INRIKES/UTRIKES FÖDD (PROCENT)			
Kvinnor	64	62	64
Män	36	38	36
Eftergymnasial utbildning	51	46	50
Gymnasial utbildning, 3 år	17	13	17
Gymnasial utbildning, ej 3 år	19	16	18
Högst grundskola/motsvarande	13	24	15
65– år	44	21	40
45–64 år	24	28	25
25–44 år	20	35	22
20–24 år	4	7	5
13–19 år	8	9	8
Med funktionsnedsättning*	-	-	4

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 6C.**Cirkeldeltagare med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent).**

	EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING	GYMNASIAL UTBILDNING 3 ÅR	GYMNASIAL UTBILDNING, EJ 3 ÅR	HÖGST GRUNDSKOLA/ MOTSVARANDE	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	50	17	18	15	100
ANDEL DELTAGARE PER UTBILDNINGSBAKGRUND (PROCENT)					
Kvinnor	68	54	68	60	64
Män	32	46	32	40	36
Inrikes födda	85	87	85	72	82
Utrikes födda	15	13	15	28	18
65– år	38	29	63	49	40
45–64 år	30	25	29	14	25
25–44 år	30	31	7	12	22
20–24 år	3	15	1	4	5
13–19 år	0	0	0	22	8
Med funktionsnedsättning*	-	-	-	-	4

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 6D.**Cirkeldeltagare i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent).**

	13–19 ÅR	20–24 ÅR	25–44 ÅR	45–64 ÅR	65– ÅR	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	8	5	22	25	40	100
ANDEL DELTAGARE PER ÅLDERSGRUPP (PROCENT)						
Kvinnor	59	54	57	65	69	64
Män	41	46	43	35	31	36
Inrikes födda	80	74	72	80	91	82
Utrikes födda	20	26	28	20	9	18
Eftergymnasial utbildning	0	32	64	56	45	50
Gymnasial utbildning, 3 år	0	53	23	16	11	17
Gymnasial utbildning, ej 3 år	0	4	6	20	27	18
Högst grundskola/motsvarande	99	12	7	8	17	15
Med funktionsnedsättning*	-	-	-	-	-	4

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 7.**Kategorier av cirkeldeltagare vid olika studieförbund 2022. Största och minsta andel samt median (procent).**

	MINSTA ANDEL	STÖRSTA ANDEL	MEDIAN
Kvinnor	51	70	62
Män	30	49	38
Inrikes födda	18	90	85
Utrikes födda	10	82	15
Eftergymnasial utbildning	23	76	51
Gymnasial utbildning, 3 år	12	23	16
Gymnasial utbildning, ej 3 år	6	26	15
Högst grundskola/motsvarande	6	45	14
65– år	3	58	28
45–64 år	19	34	24
25–44 år	15	37	25
20–24 år	2	13	5
13–19 år	3	24	6
Med funktionsnedsättning*	0	13	1

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL F 1A.**Folkhögskolornas verksamhet med statlig finansiering 2018–2022, folkbildningsanslaget.**

	ANTAL DELTAGARVECKOR (N) (FÖRÄNDRING MOT FÖREGÅENDE ÅR)*	ANTAL FOLKHÖG- SKOLOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N) (FÖRÄNDRING MOT FÖREGÅENDE ÅR)	KVINNOR (PROCENT)	MÄN (PROCENT)
2022					
Allmän kurs*	533 755 (-3%)	155	20 912 (-3%)	57	43
Särskild kurs*	673 170 (+9%)	155	40 500 (+11%)	68	32
Kort kurs	39 125 (+48%)	127	39 147 (+56%)	64	36
Kulturprogram**	3 656 (+44%)	73	149 800 (+66%)	52	48
2021					
Allmän kurs*	549 680 (-2%)	154	21 517 (-1%)	57	43
Särskild kurs*	618 477 (+4%)	154	36 429 (+2%)	68	32
Kort kurs	26 488 (+29%)	111	25 150 (+18%)	64	36
Kulturprogram**	2 540 (+36%)	63	90 358 (+44%)	52	48
2020					
Allmän kurs*	560 205 (0%)	155	21 776 (-3%)	55	45
Särskild kurs*	596 282 (-1%)	154	35 797 (-3%)	68	32
Kort kurs	20 566 (-60%)	109	21 341 (-58%)	61	39
Kulturprogram**	1 862 (-60%)	62	62 580 (-66%)	55	45
2019					
Allmän kurs*	559 647 (+7%)	156	22 414 (+5%)	54	46
Särskild kurs*	602 580 (+5%)	155	36 974 (+4%)	67	33
Kort kurs	51 872 (+3%)	128	50 347 (-7%)	60	40
Kulturprogram**	4 700 (+1%)	83	184 646 (+4%)	54	46
2018					
Allmän kurs*	522 299 (+12%)	155	21 322 (13%)	54	46
Särskild kurs*	575 639 (+12%)	154	35 455 (18%)	66	34
Kort kurs	53 189 (0%)	125	54 277 (0%)	61	39
Kulturprogram**	4 738 (-4%)	79	176 786 (-24%)	54	46

* Verksamhetens omfattning beskrivs som deltagarveckor – antal deltagare och deras deltagande i antal veckor. Helårsstudier i de långa kurserna, allmän och särskild kurs bedöms pågå 35 veckor. Här inkluderas utökade platser på allmän och särskild kurs.

** Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL F 1B.

Folkhögskolornas verksamhet med annan statlig finansiering 2018–2022.

	ANTAL DELTAGARVECKOR (N) (FÖRÄNDRING MOT FÖREGÅENDE ÅR)*	ANTAL FOLKHÖG- SKOLOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N) (FÖRÄNDRING MOT FÖREGÅENDE ÅR)	KVINNOR (PROCENT)	MÄN (PROCENT)
2022					
Allmän kurs, yrkesinriktad	11 202 (-50%)	39	555 (-42%)	69	31
Särskild kurs, yrkesinriktad	29 780 (-42%)	86	1 516 (-39%)	71	29
Studiemotiverande folkhögskolekurs	53 113 (-23%)	76	3 220 (-22%)	57	43
Etableringskurs	32 375 (-40%)	38	1 011 (-42%)	58	42
Svenska från dag ett	25 792 (+48%)	84	2 025 (+85%)	71	29
2021					
Allmän kurs, yrkesinriktad	22 587 (+156%)	50	952 (+120%)	62	38
Särskild kurs, yrkesinriktad	51 037 (+186%)	92	2 466 (+133%)	70	30
Studiemotiverande folkhögskolekurs	68 935 (-2%)	92	4 118 (-4%)	54	46
Etableringskurs	54 357 (-2%)	56	1 732 (-5%)	61	39
Svenska från dag ett	17 482 (-22%)	57	1 094 (-30%)	54	46
2020					
Allmän kurs, yrkesinriktad**	8 815 (-)	40	432 (-)	61	39
Särskild kurs, yrkesinriktad**	17 866 (-)	64	1 057 (-)	65	35
Studiemotiverande folkhögskolekurs	70 674 (+12%)	93	4 268 (+14%)	52	48
Etableringskurs	55 531 (-31%)	66	1 830 (-34%)	62	38
Svenska från dag ett	22 430 (-18%)	70	1 573 (-25%)	51	49
2019					
Studiemotiverande folkhögskolekurs	63 034 (-7%)	93	3 743 (-3%)	50	50
Etableringskurs	80 672 (-50%)	86	2 770 (-49%)	61	39
Bristyrkeskurs	12 730 (-50%)	18	379 (-43%)	71	29
Svenska från dag ett	27 210 (12%)	72	2 094 (18%)	44	56
2018					
Studiemotiverande folkhögskolekurs	67 770 (+28%)	94	3 862 (+18%)	51	49
Etableringskurs	159 935 (+16%)	109	5 405 (+13%)	54	46
Bristyrkeskurs	25 349 (+44%)	27	666 (100%)	64	36
Svenska från dag ett	24 243 (+22%)	76	1 777 (-33%)	39	61

* Verksamhetens omfattning beskrivs som deltagarveckor – antal deltagare och deras deltagande i antal veckor. Helårsstudier i de långa kurserna, allmän och särskild kurs bedöms pågå 35 veckor. Här inkluderas utökade platser på allmän och särskild kurs.

** Under 2020 finns det en viss underrapportering i allmän och särskild kurs, yrkesinriktad.

TABELL F 2A.**Deltagare i allmän kurs 2020–2022 per kursnivå. Andel (procent).**

	2022		2021		2020	
	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	29	71	28	72	31	69
ANDEL DELTAGARE PER KURSNIVÅ (PROCENT)						
Kvinnor	67	55	64	54	61	53
Män	33	45	36	46	39	47
Inrikes födda	14	68	15	68	14	68
Utrikes födda	86	32	85	32	86	32
Eftergymnasial utbildning	12	5	13	6	13	7
Gymnasial utbildning, 3 år	4	23	4	22	5	21
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	14	15	15	15	15	15
Högst grundskola/motsvarande	69	57	68	57	67	57
65– år	1	2	2	2	2	2
45–64 år	20	4	18	4	18	3
25–44 år	49	36	47	36	46	35
20–24 år	26	50	28	50	30	50
18–19 år	5	10	4	8	3	9
Med funktionsnedsättning	20	42	21	40	21	41

TABELL F 2B.
 Deltagare i särskild kurs 2020–2022 per kursnivå. Andel (procent).

	2022				2021				2020			
	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	GYMNASIAL NIVÅ	EFTER- GYMNASIAL NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	GYMNASIAL NIVÅ	EFTER- GYMNASIAL NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	GYMNASIAL NIVÅ	EFTER- GYMNASIAL NIVÅ
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	9	71	21	21	6	73	21	21	7	72	21	21
ANDEL DELTAGARE PER KURSNIVÅ (PROCENT)												
Kvinnor	73	70	65	65	68	69	65	65	67	69	64	64
Män	27	30	35	35	32	31	35	35	33	31	36	36
Inrikes födda	46	85	82	82	48	86	81	81	54	86	81	81
Utrikes födda	54	15	18	18	52	14	19	19	46	14	19	19
Eftergymnasial utbildning	28	43	26	26	27	44	26	26	31	43	26	26
Gymnasial utbildning, 3 år	13	35	52	52	14	35	54	54	14	35	53	53
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	18	9	10	10	16	9	10	10	18	9	10	10
Högst grundskola/motsvarande	40	13	12	12	43	12	10	10	37	13	11	11
65– år	23	15	2	2	20	13	2	2	28	14	1	1
45–64 år	30	21	19	19	28	20	18	18	26	19	19	19
25–44 år	35	35	54	54	36	36	56	56	32	36	55	55
20–24 år	10	24	22	22	13	25	22	22	13	25	22	22
18–19 år	1	5	2	2	3	5	2	2	1	5	2	2
Med funktionsnedsättning	20	12	15	15	29	11	15	15	27	11	17	17

TABELL F 2C.

Deltagare i kort kurs 2020–2022. Andel (procent).

	2022	2021	2020
Kvinnor	63	64	61
Män	37	36	39
Inrikes födda	89	89	88
Utrikes födda	11	11	12
Eftergymnasial utbildning	47	47	46
Gymnasial utbildning, 3 år	25	23	24
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	16	17
Högst grundskola/motsvarande	12	14	13
65– år	22	22	20
45–64 år	33	34	32
25–44 år	26	26	25
20–24 år	6	5	5
18–19 år	3	3	5
–17 år	10	10	13
Med funktionsnedsättning	4	4	4

TABELL F 2D.

Deltagare i Studiemotiverande folkhögskolekurs 2020–2022. Andel (procent).

	2022	2021	2020
Kvinnor	57	52	52
Män	43	48	48
Inrikes födda	26	29	29
Utrikes födda	74	71	71
Eftergymnasial utbildning	7	9	10
Gymnasial utbildning, 3 år	10	11	10
Gymnasial utbildning, ej 3 år	12	15	13
Högst grundskola/motsvarande	71	65	67
65– år	0	0	0
45–64 år	25	20	22
25–44 år	37	40	41
20–24 år	31	34	31
18–19 år	7	5	6
–17 år	0	0	1
Med funktionsnedsättning	5	5	5
STUDIERNAS NIVÅ			
Gymnasienivå	58	56	53
Grundskolenivå	42	44	47

TABELL F 2E.**Deltagare i Etableringskurs 2020–2022. Andel (procent).**

	2022	2021	2020
Kvinnor	58	61	62
Män	42	39	38
Inrikes födda	0	0	0
Utrikes födda	100	100	100
Eftergymnasial utbildning*	-	-	-
Gymnasial utbildning, 3 år*	-	-	-
Gymnasial utbildning, ej 3 år*	-	-	-
Högst grundskola/motsvarande*	-	-	-
Uppgift saknas*	56	50	48
65– år	0	0	0
45–64 år	25	26	30
25–44 år	60	59	57
20–24 år	15	15	13
18–19 år	0	0	0
Med funktionsnedsättning	0	0	0
STUDIERNAS NIVÅ			
Gymnasienivå	17	19	19
Grundskolenivå	83	81	81

* Uppgifter saknas i allt för stor omfattning i SCB:s utbildningsregister för en relevant presentation av deltagarnas utbildningsbakgrund.

TABELL F 2F.**Deltagare i Svenska från dag ett 2020–2022. Andel (procent).**

	2022	2021	2020
Kvinnor	71	54	51
Män	29	46	49
Inrikes födda	0	0	
Utrikes födda	100	100	100
Eftergymnasial utbildning*	-	-	-
Gymnasial utbildning, 3 år*	-	-	-
Gymnasial utbildning, ej 3 år*	-	-	-
Högst grundskola/motsvarande*	-	-	-
Uppgift saknas*	100	100	97
65– år	3	1	1
45–64 år	26	20	18
25–44 år	58	65	65
20–24 år	10	13	15
18–19 år	3	1	1
–17 år	1	0	0
Med funktionsnedsättning	1	2	1
STUDIERNAS NIVÅ			
Gymnasienivå	3	3	1
Grundskolenivå	87	88	91
(okänd)	10	9	8

* Uppgifter saknas i allt för stor omfattning i SCB:s utbildningsregister för en relevant presentation av deltagarnas utbildningsbakgrund.

TABELL F 3A.
Deltagare i allmän kurs i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent).*

	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			TOTALT
	STORSTAD	STORSTAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	MINDRE STAD/ TÄTORT	MINDRE STAD/ TÄTORT	STAD/TÄTORT	LANDSBYGD- KOMMUN		
Andel deltagare av alla deltagare	25	11	23	13	12	7	9	100		
ANDEL DELTAGARE PER KOMMUNGRUPP										
Kvinnor	63	59	59	55	60	56	54	59		
Män	37	41	41	45	40	44	46	41		
Inrikes födda	48	54	53	63	46	61	54	53		
Utrikes födda	52	46	47	37	54	39	46	47		
Eftergymnasial utbildning	9	8	6	5	7	11	5	7		
Gymnasial utbildning, 3 år	19	22	16	21	16	17	14	18		
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	16	17	14	13	15	14	13	15		
Högst grundskola/motsvarande	56	53	64	61	62	58	68	60		
65- år	2	2	1	0	0	5	0	1		
45-64 år	8	6	8	6	13	9	10	8		
25-44 år	43	38	40	34	42	31	39	39		
20-24 år	40	46	43	49	38	45	40	43		
18-19 år	7	8	9	11	7	9	11	8		
Med funktionsnedsättning	33	35	34	39	39	38	39	36		
STUDIERNAS NIVÅ										
Gymnasienivå	74	77	68	79	56	76	67	71		
Grundskolenivå	26	23	32	21	44	24	33	29		

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKL:s kommungruppsindelning från 2017. Notera att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad" samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnärhet" slagits samman till "Landsbygdskommun".

TABELL F 3B.

Deltagare i särskild kurs i olika kommungrupper 2022. Andel per kommungrupp (procent).*

	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			PENDLINGS- KOMMUN NÄRA			TOTALT
	STORSTAD	STORSTAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	MINDRE STAD/TÄTORT	MINDRE STAD/TÄTORT	STAD/TÄTORT	LANDSBYGD- KOMMUN	
Andel deltagare av alla deltagare	16	13	17	16	17	8	11	100		
ANDEL DELTAGARE PER KOMMUNGRUPP										
Kvinnor	68	69	67	69	69	73	70	69		
Män	32	31	33	31	31	27	30	31		
Inrikes födda	73	81	73	88	85	89	87	82		
Utrikes födda	27	19	27	12	15	11	13	18		
Eftergymnasial utbildning	45	39	33	36	42	39	34	38		
Gymnasial utbildning, 3 år	31	39	39	41	34	38	42	37		
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	10	8	10	9	11	10	10	10		
Högst grundskola/motsvarande	14	14	18	15	13	14	15	15		
65– år	19	7	9	9	20	17	9	13		
45–64 år	20	22	21	23	21	20	22	21		
25–44 år	41	42	41	39	35	35	44	40		
20–24 år	18	25	25	25	20	25	22	23		
18–19 år	3	4	4	5	4	4	4	4		
Med funktionsnedsättning	11	14	14	11	15	16	14	13		
STUDIERNAS NIVÅ										
Eftergymnasial nivå	15	26	25	24	20	14	17	21		
Gymnasienivå	75	68	64	72	69	75	76	71		
Grundskolenivå	9	6	12	3	10	11	7	8		

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKL:s kommungruppsindelning från 2017. Notera att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad" samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

TABELL F 3C.

Deltagare i allmän kurs och särskild kurs i relation till befolkningen i olika kommungrupper 2022. Antal (N) och andel (procent).

	BEFOLKNING 18 ÅR OCH ÄLDRE (N)	ALLMÄN KURS		SÄRSKILD KURS	
		DELTA- GARE (N)	ANDEL DELTA- GARE AV BEFOLKNINGEN (PROCENT)	DELTA- GARE (N)	ANDEL DELTA- GARE AV BEFOLKNINGEN (PROCENT)
Storstad	1 526 852	5 144	0,3	6 442	0,4
Pendlingskommun nära storstad	1 487 666	2 392	0,2	5 230	0,4
Större stad	1 958 600	4 887	0,2	6 757	0,3
Pendlingskommun nära större stad	1 176 647	2 620	0,2	6 249	0,5
Mindre stad/tätort	1 051 862	2 428	0,2	6 769	0,6
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	481 764	1 540	0,3	3 168	0,7
Landsbygdskommun	522 068	1 817	0,3	4 482	0,9

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKL:s kommungruppsindelning från 2017. Notera att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad" samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

TABELL F 4A.

Deltagare i allmän kurs och särskild kurs vid filial 2022. Jämförelse med deltagare vid huvudskola.
Andel (procent).

	ALLMÄN KURS		SÄRSKILD KURS	
Antal filialer med allmän/särskild kurs* (N)	44		59	
	FILIAL	HUVUDSKOLA	FILIAL	HUVUDSKOLA
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	17	83	15	85
ANDEL DELTAGARE PER FILIAL/HUVUDSKOLA (PROCENT)				
Kvinnor	64	58	71	69
Män	36	42	29	31
Inrikes födda	40	56	76	82
Utrikes födda	60	44	24	18
Eftergymnasial utbildning	11	6	37	39
Gymnasial utbildning, 3 år	13	19	35	37
Gymnasial utbildning, ej 3 år	15	15	10	9
Högst grundskola/motsvarande	61	60	18	14
65- år	4	1	16	13
45-64 år	13	7	23	21
25-44 år	45	38	34	40
20-24 år	33	45	23	23
18-19 år	6	9	4	4
Med funktionsnedsättning	27	37	11	13
STUDIERNAS NIVÅ				
Eftergymnasial nivå	-	-	16	21
Gymnasienivå	57	74	68	71
Grundskolenivå	43	26	17	7

* Med kurser vid filial avses kurser i annan kommun än folkhögskolans hemkommun.

TABELL F 4B.

Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som bor på internat 2022. Jämförelse med övriga deltagare. Andel (procent).

	ALLMÄN KURS		SÄRSKILD KURS	
Antal skolor med allmän/särskild kurs på internat (N)	70		84	
	INTERNAT	EJ INTERNAT	INTERNAT	EJ INTERNAT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	5	95	10	90
ANDEL DELTAGARE PER INTERNAT/EJ INTERNAT (PROCENT)				
Kvinnor	41	60	58	70
Män	59	40	42	30
Inrikes födda	81	52	92	80
Utrikes födda	19	48	8	20
Eftergymnasial utbildning	1	8	13	41
Gymnasial utbildning, 3 år	26	18	61	35
Gymnasial utbildning, ej 3 år	10	15	3	10
Högst grundskola/motsvarande	63	60	24	14
65- år	-	1	1	14
45-64 år	1	9	3	23
25-44 år	24	40	21	41
20-24 år	65	42	63	18
18-19 år	11	8	13	3
Med funktionsnedsättning	57	35	22	12
STUDIERNAS NIVÅ				
Eftergymnasial nivå	-	-	16	21
Gymnasienivå	88	70	81	70
Grundskolenivå	12	30	2	9

TABELL F 4C.

Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som läser på distans 2022. Jämförelse med deltagare som läser på ej distans. Andel (procent).

	ALLMÄN KURS		SÄRSKILD KURS	
	DISTANS	EJ DISTANS	DISTANS	EJ DISTANS
Antal skolor med allmän/särskild kurs på distans (N)	47		136	
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	8	92	41	59
ANDEL DELTAGARE PER DISTANS/EJ DISTANS (PROCENT)				
Kvinnor	67	58	72	67
Män	33	42	28	33
Inrikes födda	72	52	83	81
Utrikes födda	28	48	17	19
Eftergymnasial utbildning	7	7	52	29
Gymnasial utbildning, 3 år	19	18	30	42
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	15	10	9
Högst grundskola/motsvarande	58	60	8	19
65- år	0	1	10	15
45-64 år	7	8	33	13
25-44 år	47	39	48	33
20-24 år	35	43	9	32
18-19 år	11	8	1	6
Med funktionsnedsättning	30	36	6	18
STUDIERNAS NIVÅ				
Eftergymnasial nivå	-	-	20	21
Gymnasienivå	93	69	79	66
Grundskolenivå	7	31	2	13

TABELL F 5A.

Kursinriktningar allmän och särskild kurs 2022. Antal (N) och andel (procent).

(Fortsätter på nästa sida)

KURSORIKTNINGSTYP	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	ANTAL DELTAGAR- VECKOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N)*	ANDEL DELTAGARE (PROCENT)	ANTAL DELTAGAR- VECKOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N)*	ANDEL DELTAGARE (PROCENT)
Allmän bred ämnesinriktning	515 730	27 672	95	52 915	4 169	8
Beteendekunskap humaniora	1 137	60	0	22 206	1 158	2
Religion och livsåskådningsfrågor	-	-	-	40 151	3 502	7
Historia	-	-	-	4 897	556	1
Fritidsledarutbildning	-	-	-	21 116	1 153	2
Cirkelledarutbildning	-	-	-	72	4	0
Annan ledarutbildning inkl organisation	-	-	-	29 905	2 754	5
Litteratur	-	-	-	15 360	1 265	2
Beteendekunskap humaniora övrigt	1 505	80	0	26 656	1 608	3
Estetiska ämnen	-	-	-	26 868	1 888	4
Musik	494	25	0	88 397	6 466	12
Scenisk konst (dans, film och teater)	-	-	-	34 447	1 970	4
Slöjd och konsthantverk	523	29	0	26 387	2 092	4
Bild, form och målarkonst	662	34	0	52 637	3 672	7
Kyrkomusiker/kantor	23	1	0	3 238	231	0
Estetiska ämnen övrigt	238	14	0	17 465	1 134	2
Företagsekonomi, handel och kontor	-	-	-	2 464	141	0
Ekonomi	-	-	-	354	42	0
Administration	-	-	-	1 135	54	0
Administration med datorstöd	-	-	-	2 269	172	0
Företagsekonomi, handel och kontor övrigt	-	-	-	850	49	0
Matematik, naturvetenskap	1 899	100	0	699	44	0
Matematik	80	19	0	89	25	0
Biologi, inkl ekologi	-	-	-	2 637	285	1
Geografi	-	-	-	10	10	0
Miljövård	249	12	0	10 788	1 127	2
Matematik, naturvetenskap övrigt	1 569	79	0	8 787	836	2
Medicin, hälsa och sjukvård	7 265	162	1	29 705	1 179	2
Friskvård	106	6	0	19 873	1 753	3
Medicin, hälsa och sjukvård övrigt	498	25	0	14 317	1 040	2
Samhällsvetenskap	1 968	107	0	989	64	0
Fackliga frågor	-	-	-	4 572	938	2
Arbetsliv, övrigt	-	-	-	3 990	227	0
Informationsverksamhet & medieutbildning	-	-	-	20 754	1 232	2
EG/EU frågor	-	-	-	1 755	204	0
Internationella frågor, övrigt	-	-	-	2 624	250	0
Samhällsfrågor, allmänt	1 111	72	0	9 309	1 168	2
Föreningskunskap	-	-	-	226	47	0
Socialpolitik	-	-	-	1 554	83	0
Samhällsvetenskap övrigt	-	-	-	10 498	909	2
Språk	104	20	0	11 121	1 274	2
Svenska	6 490	405	1	14 696	1 302	2
Engelska	18	6	0	2 052	208	0
Tyska	-	-	-	1 676	109	0
Tecken- och dövblindtolkning	-	-	-	3 453	174	0
Skrivtolkutbildning	-	-	-	561	28	0

TABELL F 5A.**Kursinriktningar allmän och särskild kurs 2022. Antal (N) och andel (procent).***(Fortsättning från föregående sida)*

KURSINRIKTNINGSTYP	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	ANTAL DELTAGAR- VECKOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N)*	ANDEL DELTAGARE (PROCENT)	ANTAL DELTAGAR- VECKOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N)*	ANDEL DELTAGARE (PROCENT)
Svenska för invandrare, sfi	497	26	0	1 073	153	0
Kontakttolktutbildning	-	-	-	1 863	192	0
Språk övrigt	-	-	-	3 240	401	1
Teknik	17	1	0	428	22	0
Datorteknik	-	-	-	10 542	808	2
Transport, trafik	-	-	-	1 162	58	0
Teknik övrigt	380	19	0	4 357	244	0
Övriga ämnen	-	-	-	147	14	0
Idrott	1 064	61	0	6 890	577	1
Hushålls-, textil-, konsument- och varukunskap	584	32	0	5 349	226	0
Övrigt	2 436	142	0	21 645	1 814	3
Totalt	546 647	29 209	100	703 220	53 105	100

* Deltagarstatistik (ej unika deltagare då samma person kan ha studerat på mer än en kursinriktning).

TABELL F 5B.

Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2022. Jämförelse med övriga kursinriktningar.
Andel (procent).

	ÖVRIGA KURS- INRIKTNINGAR	ESTETISKA KURS- INRIKTNINGAR TOTALT	VARAV MUSIK	VARAV SCENISK KONST (DANS, FILM OCH TEATER)	VARAV SLÖJD OCH KONST- HANTVERK	VARAV BILD, FORM OCH MÅLAR- KONST	VARAV ÖVRIGA ESTETISKA ÄMNEN
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	67	33	12	4	4	7	6
ANDEL DELTAGARE PER KURSINRIKTNING (PROCENT)							
Kvinnor	69	69	53	67	83	82	77
Män	31	31	47	33	17	18	23
Inrikes födda	78	90	90	90	87	90	89
Utrikes födda	22	10	10	10	13	10	11
Eftergymnasial utbildning	39	39	34	21	56	44	43
Gymnasial utbildning, 3 år	35	41	44	57	27	37	38
Gymnasial utbildning, ej 3 år	11	6	5	4	10	8	7
Högst grundskola/ motsvarande	15	14	17	18	8	11	13
65- år	13	13	12	2	21	18	10
45-64 år	23	18	15	5	29	20	20
25-44 år	44	29	23	29	33	30	35
20-24 år	17	34	41	54	14	28	29
18-19 år	3	7	10	10	2	5	6
Med funktionsnedsättning	12	15	11	22	14	19	15
STUDIERNAS NIVÅ							
Eftergymnasial nivå	25	11	11	24	3	7	13
Gymnasienivå	64	85	80	76	93	93	84
Grundskolenivå	10	4	9	1	4	0	3

TABELL F 5C.

Deltagare i särskild kurs med yrkesinriktning 2022. Jämförelse med övriga kursinriktningar.
Andel (procent).*

	EFTERGYMNASIAL YRKESINRIKTAD UTBILDNING KORTARE ÄN TVÅ ÅR	EFTERGYMNASIAL YRKESINRIKTAD UTBILDNING MINST TVÅ ÅR	ÖVRIGA INRIKTNINGAR
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	11	7	82
ANDEL DELTAGARE PER KURSINRIKTNING (PROCENT)			
Kvinnor	69	62	69
Män	31	38	31
Inrikes född	79	83	82
Utrikes född	21	17	18
Eftergymnasial utbildning	29	18	39
Gymnasial utbildning, 3 år	51	60	37
Gymnasial utbildning, ej 3 år	8	9	9
Högst grundskola/motsvarande	11	12	15
65– år	0	0	13
45–64 år	19	14	21
25–44 år	55	61	39
20–24 år	22	24	23
18–19 år	3	1	4
Med funktionsnedsättning	14	19	13

* De särskilda insatserna *yrkesinriktad allmän kurs* och *yrkesinriktad särskild kurs* ingår inte i redovisningen.

TABELL F 6A.

Deltagare fördelade efter juridiskt kön i allmän och särskild kurs 2022. Andel (procent).

	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	59	41	100	69	31	100
ANDEL DELTAGARE PER JURIDISKT KÖN (PROCENT)						
Inrikes född	49	60	53	82	82	82
Utrikes född	51	40	47	18	18	18
Eftergymnasial utbildning	9	4	7	42	31	39
Gymnasial utbildning, 3 år	17	19	18	35	43	37
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	13	15	9	9	9
Högst grundskola/motsvarande	58	63	60	14	17	15
65– år	2	1	1	14	11	13
45–64 år	10	6	8	24	16	21
25–44 år	43	34	39	38	40	39
20–24 år	37	51	43	20	29	23
18–19 år	8	9	8	4	4	4
Med funktionsnedsättning	34	39	36	12	15	13
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå	-	-	-	19	23	21
Gymnasienivå	66	77	71	72	69	71
Grundskolenivå	34	23	29	9	7	9

TABELL F 6B.

Inrikes och utrikes födda deltagare i allmän och särskild kurs 2022. Andel (procent).

	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	INRIKES FÖDDA	UTRIKES FÖDDA	TOTALT	INRIKES FÖDDA	UTRIKES FÖDDA	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	53	47	100	82	18	100
ANDEL DELTAGARE PER INRIKES/UTRIKES FÖDDA (PROCENT)						
Kvinnor	54	65	59	69	69	69
Män	46	35	41	31	31	31
Eftergymnasial utbildning	2	13	7	38	40	39
Gymnasial utbildning, 3 år	23	12	18	40	22	37
Gymnasial utbildning, ej 3 år	12	18	15	8	14	9
Högst grundskola/ motsvarande	63	56	60	13	23	15
65– år	2	1	1	15	8	13
45–64 år	2	15	8	20	29	21
25–44 år	31	48	39	37	48	39
20–24 år	52	33	43	25	14	23
18–19 år	13	3	8	4	2	4
Med funktionsnedsättning	52	19	37	14	10	13
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå	-	-	-	21	20	21
Gymnasienivå	92	49	72	75	59	72
Grundskolenivå	8	51	28	4	21	7

TABELL F 6C.

Deltagare i allmän kurs med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent).

	EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING	GYMNASIAL UTBILDNING 3 ÅR	GYMNASIAL UTBILDNING, EJ 3 ÅR	HÖGST GRUNDSKOLA/ MOTSVARANDE	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	7	18	15	60	100
ANDEL DELTAGARE PER UTBILDNINGSBAKGRUND (PROCENT)					
Kvinnor	76	57	64	57	59
Män	24	43	36	43	41
Inrikes födda	19	70	46	59	56
Utrikes födda	81	30	54	41	44
65– år	11	1	2	0	1
45–64 år	28	4	12	6	8
25–44 år	58	42	54	35	41
20–24 år	3	53	32	44	41
18–19 år	0	0	0	14	9
Med funktionsnedsättning	12	35	31	42	37
STUDIERNAS NIVÅ					
Gymnasienivå	55	94	74	70	74
Grundskolenivå	45	6	26	30	26

TABELL F 6D.**Deltagare i särskild kurs med olika utbildningsbakgrund 2022. Andel (procent).**

	EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING	GYMNASIAL UTBILDNING 3 ÅR	GYMNASIAL UTBILDNING, EJ 3 ÅR	HÖGST GRUNDSKOLA/ MOTSVARANDE	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	39	37	9	15	100
ANDEL DELTAGARE PER UTBILDNINGSBAKGRUND (PROCENT)					
Kvinnor	75	64	69	64	69
Män	25	36	31	36	31
Inrikes födda	81	89	74	72	82
Utrikes födda	19	11	26	28	18
65- år	23	4	27	7	14
45-64 år	32	11	38	13	22
25-44 år	40	42	29	35	39
20-24 år	5	43	5	21	21
18-19 år	-	0	0	24	4
Med funktionsnedsättning	7	16	14	20	13
STUDIERNAS NIVÅ					
Eftergymnasial nivå	15	30	22	17	21
Gymnasienivå	81	68	66	66	72
Grundskolenivå	4	2	12	17	6

TABELL F 6E.

Deltagare i allmän kurs i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent).

	65– ÅR	45–64 ÅR	25–44 ÅR	20–24 ÅR	18–19 ÅR	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	1	8	39	43	8	100
ANDEL DELTAGARE PER ÅLDERSGRUPP (PROCENT)						
Kvinnor	77	73	64	51	58	59
Män	23	27	36	49	42	41
Inrikes födda	79	14	42	64	83	53
Utrikes födda	21	86	58	36	17	47
Eftergymnasial utbildning	59	23	10	1	0	7
Gymnasial utbildning, 3 år	10	9	18	24	0	18
Gymnasial utbildning, ej 3 år	19	21	20	11	1	15
Högst grundskola/ motsvarande	11	46	52	64	99	60
Med funktionsnedsättning	16	14	28	45	49	36
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå						
Gymnasienivå	84	31	64	82	82	71
Grundskolenivå	16	69	36	18	18	29

TABELL F 6F.

Deltagare i särskild kurs i olika åldersgrupper 2022. Andel (procent).

	65– ÅR	45–64 ÅR	25–44 ÅR	20–24 ÅR	18–19 ÅR	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	13	21	39	23	4	100
ANDEL DELTAGARE PER ÅLDERSGRUPP (PROCENT)						
Kvinnor	75	77	68	61	66	69
Män	25	23	32	39	34	31
Inrikes födda	89	75	77	89	93	82
Utrikes födda	11	25	23	11	7	18
Eftergymnasial utbildning	65	56	39	9	-	39
Gymnasial utbildning, 3 år	10	18	40	74	3	37
Gymnasial utbildning, ej 3 år	18	17	7	2	0	9
Högst grundskola/ motsvarande	7	8	13	14	97	15
Med funktionsnedsättning	7	9	13	21	16	13
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå	3	19	29	20	12	21
Gymnasienivå	82	69	64	76	85	71
Grundskolenivå	15	12	8	4	3	9

TABELL F 6G.

Deltagare i allmän och särskild kurs med funktionsnedsättning 2022. Jämförelse med övriga deltagare. Andel (procent).

	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	MED FUNKTIONS- NEDSÄTTNING	ÖVRIGA	TOTALT	MED FUNKTIONS- NEDSÄTTNING	ÖVRIGA	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	36	64	100	13	87	100
ANDEL DELTAGARE MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING/ÖVRIGA (PROCENT)						
Kvinnor	55	61	59	64	70	69
Män	45	39	41	36	30	31
Inrikes födda	76	40	53	86	81	82
Utrikes födda	24	60	47	14	19	18
Eftergymnasial utbildning	2	10	7	20	41	39
Gymnasial utbildning, 3 år	17	19	18	46	36	37
Gymnasial utbildning, ej 3 år	12	16	15	11	9	9
Högst grundskola/motsvarande	68	55	60	23	13	15
65– år	1	2	1	7	14	13
45–64 år	3	11	8	14	22	21
25–44 år	31	44	39	37	39	39
20–24 år	54	37	43	36	21	23
18–19 år	11	7	8	5	4	4
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå				24	20	21
Gymnasienivå	83	64	71	63	72	71
Grundskolenivå	17	36	29	13	8	9
KURSINRIKTNING						
Allmän, bred ämnesinriktning	95	94	94	15	7	8
Beteendevetenskap, humanoria	0	1	1	15	25	23
Estetiska ämnen	1	0	0	38	32	33
Företagsekonomi, handel och kontor				1	1	1
Matematik, naturvetenskap	1	1	1	2	4	4
Medicin, hälsa och sjukvård	0	1	1	10	7	8
Samhällsvetenskap	0	1	1	7	10	9
Språk	0	2	2	4	8	7
Teknik	0	0	0	4	2	2
Övriga ämnen	1	1	1	5	5	5

TABELL F 6H.**Nybörjare i allmän kurs per kursnivå 2022. Andel (procent).**

	NYBÖRJARE*			ÖVRIGA DELTAGARE		
	GRUND- SKOLE- NIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	TOTALT	GRUND- SKOLE- NIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	34	66	100	27	73	100
ANDEL DELTAGARE PER NYBÖRJARE/ÖVRIGA DELTAGARE (PROCENT)						
Kvinnor	68	56	60	58	59	59
Män	32	44	40	42	41	41
Inrikes född	16	69	52	12	67	53
Utrikes född	84	31	48	88	33	47
Eftergymnasial utbildning	14	6	8	11	5	7
Gymnasial utbildning, 3 år	4	25	18	5	22	18
Gymnasial utbildning, ej 3 år	14	14	14	15	16	15
Högst grundskola/ motsvarande	68	56	60	69	57	60
65– år	0	1	1	1	2	1
45–64 år	19	4	9	21	4	8
25–44 år	47	29	35	51	41	43
20–24 år	25	46	39	27	52	45
18–19 år	9	22	17	2	3	3
Funktionsnedsättning	17	35	29	22	45	39

* Med nybörjare menas att en deltagare förekommer för första gången på allmän kurs grundskolenivå respektive gymnasienivå.

TABELL F 7.

Kategorier av deltagare i allmän och särskild kurs vid olika folkhögskolor 2022. Minsta och största andel samt median (procent).

	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	MINSTA ANDEL	STÖRSTA ANDEL	MEDIAN	MINSTA ANDEL	STÖRSTA ANDEL	MEDIAN
Kvinnor	24	99	57	35	99	69
Män	1	76	43	1	65	31
Inrikes födda	2	95	60	7	98	86
Utrikes födda	5	98	40	2	93	14
Eftergymnasial utbildning	-	50	5	3	83	36
Gymnasial utbildning, 3 år	2	48	17	7	76	39
Gymnasial utbildning, ej 3 år	-	29	14	-	29	8
Högst grundskola/ motsvarande	9	88	62	3	56	14
65– år	-	-	-	-	-	-
45–64 år	-	30	8	-	26	3
25–44 år	-	69	46	-	73	20
20–24 år	-	76	38	10	66	41
18–19 år	-	47	5	-	83	21
Med funktionsnedsättning	-	100	63	1	100	88
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå	-	-	-	-	97	14
Gymnasienivå	12	100	78	-	100	76
Grundskolenivå	-	88	22	-	98	-

TABELL F 8A.
Utfärdade behörigheter och intyg på allmän och särskild kurs 2020–2022. Andel (procent).

	2022				2021				2020			
	BEHÖRIGHET TILL YRKES- HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	INTYG EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING, SÄRSKILD KURS	BEHÖRIGHET TILL YRKES- HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	INTYG EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING, SÄRSKILD KURS	BEHÖRIGHET TILL YRKES- HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	INTYG EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING, SÄRSKILD KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	INTYG EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING, SÄRSKILD KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS
Andel deltagare av alla deltagare som erhållit behörighet/intyg (procent)	3	11	16	3	12	14	3	10	15	3	10	15
Kvinnor	51	59	69	45	58	69	45	56	67	45	56	67
Män	49	41	31	55	42	31	55	44	33	55	44	33
Inrikes född	60	76	82	65	75	82	61	74	82	61	74	82
Utrikes född	40	24	18	35	25	18	39	26	18	39	26	18
Eftergymnasial utbildning	5	4	23	4	5	25	6	5	24	6	5	24
Gymnasial utbildning, 3 år	25	39	61	27	37	58	24	38	59	24	38	59
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	16	14	8	18	16	9	19	14	8	19	14	8
Högst grundskola/motsvarande	54	43	7	51	42	8	51	43	9	51	43	9
65- år	-	-	0	-	-	1	-	-	0	-	-	0
45-64 år	3	2	17	2	2	19	5	2	18	5	2	18
25-44 år	48	43	55	46	43	58	44	43	60	44	43	60
20-24 år	48	54	28	51	55	22	49	54	21	49	54	21
18-19 år	1	1	0	1	1	0	2	1	-	2	1	-
Funktionsnedsättning	49	47	17	51	44	15	44	42	15	44	42	15

TABELL F 8B.

Deltagare med grundläggande behörighet från folkhögskola som antagits till högskola höstterminen 2020–2022. Antal (N) och andel (procent).

	HT 2022		HT 2021		HT 2020	
	ANTAL (N)	ANDEL (PROCENT)	ANTAL (N)	ANDEL (PROCENT)	ANTAL (N)	ANDEL (PROCENT)
Behöriga sökande från folkhögskola	6 011		6 617		6 255	
Antagna totalt från folkhögskola	3 493	58	3 837	58	3 732	60
ANTAL OCH ANDEL ANTAGNA PER URVALSGRUPP						
Gymnasiebetyg/KomVux	139	4	138	4	153	4
Behörighet med studieomdömen folkhögskola	1 745	47	1 819	47	1 821	49
Högskoleprovresultat	789	23	879	23	791	21
Urvalsgrupper som bestäms direkt av universitet/högskola	820	26	1 001	26	967	26
Totalt	3 493	100	3 837	100	3 732	100

TABELL F 9.

Studiemotiverande folkhögskolkurs: Folkhögskolor, deltagare samt deltagare som gått vidare till fortsatta studier eller arbete 2020–2022. Antal (N) och andel (procent).

	2022	2021	2020
Antal folkhögskolor (N)	82	92	93
Antal deltagare (N)	3 220	4 118	4 268
Andel deltagare 24 år och yngre (procent)	35	42	39
varav andel kvinnor	39	40	41
varav andel män	61	60	59
varav andel deltagare från respektive årskull som har studerat vidare på allmän kurs (AK) respektive särskild kurs (SK) senast december året därpå.*	15	30	28
Andel utrikes födda deltagare (procent)	49	47	44
Andel deltagare 25 år och äldre (procent)	65	58	61
varav andel kvinnor	69	60	59
varav andel män	31	40	41
varav andel deltagare från respektive årskull som har studerat vidare på allmän kurs (AK) respektive särskild kurs (SK) senast december året därpå.*	12	24	19
Andel utrikes födda deltagare (procent)	89	84	84
Andel deltagare per år som fått arbete efter avslutad kurs** (procent)	-	20	21

* Utöver dessa finns även deltagare som gått vidare till Komvux och sfi.

** Uppgifter om andelen som har fått arbete för år 2022 finns inte tillgängliga i SCB:s sysselsättningsregister.

